

STAV SOUČASNÉ PRAXE V ARCHIVNÍ SOUSTAVĚ

Vyhodnocení dotazníkového šetření

2025

Cílem dotazníkového šetření bylo zmapování postojů, současné praxe v archivech a aktuálního stavu oboru. Dotazník je součástí širší analýzy a získané informace poslouží jako důležitý podklad pro přípravu a formulování koncepce českého archivnictví pro následujících deset let.

Dotazníkové šetření se dělí na dva samostatné výzkumy, závěrečné shrnutí je společné.

1. Neanonymní dotazník pro instituce
2. Anonymní dotazníky pro všechny archiváře a archivářky a specializace
  - 2.1. Všeobecný
  - 2.2. Specializace
    - 2.2.1. Předarchivní péče a výběr
    - 2.2.2. Evidence a AUMA
    - 2.2.3. Zpracování a zpřístupňování
    - 2.2.4. Fyzický stav
3. Shrnutí

Obsah

1. Stav současné praxe v archivní soustavě – dotazník pro instituce.....	5
ÚVOD	5
ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	7
Archivní síť.....	7
Plánování	9
Personální podmínky archivu	10
Stavební a prostorové podmínky archivu.....	19
Archivní činnosti	22
Zveřejňování popisu a kopií archiválií	29
Technické vybavení	33
Využívání archivu.....	37
Digitalizace.....	43
Fyzický stav archiválií.....	55
Vydavatelská, publikační a vědecko-výzkumná činnost	57
Mezinárodní spolupráce.....	67
Spolupráce se školami	68
Konference, přednášky, výstavy a propagace	73
2. Stav současné praxe v archivní soustavě – anonymní dotazníky pro všechny archiváře a archivářky	83
ÚVOD	83
2.1. Všeobecný dotazník.....	87
ÚVOD	87
ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	89
Archivní síť.....	89
Jednotné archivnictví.....	97
Personální podmínky archivu	104
Využívání archivu.....	107
Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“	114
2.2. Specializace	115
2.2.1. Předarchivní péče a výběr.....	115
ÚVOD	115
ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	116
2.2.2. Evidence a AUMA.....	147
ÚVOD	147
ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	148

2.2.3.	Zpracování a zpřístupňování	155
	ÚVOD	155
	ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	156
2.2.4.	Fyzický stav.....	161
	ÚVOD	161
	ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	162
3.	Shrnutí	166
	Klíčové výzvy.....	166
	Legislativa	166
	Značka.....	166
	Digitální transformace.....	166
	SWOT analýza	167
	Provozní podmínky.....	167
	Předarchivní péče a výběr	169
	Zpracování a zpřístupňování	170
	Digitalizace.....	171
	Využívání archivu.....	173
	Vědecká a publikační činnost, propagace, spolupráce.....	175
	Spolupráce na dotazníkovém šetření	177

1. Stav současné praxe v archivní soustavě – dotazník pro instituce

ÚVOD

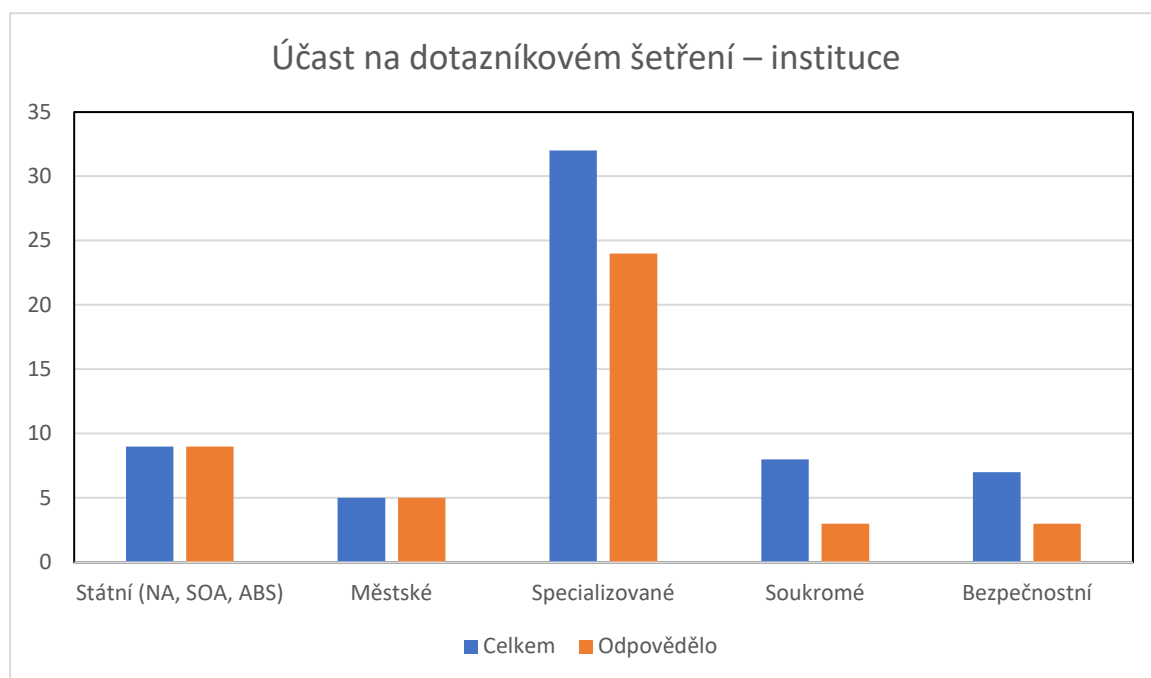
Tento dotazník byl navržen s cílem získat zpětnou vazbu od představených všech archivů v České republice definovaných archivním zákonem. Archivy územních samosprávných celků byly pro potřeby vyhodnocení dotazníku označovány jako městské. Sběr dat probíhal neanonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**.

Dotazník obsahoval celkem 75 otázek zaměřených na praxi v konkrétních archivech s ohledem na zajištění provozu archivu a výkon jednotlivých archivních činností. Celkem se do šetření zapojilo 44 archivů, což odpovídá **72 % cílové skupiny**.

Účast archivů na šetření byla značně rozdílná podle typu zřizovatele, což se promítá i do různé vysoké míry reprezentativnosti jednotlivých skupin a celkových výsledků. Zatímco státní a městské archivy byly zastoupeny plně (100% účast), a lze tedy považovat výstupy za reprezentativní pro tyto skupiny, u specializovaných archivů byla účast 75 %, což stále umožňuje vyvozovat zobecnitelné závěry s mírnou opatrností. Naopak u soukromých (36 %) a bezpečnostních archivů (43 %) byla účast nízká, a výsledky z těchto skupin je proto nutné vnímat spíše jako orientační, bez možnosti plného zobecnění na všechny archivy daného typu.

Celkově lze říci, že výsledky šetření jsou **dobře reprezentativní zejména pro státní a městské archivy**, částečně reprezentativní pro specializované archivy a **orientační pro soukromé a bezpečnostní archivy**. Interpretace výstupů by měla zohledňovat tuto různorodost ve struktuře respondentů.

	Celkem	Odpovědělo	Procent
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %
Městské	5	5	100 %
Specializované	32	24	75 %
Soukromé	8	3	36 %
Bezpečnostní	7	3	43 %
Celkem	61	44	72 %

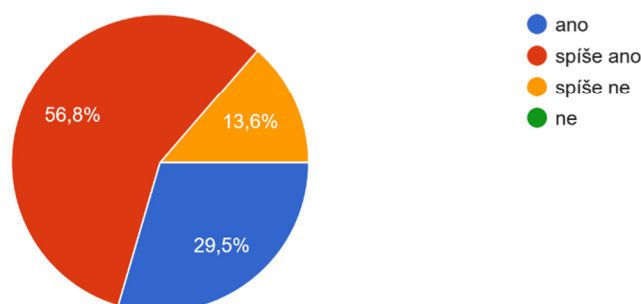
Získané odpovědi byly zpracovány a analyzovány s cílem identifikovat silné i slabé stránky dané oblasti a navrhnout případná doporučení ke zlepšení. Otázky se vztahovaly k identifikaci archivu s archivní sítí, k jeho plánování, personálním, stavebním a prostorovým podmínkám, technickému vybavení a k jednotlivým archivním činnostem. K nim patří předarchivní péče a výběr archiválií, zpracování, digitalizace a zpřístupňování archiválií, péče o jejich fyzický stav a víceúčelové využití archivu. Níže prezentovaná zpráva představuje souhrn nejdůležitějších zjištění z dotazníkového šetření, obsahuje kvantitativní výsledky ve formě grafů a tabulek, interpretaci obsažených dat, kvalitativní postřehy vyplývající z otevřených odpovědí a také doporučení formulovaná na základě získaných poznatků.

ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Archivní síť

2) Považujete stávající organizaci řízení archivnictví s ohledem na koordinaci úkolů napříč oborem za funkční?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	1	11 %	5	56 %	3	33 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	8	33 %	14	58 %	2	8 %	0	0 %
Soukromé	3	2	67 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	13	29 %	25	57 %	6	14 %	0	0 %

Zhodnocení

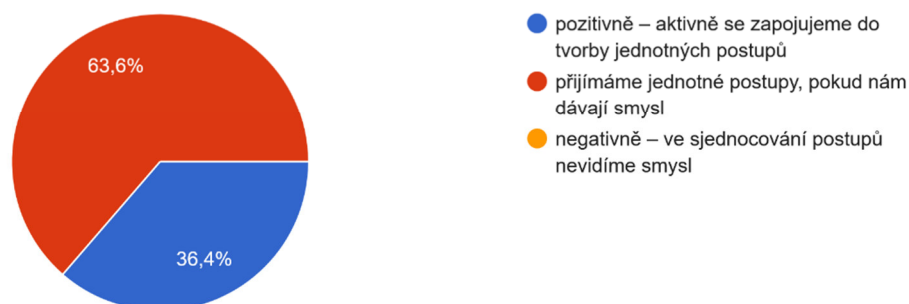
S výjimkou soukromých archivů dominuje u respondentů odpověď „spíše ano“ (57 %) a ano (29 %), což znamená, že stávající organizace řízení archivnictví s ohledem na koordinaci úkolů napříč oborem je většinou vnímána jako funkční. Výhrady vůči organizaci řízení s ohledem na koordinaci úkolů mají tři představení státních archivů, dva ze specializovaných archivů a jeden ze soukromého archivu, což odpovídá 14 % respondentů. Zajímavý je výběr negativní odpovědi u 33 % státních archivů, který je výrazně vyšší než u městských nebo specializovaných archivů.

Doporučení

Oblast organizace řízení s ohledem na koordinaci úkolů napříč oborem vyžaduje hlubší analýzu a zjištění výhrad. Jejich odstranění je nutným předpokladem nejen pro zvýšení efektivity řízení, ale i posílení motivace pro výkon širokého spektra archivních činností.

3) Jak přistupujete ke sjednocování postupů jednotlivých archivních činností v rámci celé ČR?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	pozitivně		přijímáme jednotné postupy		negativně	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1	11 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %	0	0 %
Specializované	24	4	17 %	20	83 %	0	0 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	44	16	36 %	28	64 %	0	0 %

Zhodnocení

Státní archivy přistupují ke sjednocování pracovních postupů vesměs pozitivně a do tvorby jednotných postupů se zapojují. Výjimkou je jeden státní oblastní archiv, který přijímá jednotné postupy, pokud mu dávají smysl. Opačná tendence se projevuje u ostatních typů archivů, zvláště výrazný je neaktivní přístup na straně specializovaných archivů. Čistě negativní stanovisko si nevybral žádný z archivů.

Doporučení

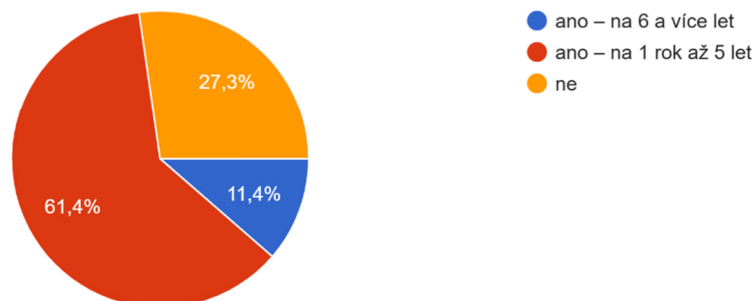
Je nutné detekovat pracovní postupy, které jednotlivým typům archivů nedávají smysl, a přijmout opatření k nápravě. Důležitá je i podpora aktivního zapojení všech typů archivů do tvorby jednotných postupů.

Plánování

4) Máte zpracován plán strategického rozvoje archivu? Pokud ano, na jaké období?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – na 6 a více let		ano – na 1 rok až 5 let		ne	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	1	11 %	8	89 %	0	0 %
Městské	5	0	0 %	4	80 %	1	20 %
Specializované	24	4	17 %	11	46 %	9	38 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %
Celkem	44	5	11 %	27	61 %	12	27 %

Zhodnocení

Státní, městské, specializované a bezpečnostní archivy většinou disponují strategickým plánem rozvoje na období 1–5 let. Dlouhodobější plánování je realizováno pouze u jednoho státního a čtyř specializovaných archivů. Negativní stanovisko není zastoupeno u státních a bezpečnostních archivů, pouze u státních archivů lze výsledek považovat za reprezentativní. Zvýšené procento negativních odpovědí se projevuje u specializovaných archivů, orientačně i u soukromých. Strategické plánování rovněž nevyužívá jeden městský archiv.

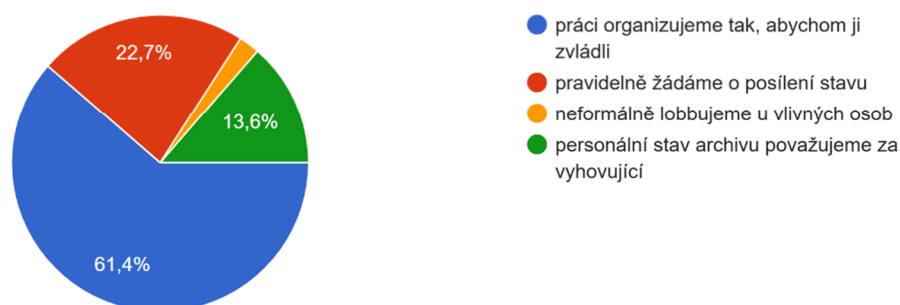
Doporučení

Rozdíly v míře strategického plánování mezi jednotlivými typy archivů naznačují nerovnoměrnou úroveň institucionální připravenosti a řízení rozvoje. Doporučení směřují ke sjednocení standardů, sdílení osvědčených postupů a cílené podpoře těch typů archivů, kde je plánování méně rozvinuté.

Personální podmínky archivu

5) Jak řešíte nevyhovující personální stav archivu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	práci organizujeme tak, abychom ji zvládli		pravidelně žádáme o posílení stavu		neformálně lobbujeme u vlivných osob		personální stav považujeme za vyhovující	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %
Specializované	24	15	63 %	5	21 %	0	0 %	4	17 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	1	33 %	0	0 %	1	33 %
Celkem	44	27	61 %	10	23 %	1	2 %	6	14 %

Zhodnocení

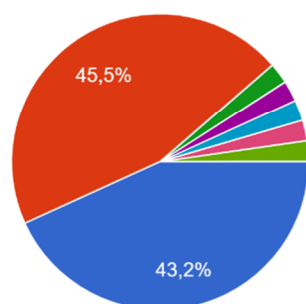
Čtyři specializované archivy, jeden městský a jeden soukromý považují svůj personální stav za vyhovující, což představuje pouhých 14 % respondentů. Všechny ostatní archivy deklarují nespokojenost s personálním zajištěním. Nejčastějším způsobem, jak se s tímto nedostatkem vyrovnávají, je efektivní organizace práce, která umožňuje udržení provozuschopnosti i při omezených personálních zdrojích. O aktivní posílení stavu pravidelně žádá 10 archivů napříč všemi typy zřizovatelů, přičemž nejčastěji se jedná o archivy specializované.

Doporučení

Většina institucí situaci zvládá za pomoci efektivní organizace práce, nicméně jde spíše o kompenzační než dlouhodobě udržitelné řešení. Je nutné připravit konkrétní a dobře podložený plán, který jasně ukáže, kde naráží současné personální kapacity na své limity, jaké to má dopady a proč je důležité usilovat alespoň o dílčí posílení – zejména v klíčových oblastech činnosti. Zároveň je nutné se zaměřit na posílení efektivity řízení lidských zdrojů, podporu vzdělávání, zapojení studentů, případně sdílení pracovníků a podporu multifunkčnosti klíčových pracovníků.

6) Jakým způsobem sledujete kvalitu vašich podřízených?

44 odpovědí

- aktivně sledujeme – systematicky s nimi pracujeme, včetně plánů osobnostních...
- sledujeme hlavně kvalitu odváděné práce
- nesledujeme – kvalitu zaměstnanců n...
- Při dvou osobách v archivu není potře...
- V archivu pracuje jeden zaměstnanec.
- Kvalitu podřízených aktivně sledujeme...
- SpA NÚKIB je tabulkově obsazen 1 za...
- Ve skutečnosti mix odpovědi 1 a 2. Pr...

Typ archivu	celkem respondentů	aktivně sledujeme – systematicky s nimi pracujeme, včetně plánů osobnostního rozvoje atd.		sledujeme hlavně kvalitu odváděné práce		nesledujeme – kvalitu zaměstnanců nelze sledovat		jiná ¹	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1	11 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	3	60 %	2	40 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	6	25 %	13	54 %	0	0 %	5	21 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	19	43 %	20	45 %	0	0 %	5	11 %

Zhodnocení

Sledování kvality práce podřízených probíhá ve všech typech archivů. U státních a městských archivů převažuje přístup, kdy je kvalita práce aktivně monitorována a zároveň je systematicky rozvíjena spolupráce s podřízenými. Naopak ve specializovaných, soukromých a bezpečnostních archivech se důraz klade spíše na hodnocení samotného výkonu než na vedení a rozvoj zaměstnanců. Z pěti volných odpovědí se tři věnovaly problému nízkého počtu pracovníků a dvě přiblížily konkrétní praxi v jednotlivých archivech.

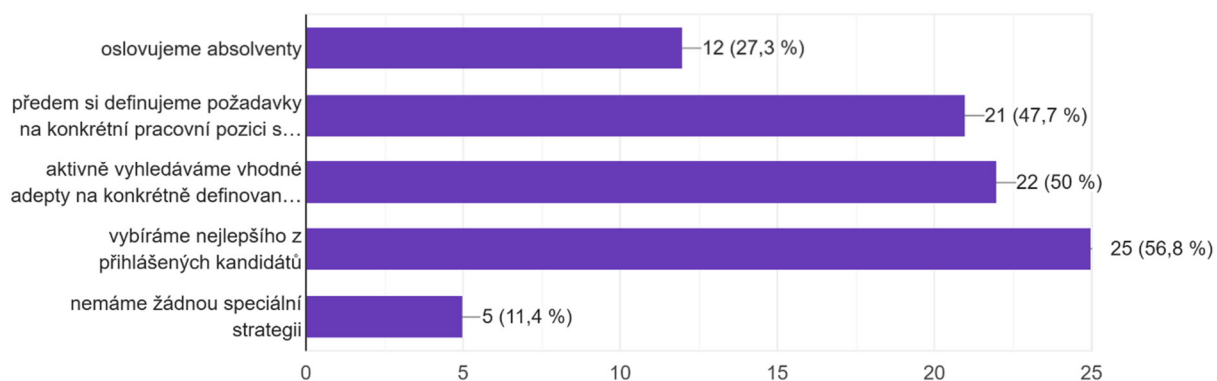
Doporučení

Je třeba posilovat systematickou práci s personálem, a to především v archivech, kde zatím převažuje pouze sledování výsledků práce. Je vhodné podporovat rozvoj manažerských a komunikačních dovedností vedoucích.

¹ Jiné odpovědi: při dvou osobách v archivu není potřeba; v archivu pracuje jeden zaměstnanec; kvalitu podřízených aktivně sledujeme, nedisponujeme plánem osobnostního rozvoje, nicméně s ohledem na komorní charakter pracovního týmu aktivně průběžně vyhodnocujeme možnosti rozvoje pracovníků dle potřeby; archiv je tabulkově obsazen jedním zaměstnancem; ve skutečnosti mix odpovědi 1 a 2, pro jednotlivé zaměstnance má celý rektorát a přidružená pracoviště hodnocení zaměstnanců, v rámci univerzity tak musí mít i individuální plány rozvoje, dále se samozřejmě vzděláváme v odborných záležitostech a kvalitu odváděné práce také sledujeme.

7) Jaká je strategie archivu při výběru nového zaměstnance?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	oslovujeme absolventy		předem si definujeme požadavky na konkrétní pracovní pozici s ohledem na strategii rozvoje archivu		aktivně vyhledáváme vhodné adepty na konkrétně definované pozice	
			absolutně	podíl (%)	absolutně	podíl (%)	absolutně	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	23	4	17 %	7	30 %	4	17 %
Městské	5	10	2	20 %	1	10 %	4	40 %
Specializované	24	44	5	11 %	11	25 %	12	27 %
Soukromé	3	3	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	5	1	20 %	1	20 %	1	20 %
Celkem	44	85	12	14 %	21	25 %	22	26 %

Typ archivu	vybíráme nejlepšího z přihlášených kandidátů		nemáme žádnou speciální strategii	
	absolutně	podíl (%)	absolutně	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	8	35 %	0	0 %
Městské	3	30 %	0	0 %
Specializované	13	30 %	3	7 %
Soukromé	0	0 %	1	33 %
Bezpečnostní	1	20 %	1	20 %
Celkem	25	29 %	5	6 %

Zhodnocení

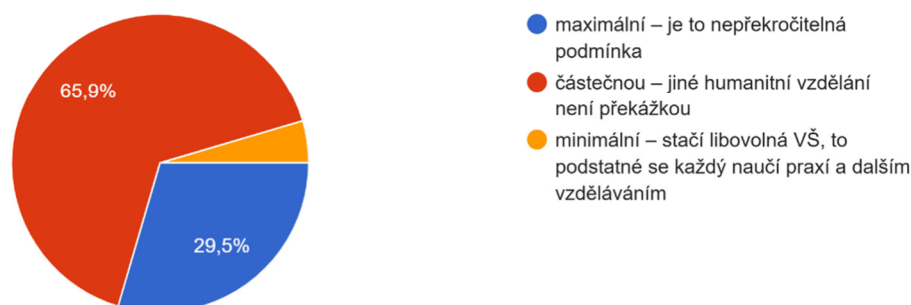
Nejčastěji využívanou strategií při výběru nového zaměstnance je přijetí nejvhodnějšího z přihlášených uchazečů. Pro pět archivů – konkrétně dva státní a tři specializované – jde o jediné kritérium. Dalších 20 archivů tuto možnost uvádí ve spojení s jinou strategií. Zmíněných pět archivů spolu s dalšími pěti, které žádnou specifickou strategii neuplatňují, přistupují k výběru nových pracovníků spíše pasivně. Naopak 34 archivů preferuje aktivní přístup, který zahrnuje oslovování vhodných kandidátů a jasné vymezení požadavků pro konkrétní pracovní pozice.

Doporučení

Pro zlepšení výběru nových zaměstnanců je vhodné přejít od pasivního k aktivnímu přístupu, který zahrnuje cílené oslovování kandidátů a jasné vymezení požadavků na pracovní pozice. Dále je žádoucí vytvořit strategii náboru jako součást personální politiky, zkvalitnit propagaci volných míst prostřednictvím moderních komunikačních kanálů a pravidelně vyhodnocovat účinnost použitých postupů. Tyto kroky mohou vést k získání kvalifikovanějších uchazečů a dlouhodobě přispět ke stabilizaci personální situace v archivech.

8) Jakou váhu přikládáte formálnímu vzdělání v oblasti archivnictví a historie pro pozici archiváře ve vyšší platové třídě (10 a výše)?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	maximální – je to nepřekročitelná podmínka		částečnou – jiné humanitní vzdělání není překážkou		minimální – stačí libovolná VŠ, to podstatné se každý naučí praxí a dalším vzděláváním	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	9	100 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %
Specializované	24	9	38 %	14	58 %	1	4 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %
Celkem	44	13	30 %	29	66 %	2	5 %

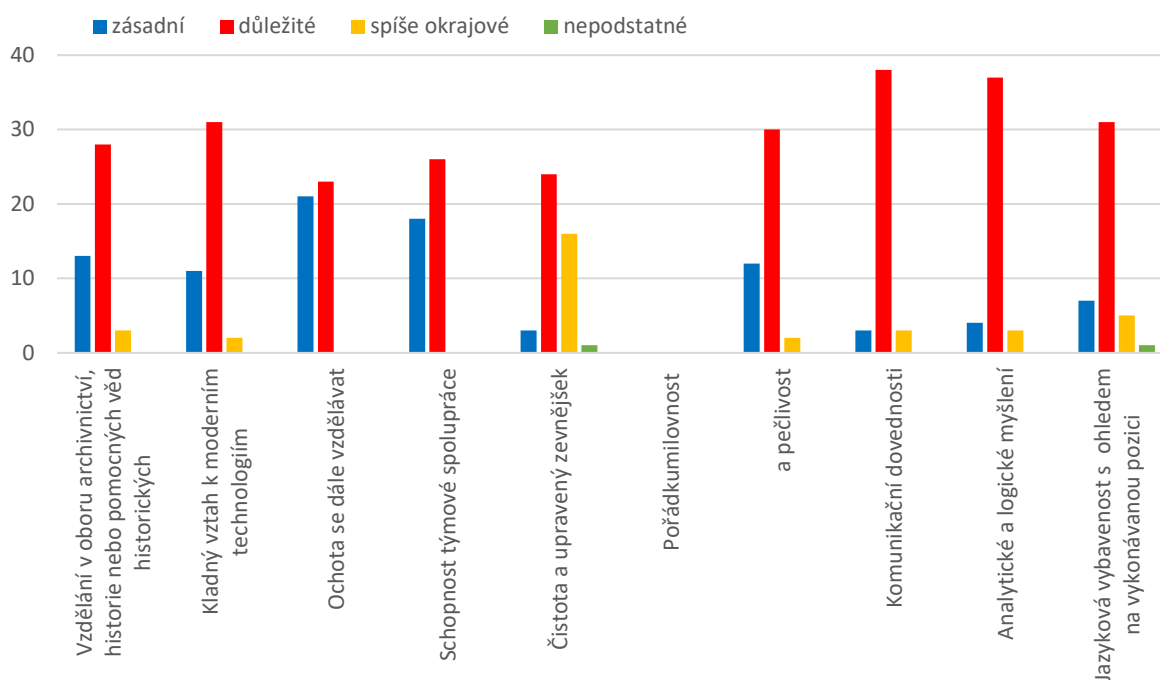
Zhodnocení

Požadavek na formální vzdělání v oblasti archivnictví a historie není u státních, městských ani specializovaných archivů, kde je vzorek odpovědí reprezentativní, přísně stanovený. Všechny tyto archivy považují za vhodné i jiné humanitní obory. U státních archivů tento názor zastává 100 % respondentů, u městských 80 % a u specializovaných 58 %. U specializovaných archivů je však patrnější tendence preferovat absolventy oborů zaměřených přímo na archivnictví nebo historii. Toleranci k uchazečům s libovolným vysokoškolským vzděláním projevují pouze jeden specializovaný a jeden bezpečnostní archiv.

Doporučení

Vzhledem k rostoucí poptávce po specializovaných pracovnících je důležité zaměřit se na flexibilní přístup při výběru kandidátů, přičemž je třeba brát v úvahu specifika jednotlivých pracovních pozic. Je nezbytné otevřít dveře uchazečům z různých vysokoškolských oborů. Archivy by měly poskytovat školení, odborné kurzy a možnosti certifikací, které novým zaměstnancům umožní rychlou adaptaci na specifické požadavky tohoto oboru.

9) Jakou váhu přikládáte následujícím vlastnostem, schopnostem a osobním parametrům svých zaměstnanců?

	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
			%		%		%		%
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	44	13	30 %	28	64 %	3	7 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	44	11	25 %	31	70 %	2	5 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	44	21	48 %	23	52 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	44	18	41 %	26	59 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	44	3	7 %	24	55 %	16	36 %	1	2 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	44	12	27 %	30	68 %	2	5 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	44	3	7 %	38	86 %	3	7 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	44	4	9 %	37	84 %	3	7 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	44	7	16 %	31	70 %	5	11 %	1	2 %

Státní (NA, SOA, ABS)	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	9	0	0 %	9	100 %	0	0 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	9	2	22 %	7	78 %	0	0 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	9	6	67 %	3	33 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	9	6	67 %	3	33 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	9	0	0 %	6	67 %	2	22 %	1	11 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	9	1	11 %	7	78 %	1	11 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	9	2	22 %	7	78 %	0	0 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	9	0	0 %	8	89 %	1	11 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	9	0	0 %	8	89 %	1	11 %	0	0 %

Městské	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	5	2	40 %	3	60 %	0	0 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	5	2	40 %	3	60 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	5	0	0 %	3	60 %	2	40 %	0	0 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	5	0	0 %	4	80 %	1	20 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	5	2	40 %	3	60 %	0	0 %	0	0 %

Specializované	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	24	7	29 %	16	67 %	1	4 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	24	8	33 %	15	63 %	1	4 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	24	11	46 %	13	54 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	24	10	42 %	14	58 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	24	3	13 %	10	42 %	11	46 %	0	0 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	24	9	38 %	14	58 %	1	4 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	24	1	4 %	22	92 %	1	4 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	24	3	13 %	20	83 %	1	4 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	24	3	13 %	17	71 %	4	17 %	0	0 %

Soukromé	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %

Bezpečnostní	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo pomocných věd historických	3	1	33 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %
Kladný vztah k moderním technologiím	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Ochota se dále vzdělávat	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Čistota a upravený zevnějšek	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Pořádkumilovnost a pečlivost	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Komunikační dovednosti	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Analytické a logické myšlení	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Jazyková vybavenost s ohledem na vykonávanou pozici	3	0	0 %	2	67 %	0	0 %	1	33 %

Zhodnocení

Ochota dále se vzdělávat a schopnost týmové spolupráce jsou téměř jednomyslně považovány za klíčové vlastnosti – většina archivů je označuje jako zásadní nebo alespoň důležité. To naznačuje, že archivy hledají zaměstnance, kteří jsou flexibilní, otevření novým poznatkům a schopnosti spolupráce. Vzdělání v oboru archivnictví, historie a pomocných věd historických je sice považováno za důležité, ale méně často za zásadní. To může odrážet větší otevřenost vůči uchazečům z příbuzných oborů, případně posun směrem ke komplexnějším kompetencím, které přesahují tradiční akademické zaměření. Skutečnost, že 11 archivů považuje kladný vztah k moderním technologiím za zásadní, svědčí o rostoucím významu digitalizace, elektronických systémů a informačních technologií v archivní praxi. Jazyková vybavenost není prioritou, ale stále je důležitá. Analytické a logické myšlení či komunikační dovednosti mají výrazně různorodé hodnocení – některé archivy je považují za klíčové, jiné za okrajové. Důležitou roli hrají i estetické a formální požadavky, jako je čistota a upravený zevnějšek.

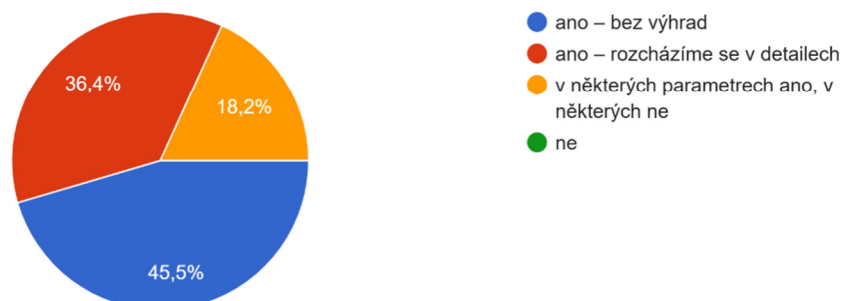
Doporučení

Ochota k dalšímu vzdělávání a schopnost týmové spolupráce jsou jasně preferované kompetence. Doporučuje se proto při výběrových řízeních tyto vlastnosti cíleně ověřovat a zahrnout je jako klíčová hodnotící kritéria. Obdobně je vhodné otevřít se širšímu spektru uchazečů s potenciálem doplnit si specifické odborné znalosti praxí či dalším vzděláváním. Schopnost a ochota rozvíjet se v oblasti IT by měla být rovněž zahrnuta do požadavků při přijímání nových zaměstnanců. U požadavku jazykových dovedností je nutné zvážit jejich význam podle zaměření hledané pracovní pozice. Obecně je vhodné přizpůsobovat požadavky konkrétním náplním práce. Vzhled a vystupování je vhodné brát jako součást profesní kultury, nikoliv jako formální podmínku nábory.

Stavební a prostorové podmínky archivu

10) Splňuje archiv stavební a bezpečnostní podmínky akreditace podle archivního zákona a návazných norem?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – bez výhrad		ano – rozcházíme se v detailech		v některých parametrech ano, v některých ne		ne	
		count	percentage	count	percentage	count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	1	11 %	6	67 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	3	60 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	12	50 %	11	46 %	1	4 %	0	0 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	20	45 %	16	36 %	8	18 %	0	0 %

11) Stručně specifikujte k předchozí odpovědi.

Zhodnocení

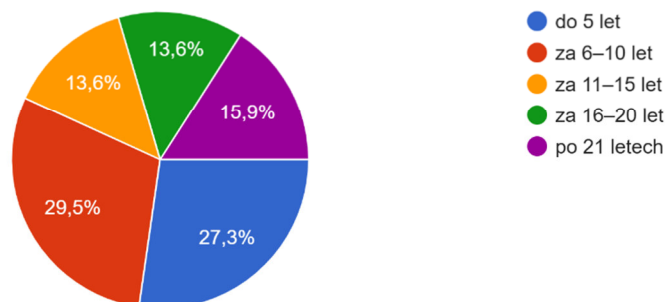
Otázka cílí na reálné možnosti archivů dodržovat nastavené normy stavebně technického rázu pro bezpečné dlouhodobé ukládání archiválií. Pouze dva ze státních archivů deklarují splnění podmínek daných legislativou, ostatní vykazují neplnění některých parametrů. Z několika komentářů v otázce č. 11 vyplývá, že je například značně rozdílný stav budov jednotlivých okresních archivů. Čtyři z pěti městských archivů až na detaily splňují stavební a bezpečnostní podmínky bez výhrad nebo jen s drobnými nedostatky. Ještě lépe jsou na tom specializované, soukromé a bezpečnostní archivy, které dokonce deklarují ve všech třech případech úplný soulad s požadavky na archivní budovy.

Doporučení

Jestliže stát vyžaduje od žadatelů o akreditaci archivu konkrétní stavebně technické parametry, které musí být splněny, měl by být schopen stejné podmínky naplňovat u sítě státních archivů. Je proto nutné zajistit finanční prostředky na adekvátní úpravy budov nebo výstavbu nových objektů, které budou požadované technické specifikace splňovat.

12) Jaká je potřeba vašeho archivu v oblasti rezervy pro uložení archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	do 5 let		za 6–10 let		za 11–15 let		za 16–20 let		po 21 letech	
		absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	5	56 %	3	33 %	0	0 %	1	11 %
Městské	5	2	40 %	1	20 %	0	0 %	2	40 %	0	0 %
Specializované	24	9	38 %	5	21 %	3	13 %	1	4 %	6	25 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	2	67 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Celkem	44	12	27 %	13	30 %	6	14 %	6	14 %	7	16 %

Zhodnocení

Nejčastěji uváděná volná kapacita ve státních archivech je v rozmezí 6–10 let (uvádí 5 archivů) a 11–15 let (3 archivy), dlouhodobější rezervu (více než 21 let) má pouze jediný státní archiv. Dva městské archivy vykazují rezervu pouze do pěti let, stejně jako devět specializovaných archivů. Za pozornost stojí, že šest specializovaných archivů vyazuje úložnou rezervu vyšší než 21 let. Celkem 25 archivů vyazuje volnou kapacitu od jednoho do deseti let, naproti tomu 19 archivů má rezervu 11 a více let.

Doporučení

Na základě analýzy průměrných ročních přírůstků příjmu archiválií definovat strategii rozšiřování úložných kapacit archivů a v dostatečném předstihu alokovat potřebné finanční prostředky na jeho realizaci.

13) Jaké provozní či technologické části chybí ve vašem archivu a Vy vnímáte silnou potřebu, aby jimi byl váš archiv vybaven?

Zhodnocení

Ve volných odpovědích se nejčastěji vyskytují napříč všemi typy archivů požadavky spojené s restaurováním archiválií – vznik pracovišť, jejich personální posílení, vybavení – nebo sterilizací archiválií – úprava stávajících linek, pořízení mobilních zařízení pro sterilizaci (celkem 14 odpovědí). Druhý výrazný počet odpovědí se týká digitalizací archiválií – pořizování vhodné techniky, vznik digitalizačních pracovišť a s tím spojené zřizování datových úložišť či záložních datových úložišť (celkem 11 odpovědí). U specializovaných archivů pak opakovaně zaznívá požadavek na zřízení pořádacích místností (celkem 3 odpovědi).

Doporučení

Ve všech typech archivů je akcentována důležitost ochrany fyzického stavu archiválií, z čehož vyplývá zájem o zlepšení kvality péče o poškozené archiválie a jejich ochranu prostřednictvím digitalizace. Doporučujeme provedení hloubkového rozboru rozsahu péče o fyzický stav archiválií a vznik celostátní koncepce podpory vzniku a fungování restaurátorských dílen v archivech. Podporu digitalizace by měl řešit Národní plán digitalizace.

14) Jakou máte zkušenost s cizím vlastnictvím (pronájmem) objektu archivu, včetně vlastnictví státu (prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových či jiných organizačních složek státu)?

Zhodnocení

Z volných odpovědí vyplývá, že převažují spíše dobré zkušenosti s pronájmy prostor (9 kladných odpovědí, 4 záporné). Zkušenosti s nimi mají pouze státní archivy a v několika málo případech archivy specializované. U státních archivů odpovědi nevypočítávají jednotlivé pronájmy, kterých může být v rámci jednoho archivu více, takže hodnocení je spíše globální. U několika odpovědí je zmiňováno, že potíže vznikají ve chvíli, kdy je potřeba provádět zásadnější údržbu nebo opravy pronajatých prostor. Běžný provoz na komerční bázi pronájmu bývá většinou v pořádku.

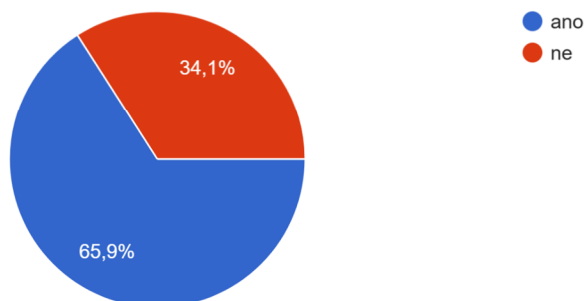
Doporučení

V případě zájmu o hlubší vhled do problematiky pronájmů by bylo nutné obrátit se na konkrétní archivy a analyzovat jednotlivé zkušenosti.

Archivní činnosti

15) Vytváří archiv metodiky a vzory pro původce?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %
Městské	5	5	100 %	0	0 %
Specializované	24	12	50 %	12	50 %
Soukromé	3	3	100 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %
Celkem	44	30	68 %	14	32 %

16) Uvedte důvod k předchozí odpovědi.

Zhodnocení

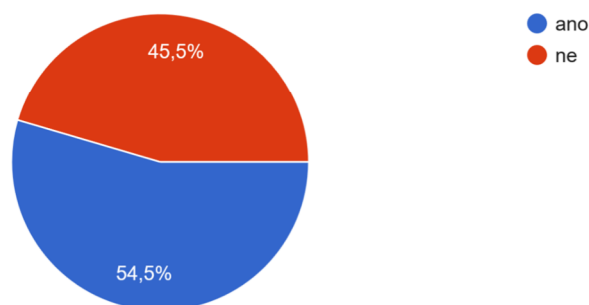
Většina archivů, téměř tři čtvrtiny, uvedla, že metodiky a vzory poskytují. Záleží to na počtu a typu původců, o které se starají, a také na tom, jaký vztah mají s jednotlivými institucemi. Například některé archivy, jako Archiv bezpečnostních složek, Archiv Vítkovice a.s. nebo Archiv Univerzity Hradec Králové, metodiky neposkytují, protože k tomu nemají důvod. Důležitou roli hraje i zaměření archivu – například u Národního filmového archivu je situace specifická. Některé archivy poskytují podporu spíše prostřednictvím přímé komunikace.

Doporučení

Metodická podpora ze strany archivů je žádoucí, ale je nutné zohlednit zejména kapacitní možnosti archivů. Je vhodné zařadit různé formy (metodické návody, vzory, školení), kde je to možné, využít sdílení materiálů a centrální platformy pro publikaci a aktualizaci. Je třeba počítat také s tím, že v některých případech je nejvhodnější a nejefektivnější cestou přímá osobní komunikace.

17) Máte vytvořeny interní metodické nástroje pro stanovení a plnění cílů v oblasti zpracování archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1	11 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	10	42 %	14	58 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %
Celkem	44	24	55 %	20	45 %

18) Jaké máte nástroje, jak to děláte?

24 odpovědí

Služební předpisy a interní metodiky (10)

Plány práce (9)

Pracovní skupiny a metodici (7)

Pravidelné porady a konzultace (6)

Školení, workshopy, on-line konference (2)

Zhodnocení

Ve státních archivech je patrná silná potřeba metodických nástrojů pro stanovení a naplňování cílů v oblasti zpracování archiválií. Plány práce zde zůstávají běžně využívaným nástrojem a jsou považovány za vhodný rámec pro stanovování cílů. Ještě výraznější roli zde hrají služební předpisy

a interní metodiky, které si jednotlivé archivy samostatně vytvářejí podle vlastních potřeb. Koordinaci zpracování archiválií dále zajišťují pracovní a metodické skupiny zřízené v rámci institucí. Za důležitý podpůrný nástroj jsou považována i odborná školení a workshopy.

U městských, specializovaných a soukromých archivů převažují spíše negativní odpovědi. Není přitom zcela zřejmé, zda metodické nástroje nepovažují za potřebné, nebo nemají kapacity je samostatně vytvářet. V druhém případě lze hovořit o konkrétním problému, který by bylo vhodné dále řešit. Tam, kde tyto archivy uvedly pozitivní stanovisko, jsou metodické nástroje reprezentovány zejména pracovními plány, poradami a konzultacemi.

Doporučení

Z odpovědí, zejména u větších archivů, jasně vyplývá potřeba koordinace a kontroly činností napříč jednotlivými odděleními. Z dostupných dat však není zřejmé, jaké pravomoci mají metodické skupiny či jednotliví metodici ani zda archivy uplatňují prvky projektového řízení. Pro zajištění efektivní metodické práce je proto nutné provést podrobnější analýzu funkčnosti interních metodických nástrojů a identifikovat, popřípadě odstranit překážky, které tuto činnost omezují.

19) Zohledňujete při tvorbě archivního popisu zájem badatele s ohledem na rychlost popisu, hloubku popisu a možnosti vyhledávání?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1	11 %
Městské	5	3	60 %	2	40 %
Specializované	24	13	54 %	11	46 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	3	100 %
Celkem	44	25	57 %	19	43 %

Zhodnocení

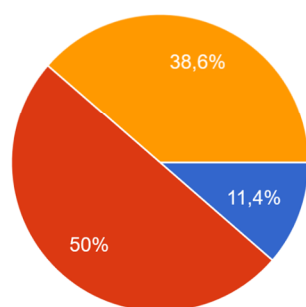
Ve státních archivech, kde je patrný tlak na zvyšování zpracovanosti archiválií, převládá snaha přizpůsobit způsob zpracování potřebám badatelské veřejnosti. Tento přístup je zde výrazně čitelný. Výjimku představuje Archiv bezpečnostních složek, který nespadá mezi státní oblastní archivy, a je proto třeba jej hodnotit samostatně. U městských, soukromých a specializovaných archivů není vztah mezi zpracováním a potřebami badatelů tak jednoznačný. V některých případech může být slabší orientace na badatelské potřeby důsledkem postoje zřizovatele, pro kterého nemusí být veřejné využití prioritou. Tím pádem chybí i tlak na zvyšování efektivity zpracování. V případě bezpečnostních archivů je orientace na badatelské využití z povahy jejich činnosti logicky minimální.

Doporučení

Je třeba podpořit výsledky dotazníkového šetření dalšími zdroji. V případě zjištěných problémů v oblasti archivního popisu je klíčové zavést jasné metodické postupy, které povedou k jejich nápravě.

20) Je vhodné se celostátně zaměřit na zpracování určitých typů archivních fondů?

44 odpovědí

- ano – na základě rozhodnutí OASSS MV ČR a za její funkční metodické podpory
- ano – po důkladné analýze potřeb napříč celostátní sítí archivů a po jejich vzájemné dohodě
- ne – potřeby archivů na poli zpracování archiválií jsou tak rozdílné, že je nelze takto usměrňovat

Typ archivu	celkem respondentů	ano – za funkční metodické podpory		ano – po důkladné analýze		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	3	33 %	2	22 %
Městské	5	0	0 %	3	60 %	2	40 %
Specializované	24	1	4 %	13	54 %	10	42 %
Soukromé	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	5	11 %	22	50 %	17	39 %

Zhodnocení

Otázka byla primárně zaměřena na státní archivy vzhledem k podobnosti typů spravovaných fondů, přesto je překvapivé, že ani ostatní archivy se myšlenkou regulace výběru fondů ke zpracování zásadně nebrání. U těchto archivů však převažuje názor, že jakýkoli regulační zásah by měl být předcházen

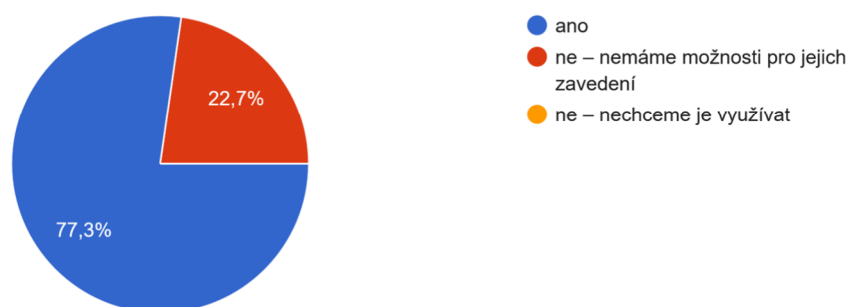
důkladnou analýzou potřeb napříč celostátní archivní sítí a dohodou mezi jednotlivými institucemi. Stejný požadavek na koordinaci vnesly i tři státní archivy. Další čtyři státní archivy by za dostatečnou podmínku považovaly zajištění kvalitní metodické podpory ze strany OASSS MV ČR. Dva státní archivy regulaci výběru fondů k zpracování nepovažují za přínosnou a její uplatnění odmítají.

Doporučení

Výrazná podpora požadavku na analýzu a koordinaci potvrzuje směr dalšího vývoje. Klíčovou podmínkou je přitom zajištění funkční metodické podpory ze strany OASSS MV ČR.

21) Máte dostatečné nástroje pro elektronické zpracování archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne – nemáme možnosti pro jejich zavedení		ne – nechceme využívat	
		počet	procento (%)	počet	procento (%)	počet	procento (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	4	80 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	16	67 %	8	33 %	0	0 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	34	77 %	10	23 %	0	0 %

Zhodnocení

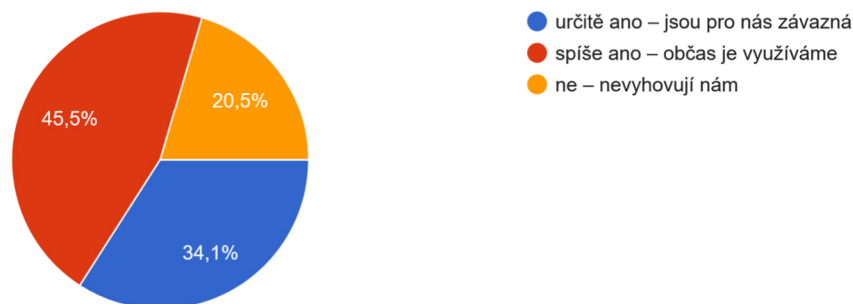
Odpovědi jasně ukazují, že elektronické nástroje pro zpracování archiválií jsou vnímány jako nezbytné. Zatímco všechny státní archivy jimi již disponují, v jiných typech archivů tomu tak není. Příčinou přitom není nezáměr, ale omezené možnosti jejich zavádění – ať už technické, personální nebo finanční.

Doporučení

Pozornost by měla být věnována hledání cest, jak zajistit dostupné a funkční nástroje pro elektronické zpracování archiválií napříč všemi typy archivů. U státních archivů zůstává klíčovou potřebou zajištění stabilního financování na jejich rozvoj a provozní podporu.

22) Využíváte schémata pro zpracování archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	určitě ano – jsou pro nás závazná		spíše ano – občas je využíváme		ne – nevyhovují nám	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	5	56 %	3	33 %	1	11 %
Městské	5	4	80 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	4	17 %	12	50 %	8	33 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	44	15	34 %	20	46 %	9	20 %

Zhodnocení

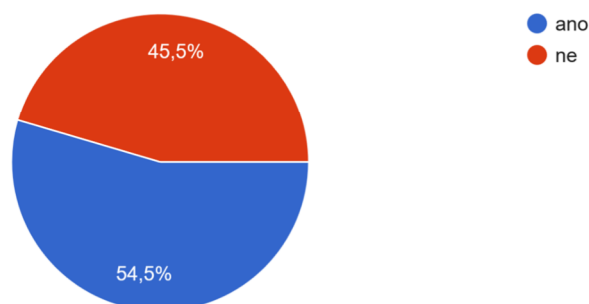
Odpovědi naznačují zájem o zlepšení efektivity zpracování archiválií prostřednictvím jednotných schémat. Tato schémata mají klíčový význam především pro archivní soubory ve státních a městských archivech, i když ani v těchto archivech nejsou schémata považována za zcela závazná.

Doporučení

Schématy pro zpracování archiválií mají svůj význam, pokud odpovídají specifickým potřebám jednotlivých archivů. Analýza těchto potřeb by měla zahrnovat nejen státní, ale i městské a specializované archivy.

23) Máte ve vaší instituci metodika nebo pracovní skupinu pro oblast zpracování archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1 (ABS)	11 %
Městské	5	3	60 %	2	40 %
Specializované	24	10	42 %	14	58 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	24	55 %	20	45 %

Zhodnocení

Z odpovědí je zřejmá potřeba metodického řízení v oblasti zpracování archiválií, přičemž tuto praxi zcela využívají všechny státní oblastní archivy. U ostatních typů archivů je rovněž uplatňovaná metodická činnost, jak ukazují pozitivní odpovědi u městských, specializovaných, soukromých a bezpečnostních archivů. Negativní odpovědi napříč všemi typy archivů mohou naznačovat, že metodické řízení v těchto institucích není považováno za efektivní nebo není z nějakého důvodu možné jej zavést.

Doporučení

Klíčová je podpora metodické činnosti ve všech typech archivů a hledání nejefektivnějšího způsobu její koordinace a zlepšování napříč celou archivní sítí.

Zveřejňování popisu a kopií archiválií

24) Považujete za důležité mít stanoveny cíle v oblasti zveřejňování popisu a kopií archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	6	67 %	3	33 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	4	17 %	10	42 %	6	25 %	4	17 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	13	29 %	17	39 %	8	18 %	6	14 %

Zhodnocení

I přesto, že sedm z devíti státních archivů vyjádřilo nespokojenost s personálním stavem, který se podílí na zpřístupňování popisů a kopií archiválií, šest archivů z devíti uvádí, že se jim daří naplňovat cíle stanovené v oblasti zveřejňování. U některých archivů tak tento cíl znamená pouze to, že zveřejňování probíhá v míře, jaké jsou schopni dosáhnout za současných podmínek. Z odpovědí vyplývá, že pouze jeden státní archiv má plně funkční systém, který odpovídá jeho potřebám. Jeden archiv má dostatečné materiální a personální zajištění, ale i tak se nedaří dosahovat stanovených cílů. V ostatních archivech buď chybí materiální vybavení, personální obsazení, nebo obojí.

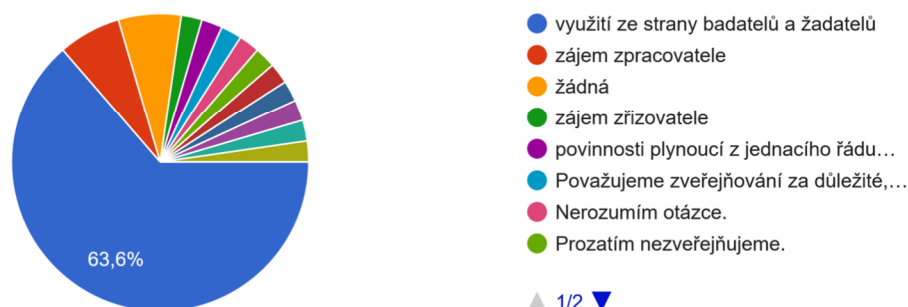
S výjimkou bezpečnostních archivů považují ostatní archivy stanovení cílů v oblasti zveřejňování popisů a kopií archiválií za důležité. Většině městských archivů se alespoň částečně daří tyto cíle naplňovat, nicméně v oblasti personálního zajištění se u nich objevují ještě větší limity než u státních archivů. Kromě většiny městských archivů pak v ostatních archivech výrazně chybí i potřebné nástroje pro zveřejňování popisů a kopií archiválií.

Doporučení

Je nezbytné provést podrobnou analýzu naplňování cílů v oblasti zpřístupňování popisů a kopií archiválií u státních archivů, která odhalí kritické oblasti omezující efektivitu tohoto procesu. Překážky, které brání efektivnímu zpřístupňování, musí být odstraněny. Rovněž je vhodné zjistit aktuální stav v nestátních archivech a v případě zájmu prozkoumat možnosti, jak jim nabídnout podporu.

25) Jaká kritéria jsou pro zveřejňování popisu a kopií archiválií určující ve vaší instituci?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	využití ze strany badatelů a žadatelů		zájem zpracovatele		žádná		jiná	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	0	0 %	0	0 %	1	11 %
Městské	5	4	80 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	13	54 %	3	13 %	1	4 %	7	29 %
Soukromé	3	2	67 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Celkem	44	28	63 %	3	7 %	3	7 %	10	23 %

Zhodnocení

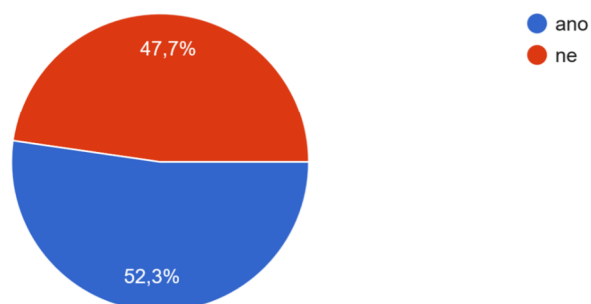
Téměř úplná shoda na odpovědi „využití ze strany badatelů a žadatelů“ u státních archivů jasně naznačuje, že tyto archivy dobře chápou svou prioritu v oblasti zveřejňování popisu a kopií archiválií. Podobně se k této otázce staví i ostatní typy archivů, s výjimkou bezpečnostních, u nichž je zpřístupňování omezeno prací s utajovanými materiály a není považováno za prioritu. Některé specializované archivy upřednostňují zájem zpracovatele. Především specializované archivy uvedly i jiné faktory, jako je zohlednění zájmu zpracovatele a využívání externího financování s konkrétními cíli. Odpovědi rovněž odrážejí skutečnost, že některé archivy nemají možnost on-line zpřístupňování popisu a kopií archiválií.

Doporučení

Výsledky dotazníkového šetření je nutné ověřit z jiných zdrojů.

26) Máte aktuálně dostatečné nástroje pro zveřejňování popisu a kopií archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %
Městské	5	4	80 %	1	20 %
Specializované	24	9	38 %	15	63 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	23	52 %	21	48 %

Zhodnocení

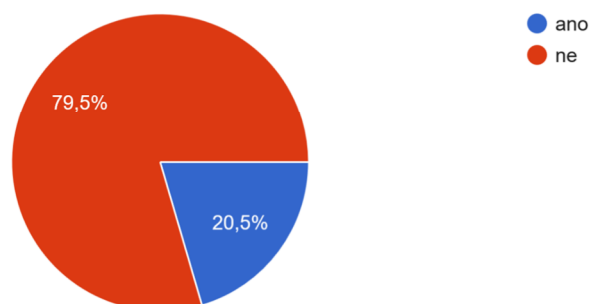
Z odpovědí vyplývá, že archivy potřebují adekvátní nástroje pro zveřejňování popisů a kopií archiválií. I když žádný typ archivu neuvádí stoprocentní spokojenost, situace je především ve státních a městských archivech většinou považována za uspokojivou. Výjimku tvoří dva státní oblastní archivy a jeden městský archiv, které aktuálně nedisponují dostatečnými nástroji. U specializovaných a soukromých archivů převládá negativní názor, který odráží nespokojenost s dostupnými nástroji pro zveřejňování popisů a kopií archiválií.

Doporučení

Výchozím předpokladem k nápravě situace je provedení podrobné analýzy potřeb a následná podpora archivů při zajišťování adekvátních nástrojů pro zveřejňování popisů a kopií archiválií.

27) Máte dostatek personálu, který přispívá ke zveřejňování popisu a kopií archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	7	78 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %
Specializované	24	4	17 %	20	83 %
Soukromé	3	0	0 %	3	100 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	9	20 %	35	80 %

Zhodnocení

S výjimkou bezpečnostních archivů převažuje u všech ostatních typů archivů negativní odpověď, což naznačuje nespokojenost s personálním zajištěním pro zveřejňování popisu a kopií archiválií. V některých archivech tento proces není vůbec realizován. Jeden státní oblastní archiv, který uvádí dostatečný personál a podle odpovědí na otázku č. 24 úspěšně dosahuje cílů v oblasti zveřejňování popisů a kopií archiválií, pravděpodobně našel efektivní způsob, jak maximálně využít personální potenciál svého archivu.

Doporučení

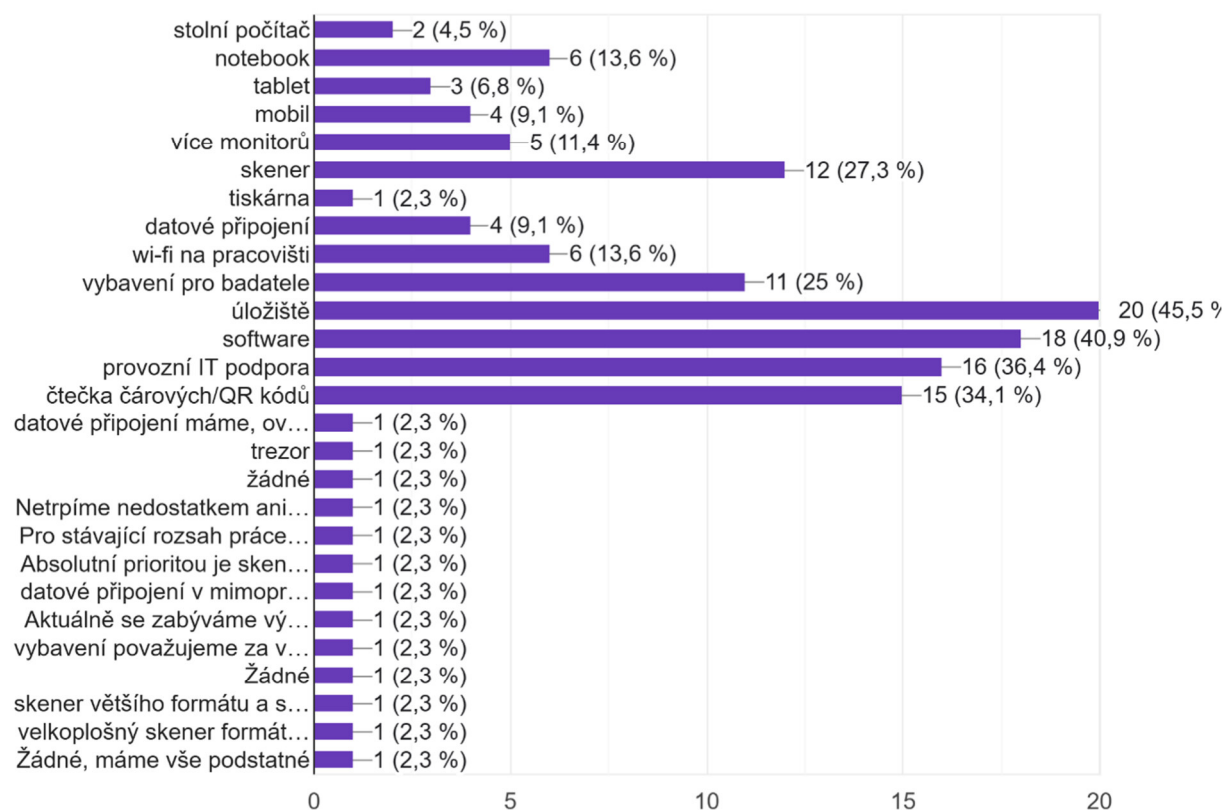
On-line zveřejňování popisů a kopií archiválií přineslo do archivní praxe celou řadu nových procesů, které logicky vedou k potřebě většího počtu zaměstnanců zapojených do těchto činností. Roste poptávka po jejich odborných znalostech a dovednostech, což odhaluje limity v personálním obsazení archivů, kdy část zaměstnanců není schopná nebo ochotná přizpůsobit se novým požadavkům a tempu, včetně nutnosti dalšího vzdělávání. Je nezbytné provést detailní analýzu aktuálního personálního stavu a schopností zaměstnanců zvládat činnosti spojené se zveřejňováním popisů a kopií archiválií, což povede k úpravám pracovních pozic v archivech v souladu s reálnými požadavky na výkon těchto činností.

Technické vybavení

28) Jaké technické vybavení vám aktuálně chybí?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí
Státní (NA, SOA, ABS)	9	44
Městské	5	6
Specializované	24	61
Soukromé	3	9
Bezpečnostní	3	4
Celkem	44	123

Typ archivu	stolní počítač		notebook		tablet		mobil		více monitorů		skener	
Státní	1	11 %	4	44 %	1	11 %	2	22 %	2	22 %	6	67 %
Městské	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	1	4 %	2	8 %	0	0 %	1	4 %	2	8 %	5	21 %
Soukromé	0	0 %	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %	1	33 %
Bezpečnostní	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %
Celkem	2	5 %	6	14 %	3	7 %	4	9 %	5	11 %	12	27 %

Typ archivu	tiskárna		datové připojení		wi-fi na pracovišti		vybavení pro badatele		úložiště		software	
Státní	1	11 %	3	33 %	2	22 %	3	33 %	6	67 %	7	78 %
Městské	0	0 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %	2	22 %	1	20 %
Specializované	0	0 %	1	4 %	3	13 %	8	33 %	9	38 %	8	33 %
Soukromé	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Celkem	1	2 %	4	9 %	6	14 %	11	25 %	20	45 %	18	41 %

Typ archivu	provozní IT podpora		čtečka čárových/QR kódů	
Státní	4	44 %	2	22 %
Městské	1	20 %	0	0 %
Specializované	10	42 %	11	46 %
Soukromé	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	0	0 %	1	33 %
Celkem	16	36 %	15	34 %

Zhodnocení

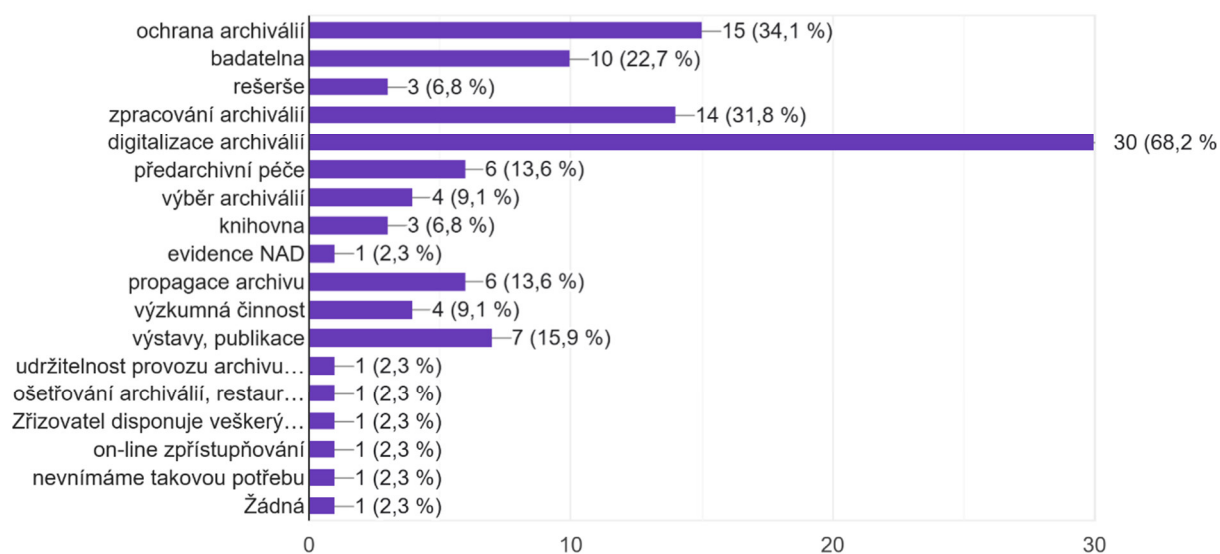
U státních archivů se v odpovědích projevuje značná disproporce potřeb. Na jedné straně je státní archiv, kterému aktuálně nechybí žádné technické vybavení, na druhé straně pak jiný státní archiv, kterému chybí téměř vše. U státních archivů je nejpalčivějším problémem software, hned za ním následují úložiště, skenery a provozní IT podpora. Výrazně příznivější stav technického vybavení se projevuje u městských archivů, z nichž pouze dvěma chybí úložiště, jednomu software a zároveň provozní IT podpora, jeden poptává wi-fi na pracovišti a jeden více monitorů. U specializovaných archivů je největší poptávka po čtečkách čárových nebo QR kódů, provozní IT podpoře, úložišti a softwaru. Ze všech typů archivů postrádají nejvíce vybavení pro badatele.

Doporučení

Je vhodné provést důkladné zmapování technického vybavení ve státních archivech a zároveň zhodnotit dosavadní strategii a formy podpory, které směřují k jejich technickému zabezpečení. Cílená pomoc by měla být zaměřena na uspokojení prioritních potřeb napříč celou sítí státních archivů.

29) Která archivní činnost potřebuje posílit technické vybavení nejvíce?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí
Státní (NA, SOA, ABS)	9	32
Městské	5	8
Specializované	24	56
Soukromé	3	5
Bezpečnostní	3	2
Celkem	44	103

Typ archivu	ochrana archiválií		badatelna		rešerše		zpracování archiválií		digitalizace archiválií		předarchivní péče	
Státní	2	22 %	3	33 %	1	11 %	3	33 %	9	100 %	2	22 %
Městské	1	20 %	0	0 %	0	0 %	1	20 %	3	60 %	0	0 %
Specializované	11	46 %	7	29 %	2	8 %	10	42 %	14	58 %	4	17 %
Soukromé	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	15	34 %	10	23 %	3	7 %	14	32 %	30	68 %	6	14 %

Typ archivu	výběr archiválií		knihovna		evidence NAD		propagace archivu		výzkumná činnost		výstavy, publikace	
Státní	1	11 %	3	33 %	1	11 %	2	22 %	3	33 %	2	22 %
Městské	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %
Specializované	3	13 %	0	0 %	0	0 %	1	4 %	0	0 %	4	17 %
Soukromé	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	4	9 %	3	7 %	1	2 %	6	14 %	4	9 %	7	16 %

Zhodnocení

Napříč všemi typy archivů panuje shoda, že největší potřebu technického posílení představuje oblast digitalizace archiválií – u státních archivů ji uvedly všechny instituce, u ostatních typů archivů nadpoloviční většina. Specializované archivy kromě digitalizace výrazně akcentují také potřebu posílení zpracování archiválií, což souvisí s dosud omezeným využíváním elektronických systémů pro zpracování archiválií. Tyto archivy rovněž nejčastěji zmiňují potřebu zlepšení technického zajištění ochrany archiválií, kterou zároveň preferují i dva státní a jeden městský archiv. Státní i specializované archivy upozorňují na slabé technické vybavení badatelen. Státní archivy dále projevují snahu posílit propagační a výzkumnou činnost, stejně jako zkvalitnit správu knihovního fondu.

Doporučení

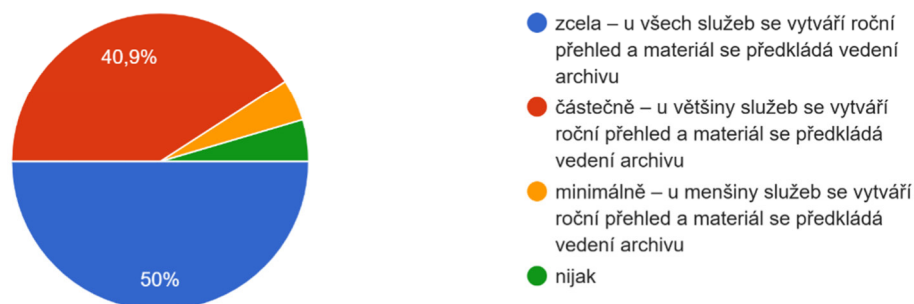
Digitalizace je klíčovou prioritou napříč všemi typy archivů. Je třeba vytvořit cílený program podpory digitalizace včetně zajištění potřebné techniky (skenery, software, úložiště) a metodického vedení pro jednotné postupy. U specializovaných archivů je nutné podpořit zavádění a rozšiřování elektronických systémů pro evidenci a zpracování archiválií formou školení a metodické podpory pracovníků. Je

možné uvažovat i o centrální technické podpoře. Ostatní oblasti, které potřebují posílit technické vybavení, by měly být rovněž řešeny koordinovaně v rámci jednotné strategie s cílenou technickou a metodickou podporou.

Využívání archivu

30) Jak archiv sleduje rozsah jednotlivých poskytovaných služeb směrem k veřejnosti, tj. nahlížení do archiválií, pořízení výpisu, opisu, kopie archivál..., vyřízení běžného dotazu, knihovní výpůjčky a další?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	zcela – u všech služeb se vytváří roční přehled a materiál se předkládá vedení archivu		částečně – u většiny služeb se vytváří roční přehled a materiál se předkládá vedení archivu		minimálně – u menšiny služeb se vytváří roční přehled a materiál se předkládá vedení archivu		nijak	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	5	56 %	4	44 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	12	50 %	9	38 %	1	4 %	2	8 %
Soukromé	3	2	67 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	22	50 %	18	41 %	2	5 %	2	5 %

Zhodnocení

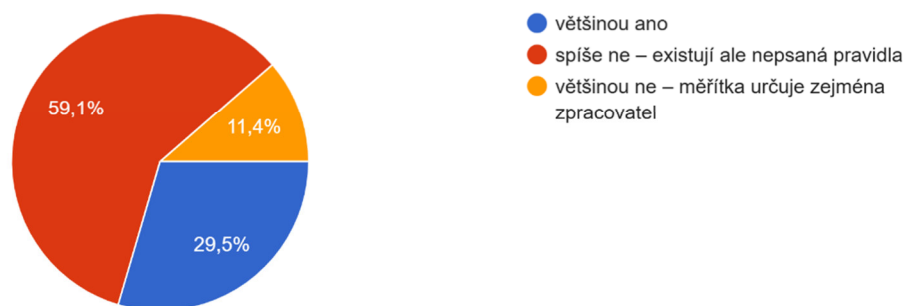
Většina dotazovaných sleduje rozsah poskytovaných služeb. Jedna polovina z nich pravidelně sestavuje roční přehled jednotlivých služeb a informuje o něm vedení archivu – jedná se zejména o státní a specializované archivy. Další téměř polovina respondentů uvedla, že takový přehled vytváří u většiny služeb, k této odpovědi se přihlásila většina městských archivů. Jen 9 % archivů si vybralo jinou odpověď – jeden specializovaný a jeden soukromý archiv sleduje jen menšinu služeb a dva specializované archivy tyto služby nesledují. Odpovědi ukazují na téměř ideální stav, kdy většina archivů má přesný přehled o využívaných službách a jejich počtech. Jednotlivé archivy disponují daty, která lze využít ke zjištění poptávky veřejnosti po nabízených službách za účelem případné standardizace služeb nebo zefektivnění souvisejících činností.

Doporučení

Zvážit úpravu výročních zpráv, respektive údajů požadovaných OASSS MV ČR, aby se archivy shromažďovaná data dala vyhodnocovat na centrální úrovni.

31) Má archiv nastavena formální kvalitativní měřítka pro každou službu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	většinou ano		spíše ne – existují ale nepsaná pravidla		většinou ne – měřítka určuje zejména zpracovatel	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	5	56 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	3	60 %	1	20 %
Specializované	24	5	21 %	16	67 %	3	13 %
Soukromé	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Celkem	44	13	30 %	26	59 %	5	11 %

Zhodnocení

Výsledky ukazují, že u archivů převažují nepsaná pravidla pro poskytované služby (56–67 % archivů státních, městských a specializovaných). Formálními měřítky většiny služeb disponují městské nebo specializované archivy v cca pětině případů, soukromé ve třetině případů, státní ve 44 % případů. Zajímavostí je vyšší množství bezpečnostních archivů (2/3 archivů, které odpověděly), které mají tato měřítka formalizovaná. V malém množství se pak vyskytují archivy, u nichž kvalitativní měřítka stanovuje zpracovatel.

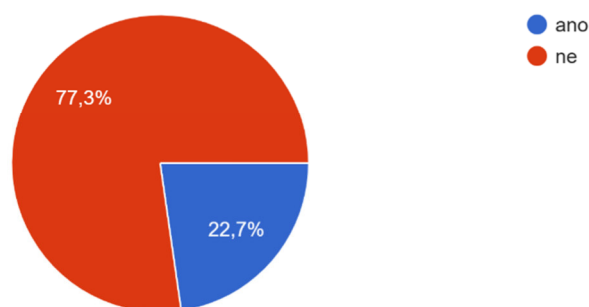
Lze se dohadovat, jakou výpovědní hodnotu mají nepsaná kvalitativní měřítka u tak viditelné záležitosti, jako jsou služby veřejnosti. A zda lze takto vykonávané služby kontrolovat, poměřovat mezi archivy, oceňovat (většina typů služeb by měla být téměř jednotně zpoplatněných) či je do budoucna zlepšovat.

Doporučení

Diskutovat stanovení jasných pravidel pro vyhodnocování získaných dat.

32) Zjišťuje archiv, zda rozsahem a kvalitou svých služeb pokrývá potřebu svých uživatelů?

44 odpovědí

Zhodnocení

Jednoduchá otázka, která cílí na monitoring uživatelské spokojenosti se službami poskytovanými archivy. Mírná většina státních archivů se této záležitosti věnuje, na rozdíl od ostatních typů archivů, které odpověděly, že uživatelský průzkum neprovádějí (městské, soukromé a bezpečnostní). U specializovaných archivů se sledováním zabývá cca pětina archivů.

Výsledek podtrhuje prvotní domněnku, že z valné většiny neexistuje zpětná vazba k archivním službám, že nelze za archivní síť jako celek říct, že stávající archivní služby jsou přesně to, co veřejnost v současnosti požaduje, a že se nějak vyvíjí uživatelská spokojenost s těmito službami.

Doporučení

Zajistit metodickou podporu archivům při využívání nástrojů pro získávání zpětné vazby od veřejnosti, sledování poptávky po různých typech služeb a její zohledňování při tvorbě strategií.

33) Stručně specifikujte k předchozí odpovědi, jak.

Zhodnocení

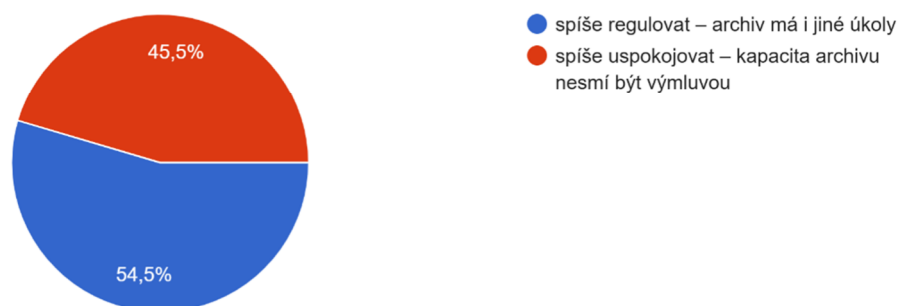
Odpovědi přináší možnou inspiraci, jak lze sledovat uživatelské potřeby. Polovina archivů uvedla, že ke zjišťování dochází při osobní komunikaci, zejména v rámci nahlížení do archiválií. K této agendě jeden z archivů uvedl, že využívá data z předešlé poptávky po studiu. Druhá polovina archivů se přihlásila k dotazníkovému šetření, vedle nahlížení do archiválií byla uvedena přívětivost webu. Uveden byl vydaný příspěvek: Petr Hasan, Dotazníková akce k archivním pomůckám zhotoveným podle nových základních pravidel pro pořádání archiválií, in: Archivní časopis, č. 66/2016, str. 164–167. Zmíněny jsou rovněž další komunikační kanály, jako je e-mailová komunikace, sociální sítě, diskuzní fórum.

Doporučení

Zohlednit uvedené možnosti ve výše uvedené metodické podpoře archivům.

34) Měl by mít archiv možnost regulovat služby pro veřejnost, nebo v maximální míře uspokojovat poptávku?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	spíše regulovat – archiv má i jiné úkoly		spíše uspokojovat – kapacita archivu nesmí být výmluvou	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	6	67 %	3	33 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	12	50 %	12	50 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %
Celkem	44	24	55 %	20	45 %

Zhodnocení

Ze všech odpovědí vychází, že mírná většina archivů se přihlásila k potřebě spíše uspokojovat poptávku veřejnosti po službách archivu, přičemž jeho kapacita nesmí být výmluvou. Existují však velké rozdíly

mezi jednotlivými typy archivů. Tuto odpověď zvolily všechny bezpečnostní archivy, které vyplnily dotazník, a 2/3 státních archivů. Polovina specializovaných archivů rovněž zvolila tuto tezi, druhá polovina je naopak pro regulaci služeb veřejnosti s ohledem na to, že archiv má i jiné úkoly než uspokojovat veřejnost. Regulaci rovněž zvolila většina městských archivů a 2/3 soukromých archivů.

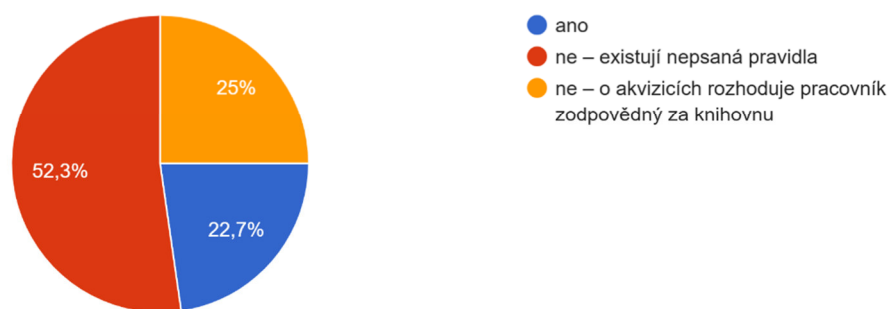
U této otázky se zrcadlí rozdílné vnímání archivních úkolů u jednotlivých typů archivů, které může být dáno účelem zřízení archivů. Čím bližší je zřizovatel se svými zájmy a vzdálenější vnímání archivnictví jako výkonu přenesené (státní) působnosti, tím je míra potřeby regulace služeb těmto archivům bližší. Kde je poměr obrácený (zřizovatel v podobě státu), panuje silnější povědomí o bezpodmínečné službě veřejnosti. Opět tento výsledek dává silný podnět k diskuzi, zda jsou si archivy rovny ve svých úkolech, nebo zda má zřizovatel (stát, město, právnická osoba zřizující specializovaný nebo bezpečnostní archiv a nakonec fyzická nebo právnická osoba zřizující soukromý archiv) mít určující vliv na rozsah a kvalitu archivních služeb a jejich vykonávání.

Doporučení

Prověřit důvody regulace služeb.

35) Má archiv formálně stanovenou akviziční politiku pro svou knihovnu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne – existují nepsaná pravidla		ne – o akvizicích rozhoduje pracovník zodpovědný za knihovnu	
		count	percentage	count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	5	56 %	3	33 %	1	11 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %	0	0 %
Specializované	24	3	13 %	13	54 %	8	33 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	44	10	23 %	23	52 %	11	25 %

Zhodnocení

Formálně stanovenou akviziční politiku má necelá čtvrtina všech archivů. K této odpovědi se však přihlásilo nejvíce státních archivů (56 %), pro které je formální ukotvení převažujícím způsobem usměrnění jakékoli činnosti. Většinová jsou tedy opět nepsaná pravidla (52 % všech archivů), podobně jako u kvalitativních měřítek služeb. K nim se přihlásila většina městských archivů, 2/3 bezpečnostních archivů, polovina specializovaných archivů a třetina státních a soukromých archivů. Zajímavá je poslední odpověď, pro kterou hlasovala čtvrtina všech archivů – o akvizicích rozhoduje pracovník zodpovědný za knihovnu. Kromě jednoho státního archivu se k odpovědi přihlásily 2/3 soukromých archivů a třetina specializovaných.

Opět – čím je větší vzdálenost od státu k jiné veřejné instituci s vlastní odborností až k privátnímu sektoru, klesá formalizovanost a panují volnější pravidla výkonu této činnosti. Podstatné je, zda jsou uvedené způsoby řízení služby v pořádku, nebo zda je s ohledem na využívání veřejných rozpočtů či příspěvků nezbytné nebo vhodné, aby existovala formulovaná, a tedy předvídatelná pravidla pro archiv a jeho zřizovatele a zejména pro veřejnost využívající služby archivu. Jde o další podnět k diskuzi, který lze jistě zobecnit na jakékoli archivní služby.

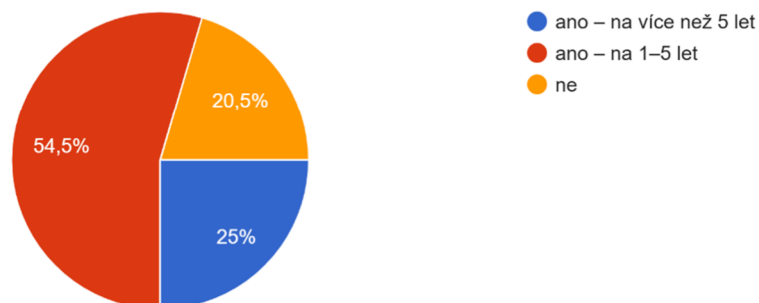
Doporučení

Diskutovat stanovení jasných pravidel pro fungování archivní knihovny.

Digitalizace

36) Máte stanoveny interní cíle v oblasti digitalizace archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – na více než 5 let		ano – na 1–5 let		ne	
		celkem	procento	celkem	procento	celkem	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	5	56 %	4	44 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	2	40 %	1	20 %
Specializované	24	3	13 %	14	58 %	7	29 %
Soukromé	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	44	11	25 %	24	55 %	9	20 %

Zhodnocení

V 80 % případů odpovědí se ukazuje, že archivy mají stanovené cíle v oblasti digitalizace archiválií. Dlouhodobé cíle (na více než 5 let) nastavuje většina státních a polovina městských archivů. Střednědobé nebo krátkodobé (1–5 let) pak zbylé státní archivy, polovina městských archivů a většina ostatních typů archivů (58–67 %). Bez stanovených cílů je jeden městský a soukromý archiv a necelá třetina specializovaných archivů.

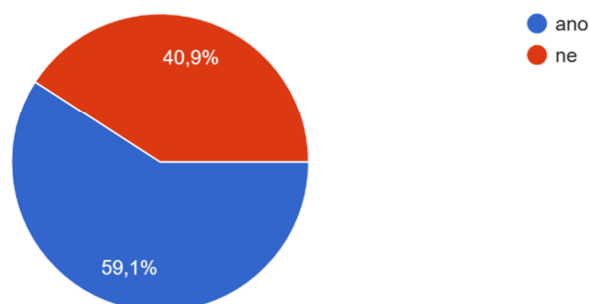
Digitalizace archiválií je veřejností všeobecně poptávaná, současně jde o finančně a personálně náročnou činnost, čímž se vysvětluje vysoký podíl archivů se stanovenými cíli. Z dále položené otázky vychází, že sedm archivů neprovádí systematickou digitalizaci archiválií nebo nedigitalizuje vůbec, tedy nepotřebují ani definovat své cíle. Bez cílů jsou tak jen tři digitalizující archivy (jeden městský, specializovaný a soukromý archiv). Lze se oprávněně ptát, jak funguje digitalizace archiválií u těchto archivů (jak je plánována a koordinována).

Doporučení

Apelovat na stanovení formálních cílů v oblasti digitalizace.

37) Máte v archivu vytvořenu metodiku digitalizace archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		počet	procento	počet	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	11	46 %	13	54 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %
Celkem	44	26	59 %	18	41 %

Zhodnocení

Otázka, která směřuje k nastavení pravidel digitalizace archiválií formou interní metodiky. Ač převažuje u všech archivů dostupnost takové instrukce, existují rozdíly u jednotlivých typů archivů. Státní a bezpečnostní archivy (ty, které odpověděly) se v plném počtu hlásí k vlastní metodice. U ostatních typů archivů takovou metodiku nemá většina institucí. Jde o celkem 18 archivů, z nichž typově převažují specializované archivy, dále tři městské a dva soukromé archivy.

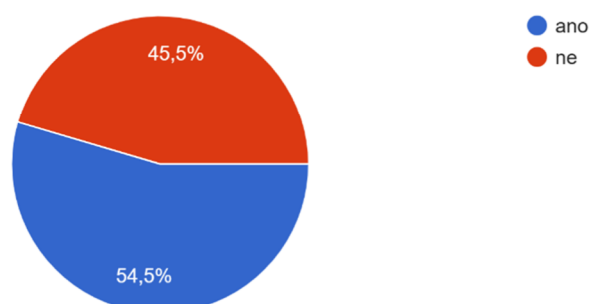
Pokud zohledníme, že sedm archivů nedigitalizuje, existuje 11 digitalizujících archivů bez stanovené metodiky. Ač jde o menší archivy, nelze vhodně interpretovat, zda jde o nedostatek v řízení kvality této činnosti, či to zapadá do rámce intuitivní správy personálně malého archivu. Bylo by vhodné zacílit na tyto archivy s otázkou směřující k nastavení a udržení kvality výstupů digitalizace.

Doporučení

Identifikovat příčiny neexistující metodiky digitalizace archiválií u některých archivů. Apelovat na vytvoření metodiky.

38) Vytváříte a vyhodnocujete roční plán digitalizace archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	8	89 %	1	11 %
Městské	5	3	60 %	2	40 %
Specializované	24	10	42 %	14	58 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	24	55 %	20	45 %

Zhodnocení

Roční plán digitalizace archiválií vytváří a vyhodnocuje polovina všech archivů. Přesto existují archivy ve všech skupinách, které plán nevytvářejí, a přitom archiválie digitalizují (početně 13). Zejména jde o třetinu specializovaných archivů, dva městské archivy, jeden státní a soukromý archiv.

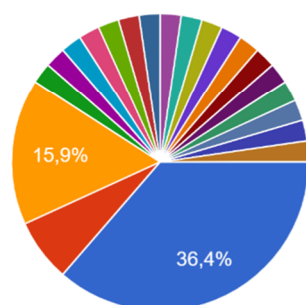
Není známa skutečnost, na základě které je plánována a řízena vytiženost digitalizačního pracoviště – kromě každoročního plánu může jít o delší časový plán (jakýsi digitalizační výhled) nebo jde o spontánní digitalizaci, která se řídí aktuální potřebou archivu.

Doporučení

Poznat blíže organizační potřeby těchto archivů, zda naplňují kritéria plánů digitalizace a přinášejí očekávaný benefit v podobě koordinace nerušené digitalizační činnosti.

39) Jaký organizační model digitalizace (centrální vs. lokální) je v archivu vytvořen? Je mu přizpůsobeno materiální vybavení?

44 odpovědí

- centrální model s vhodným vybavením
- centrální model s nevhodným vybavením
- lokální model s vhodným vybavením
- lokální model s nevhodným vybavením
- Digitalizace v MÚA je financována...
- teprve s tím budeme začínat
- Případná digitalizace není plánována...
- zatím žádný model

▲ 1/3 ▼

Typ archivu	celkem respondentů	centrální model s vhodným vybavením		centrální model s nevhodným vybavením		lokální model s vhodným vybavením (na většině pracovišť)		lokální model s nevhodným vybavením (na většině pracovišť)		jiný	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	6	67 %
Městské	5	1	20 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %	3	60 %
Specializované	24	9	38 %	2	8 %	7	29 %	1	4 %	5	21 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	16	36 %	3	7 %	9	20 %	1	2 %	15	34 %

Zhodnocení

Tato otázka se snažila podchytit rozsah digitalizačních pracovišť a jejich vybavení. Třebaže byly popsány základní čtyři varianty kombinující centrální pracoviště vs. více lokálních pracovišť a vhodné vs. nevhodné vybavení, více než třetina všech archivů vybrala odpověď „jiný model“ se slovním upřesněním. Většina těchto odpovědí však šla rozdělit do stávající škály, což bylo v rámci vyhodnocení provedeno. Se zohledněním všech odpovědí se ukazují následující čísla. Sedm archivů systematicky nedigitalizuje, nemá proto žádný model (jde o šest specializovaných archivů a jeden soukromý). Více než polovina všech archivů (početně 24) disponuje centrálním modelem – týká se většiny specializovaných a městských archivů, dále všech bezpečnostních a zbývajících soukromých archivů a nakonec tři státních archivů. Naopak lokální model se nachází u 13 archivů – týká se většiny státních archivů, pěti specializovaných a dvou městských archivů.

Vhodnost vybavení uvedlo 27 archivů (61 %), nevhodnost pět archivů (11 %), 12 archivů toto do své odpovědi nezahrnulo.

Z těchto odpovědí se ukazuje, že oba modely mají své zastoupení. Centrální u většiny archivů, lokální pak zejména u státních archivů, které mají svou síť okresních archivů. Převažuje nejspíše vhodné vybavení (necelá třetina archivů tento údaj nevedla). A existuje několikrát zmíněných sedm archivů,

které soustavně nedigitalizují. Panuje tedy velká variabilita v organizačním a technickém zajištění činnosti.

Doporučení

Zohlednit tuto variabilitu v plánování další digitalizace v archivech.

40) Jak je personálně řešena digitalizace archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	specializovanými zaměstnanci (digitalizátory)		archiváři v rámci jejich náplně		externě (prostřednictvím jiného subjektu)	
			počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	20	7	35 %	7	35 %	6	30 %
Městské	5	10	3	30 %	3	30 %	4	40 %
Specializované	24	31	13	42 %	12	39 %	6	19 %
Soukromé	3	6	1	17 %	3	50 %	2	33 %
Bezpečnostní	3	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Celkem	44	70	25	36 %	27	39 %	18	26 %

Zhodnocení

Digitalizaci archiválií nejčastěji provádí archiváři v rámci své náplně, mírná většina archivů rovněž disponuje specializovanými zaměstnanci určenými k této činnosti. Jen v téměř 41 % případů se využívá outsourcing. U jednotlivých typů archivů jsou patrné rozdíly jen v některých případech. Státní a městské archivy mají poměrně podobné zastoupení ve všech třech způsobech personálního zajištění, obdobně s většími (přesto stále malými) rozdíly i soukromé a bezpečnostní archivy. U specializovaných archivů je významně upozaděn externí způsob digitalizace (pohybuje se v poloviční míře proti ostatním způsobům).

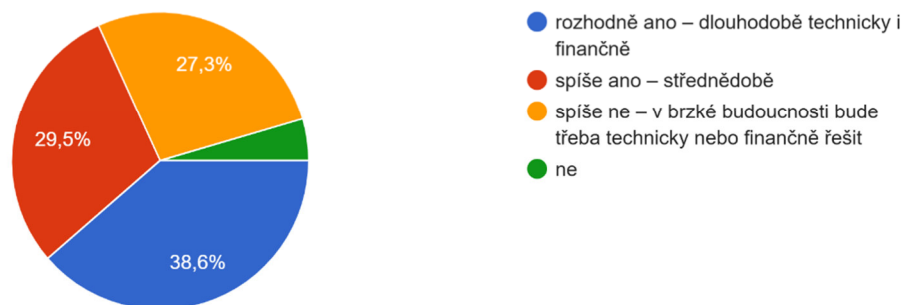
Není známa motivace archivů pro zvolení jednoho, druhého nebo třetího způsobu personálního zajištění nebo jejich zvolené kombinace, zda jde o ideální způsob řešení, nebo jen o možné zajištění v rámci striktní personální politiky.

Doporučení

Důvody a přednosti zvolených způsobů by bylo vhodné podrobněji prozkoumat.

41) Je zajištěna udržitelnost již existujících digitalizátů?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	rozhodně ano – dlouhodobě technicky i finančně		spíše ano – střednědobě		spíše ne – v brzké budoucnosti bude třeba technicky nebo finančně řešit		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	2	22 %	4	44 %	0	0 %
Městské	5	3	60 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	9	38 %	8	33 %	5	21 %	2	8 %
Soukromé	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %	0	0 %
Celkem	44	17	39 %	13	30 %	12	27 %	2	5 %

Zhodnocení

Celková čísla naznačují pozitivní závěr, a to že 2/3 všech archivů mají zajištěnou minimálně střednědobou (technickou i finanční) udržitelnost svých digitalizátů. Problematická je zbylá třetina archivů, u kterých bude nutné situaci řešit v brzké budoucnosti, včetně dvou archivů, kde chybí udržitelnost digitalizátů už teď. Zajímavé jsou výsledky podle typů archivů – k dlouhodobé udržitelnosti se přihlásila většina pouze městských archivů. Nejvíce státních archivů (necelá jejich polovina) uvedlo, že udržitelnost zajištěnou spíše nemají. To je varovný signál pro urgentní řešení situace. Ostatní typy archivů mají poměrně podobně zastoupené odpovědi v dané škále. Nutno zmínit dva specializované archivy, které přiznaly nulovou udržitelnost.

Znovu jde jen o hrubé nastínění situace, nejsou známy stávající podmínky uložení a správy digitalizátů ani chybějící dílky ve skládačce delší udržitelnosti digitalizátů z pohledu archivů.

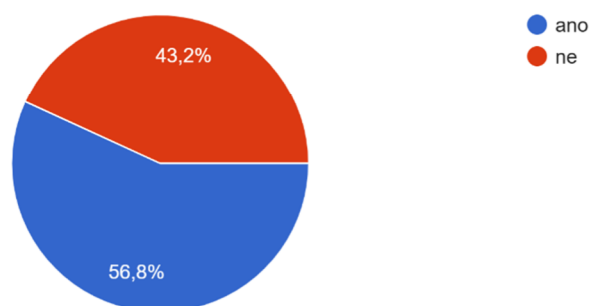

Doporučení

S ohledem na záměr Národního plánu digitalizace a proklamace MV o využití stávajících výsledků digitalizační práce archivů by měly být zjištěny výše uvedené neznámé skutečnosti a minimálně na úrovni státních archivů by mělo být diskutováno řešení k bezpečnému ukládání a správě dat splňující odpovídající oborová kritéria (OAIS a Pečeť Nestoru).

42) Je pro vás potřebné souběžné ukládání digitalizátů v Národním digitálním archivu, minimálně na úrovni bezpečnostních kopií archiválií?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	12	50 %	12	50 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	25	57 %	19	43 %

Zhodnocení

K záměru souběžného ukládání digitalizátů v NDA se většina archivů staví kladně. Jednoznačně tuto myšlenku podporují všechny státní archivy. Naopak většina soukromých a bezpečnostních archivů, které v dotazníku odpověděly, potřebu ukládat data do NDA nemají. Proti je i většina městských archivů. Vyrovnané skóre pro a proti je pak u specializovaných archivů.

Výsledky mohou odrážet vývoj NDA od prvního desetiletí 21. století. Původně převažovaly centralizační snahy pro všechny veřejné archivy, ze kterých byly vyňaty bezpečnostní archivy. V roce 2012 došlo k legislativnímu rozvolnění a upřesnění, díky kterému si mohou zřídit vlastní digitální archiv ostatní typy archivů. Současně rozvoj digitalizace archiválií bez jednotného usměrnění a financování (na způsob knihovnického VISK) v posledních 15–20 letech přispěl k vybudování technické infrastruktury archivů a přiznání určité svébytnosti v této činnosti, kterou podpořil zejména zřizovatel archivu.

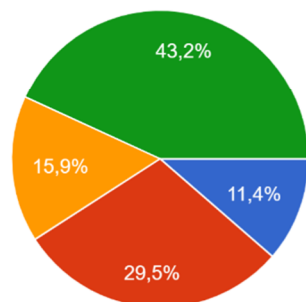
Doporučení

Záměr ukládání digitalizátů v NDA může narážet na pracně zavedené způsoby ukládání a správy digitalizátů v archivech bez vysvětlení benefitů pro tyto archivy. Ekonomicky a technicky motivovaný

záměr souběžného centrálního ukládání digitalizátů by měl být archivům vysvětlen a diskutován se zohledněním všech potřebných aspektů, které se týkají podmínek nahrávání, dlouhodobého uložení a využití digitalizátů těmito archivy.

43) Máte nastavenou vazbu informačního systému digitalizačního pracoviště na publikační a pořádací systémy (např. v oblasti sdílení archivního popisu)?

44 odpovědí

- ano – pořádací aplikace je propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát je připojen k arc...
- částečně – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát je připo...
- minimálně – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k p...
- ne – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k pořízení dig...

Typ archivu	celkem respondentů	ano – pořádací aplikace je propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát je připojen k archivnímu popisu, funguje napojení na publikační systém		částečně – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát je připojen k archivnímu popisu, funguje napojení na publikační systém		minimálně – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát není připojen k archivnímu popisu, funguje napojení na publikační systém		ne – pořádací aplikace není propojena při zadávání požadavku k pořízení digitalizátu, digitalizát není připojen k archivnímu popisu, nefunguje napojení na publikační systém	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	3	33 %	2	22 %	2	22 %
Městské	5	0	0 %	4	80 %	0	0 %	1	20 %
Specializované	24	2	8 %	5	21 %	4	17 %	13	54 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	1	33 %	0	0 %	2	67 %
Celkem	44	5	11 %	13	30 %	7	16 %	19	43 %

Zhodnocení

Předmětem otázky je zjištění stavu archivního softwaru s ohledem na funkční provázanost digitalizace a zveřejňování digitalizátů. Požadovaná vazba má vliv na koordinaci pracovního toku od zadání požadavku k pořízení digitalizátu až po jeho zveřejnění v publikačním systému a její význam roste

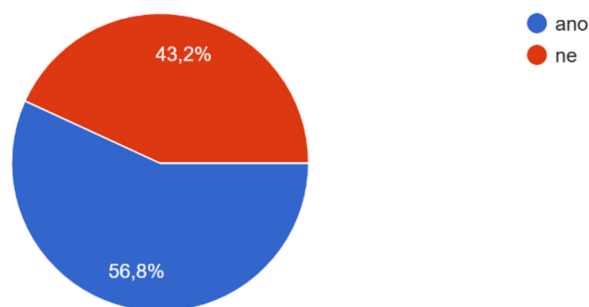
s množstvím vytvářených a spravovaných digitalizátů. Celkový stav se podle odpovědí jeví jako neuspokojivý. Necelá polovina archivů nemá vůbec žádnou provázanost funkcionalit. Jde o více než polovinu specializovaných archivů, pětinu státních a městských archivů a jeden soukromý archiv. Všechny ostatní archivy (cca 57 %) disponují funkčním propojením na publikační systém. Opět pouze necelá polovina archivů (cca 41 %) má digitalizáty připojeny k archivnímu popisu – tato funkcionalita chybí dalším čtyřem specializovaným archivům, pětina státních archivů a jednomu soukromému archivu. Jen více než desetina archivů dokáže prostřednictvím pořádací aplikace zadávat požadavky na digitalizaci archiválií (funkce chybí většině městských archivů, pětina specializovaných archivů a třetina státních archivů). Plnou funkcionalitou disponuje pětina státních archivů, dva specializované archivy a jeden archiv soukromý. Bezpečnostní archivy byly z hodnocení vynechány s ohledem na specifické potřeby při využívání digitalizátů archiválií s utajovanou informací.

Neutěšená situace panuje u necelé poloviny státních archivů, kterým i přes zveřejňování digitalizátů chybí jejich propojení s archivním popisem. Ještě horší stav je u specializovaných archivů, propojení s archivním popisem nemá více než 70 % institucí a digitalizáty systémově nepublikuje přes 50 % archivů.

Doporučení

Vzít do úvahy závěry dotazníku v připravovaném Národním plánu digitalizace s ohledem na možný plán opatření.

44) Zvažujete transformaci archivních činností do digitální podoby, kde by co nejvíce interních procesů (výběr archiválií, jejich evidence, zpracování, zveřejňování, nahlížení do nich, poskytování kopií apod.) probíhalo efektivně a automatizovaně za pomoci technologií výhradně v digitální podobě?

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	13	54 %	11	46 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	25	57 %	19	43 %

Zhodnocení

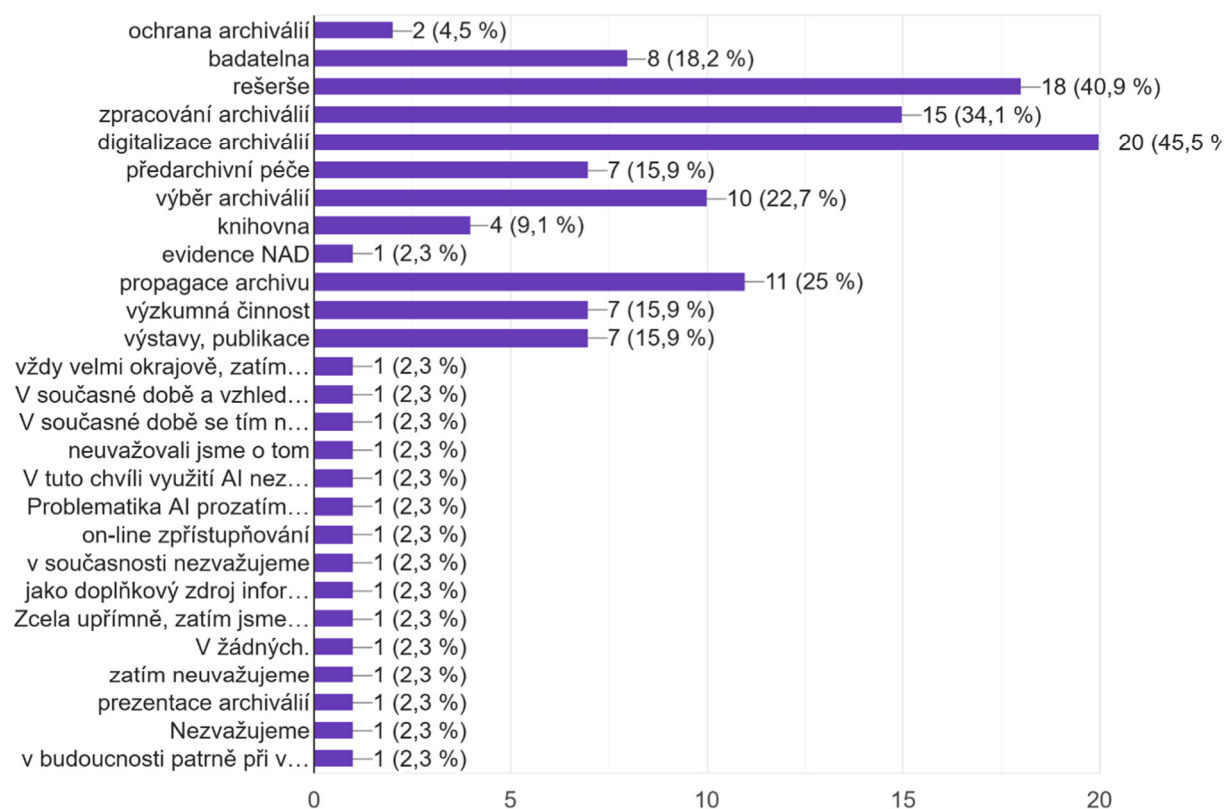
Většina dotazovaných archivů zvažuje přenesení archivních procesů do digitální podoby. V případě rozlišování typů archivů se nejvíce výsledek tak jednoznačný. Pro myšlenku digitální transformace je značná většina státních archivů, 2/3 bezpečnostních archivů a mírná většina specializovaných archivů. Naopak transformaci nezvažuje mírná většina městských archivů a 2/3 archivů soukromých. Z výsledků nelze usuzovat na důvody k uvedeným úvahám, zda jde o osobní tendence či důvody na straně zřizovatele, možnosti financování případné transformace, zohlednění přidané hodnoty pro archivy apod.

Doporučení

Blíže prozkoumat důvody pro záměr, aby bylo možné poznat případné překážky budoucí digitalizace archivních činností, která v posledních letech postupuje na základě metodických pokynů Ministerstva vnitra.

45) Ve kterých archivních činnostech zvažujete využití nástrojů umělé inteligence?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	ochrana archiválií		badatelna		rešerše		zpracování archiválií	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	38	2	5 %	1	3 %	2	5 %	5	13 %
Městské	5	17	0	0 %	2	12 %	2	12 %	3	18 %
Specializované	24	63	0	0 %	5	8 %	13	21 %	7	11 %
Soukromé	3	4	0	0 %	0	0 %	1	25 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	125	2	2 %	8	6 %	18	14 %	15	12 %

Typ archivu	digitalizace archiválií		předarchivní péče		výběr archiválií		knihovna		evidenze NAD		propagace archivu	
Státní (NA, SOA, ABS)	8	21 %	2	5 %	4	11 %	0	0 %	0	0 %	5	13 %
Městské	2	12 %	2	12 %	1	6 %	1	6 %	1	6 %	1	6 %
Specializované	8	13 %	3	5 %	5	8 %	3	5 %	0	0 %	4	6 %
Soukromé	1	25 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %
Celkem	20	16 %	7	6 %	10	8 %	4	3 %	1	1 %	11	9 %

Typ archivu	výzkumná činnost		výstavy, publikace		jiná	
Státní (NA, SOA, ABS)	3	8 %	4	11 %	2	5 %
Městské	0	0 %	0	0 %	2	12 %
Specializované	4	6 %	3	5 %	8	13 %
Soukromé	0	0 %	0	0 %	2	50 %
Bezpečnostní	0	0 %	0	0 %	1	33 %
Celkem	7	6 %	7	6 %	15	12 %

Zhodnocení

Otázka zahrnuje velké množství nabízených odpovědí. Nejčastěji archivy (více než třetina z celkového počtu) zvažují nasazení umělé inteligence při digitalizaci archiválií, vytváření rešerší a zpracování archiválií. Obdobně jiná třetina archivů nasazení umělé inteligence nezvažuje. Zbývající třetina vybrala všechny ostatní odpovědi, přičemž dva archivy přidaly uplatnění při prezentaci archiválií. Nejmenší přínos umělé inteligence je spatřován při evidenci NAD, ochraně archiválií a v agendě archivní knihovny.

Mezi typy archivů existují významné rozdíly. Státní archivy ve velké většině hlasovaly pro digitalizaci archiválií, v mírné většině pak pro zpracování archiválií a propagaci archivu. Městské archivy většinou uvedly zpracování archiválií a jejich digitalizaci. Více než polovina specializovaných archivů vidí přínos při tvorbě rešerší. Ostatní typy archivů se příliš nevyjádřily.

Panují tak rozmanité názory na možnosti uplatnění umělé inteligence v archivnictví, což je přirozené s ohledem na rychlý vývoj technologií bez jasných zkušeností. Z dotazníku je jistě patrná touha po využití tohoto nového nástroje. Nejvíce možností zaškrtnly státní archivy (v průměru 4 odpovědi na

archiv), dále městské archivy (3,4) a specializované (2,3). U ostatních typů hlasoval vždy jen 1–2 archivy pro 1–2 nabídnuté odpovědi.

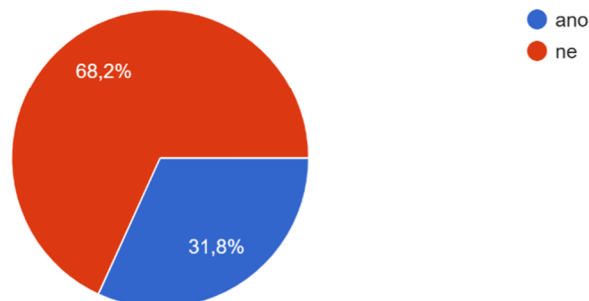
Doporučení

Bylo by vhodné představit možnosti a první zkušenosti s nasazením umělé inteligence. Současně vyvolat diskusi k širšímu použití v archivnictví bez ohledu na technické zázemí dané instituce. Důraz by měl být také kladen na co nejširší a pravidelné sdílení zkušeností.

Fyzický stav archiválií

46) Odpovídá struktura restaurátorských pracovišť a jejich personální vybavenost množství archiválií uložených v archivu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	6	67 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	7	29 %	17	71 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	14	32 %	30	68 %

47) Stručně specifikujte k předchozí odpovědi.

Zhodnocení

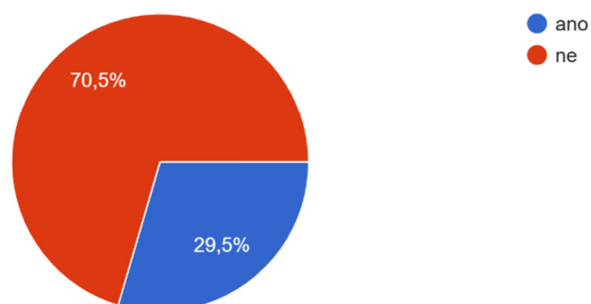
Ačkoliv mají všechny státní archivy svá restaurátorská pracoviště, jen tři z nich hodnotí strukturu pracovišť a personální obsazení jako dostatečné. Všechny ostatní shodně komentují v otázce č. 47 personální stav jako neuspokojivý. Výstižně se vyjádřil Státní oblastní archiv v Plzni slovy: „Stávající dvě pracoviště mají aktuálně práci na 874 let.“ Podobný poměr dostatečně a nedostatečně vybavených pracovišť uvádějí také archivy ve všech ostatních typech. Některé využívají služeb komerčních restaurátorů.

Doporučení

Provedení podrobnějšího průzkumu existujících restaurátorských pracovišť a návrh vhodného personálního posílení.

48) Má váš archiv zpracovává strategii restaurátorských prací?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		Count	Percentage	Count	Percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %
Specializované	24	4	17 %	20	83 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	3	100 %
Celkem	44	13	30 %	31	70 %

Zhodnocení

Pouze státní archivy ve své většině vytvářejí strategii pro využívání svých restaurátorských pracovišť. Počet negativních odpovědí u specializovaných archivů byl ovlivněn neexistencí restaurátorského pracoviště minimálně u devíti z nich.

Doporučení

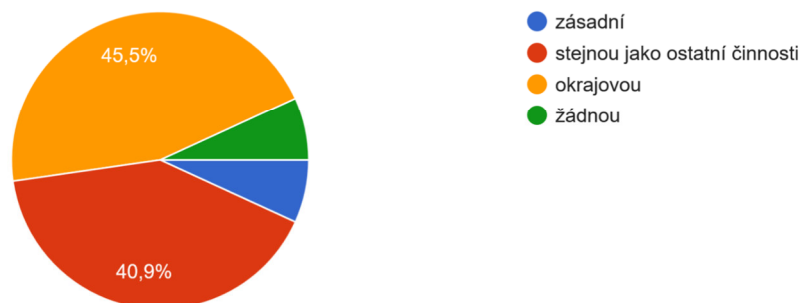
Každý archiv disponující restaurátorským pracovištěm by měl vytvářet strategii jeho využívání, zvláště když je v kontextu předchozích dvou otázek zřejmé, že většina archivů nedisponuje dostatečným personálním obsazením vzhledem k rozsahu svých archivních fondů. Strategie může pomoci k efektivnímu využívání stávajících kapacit.

Vydavatelská, publikační a vědecko-výzkumná činnost

49) Jakou roli zaujímá věda a výzkum v portfoliu činností archivu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	zásadní		stejnou jako ostatní činnosti		okrajovou		žádnou	
		absolutní	procento	absolutní	procento	absolutní	procento	absolutní	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	1	11 %	3	33 %	5	56 %	0	0 %
Městské	5	0	0 %	5	100 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	2	8 %	7	29 %	14	58 %	1	4 %
Soukromé	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	1	33 %	0	0 %	2	67 %
Celkem	44	3	7 %	18	41 %	20	45 %	3	7 %

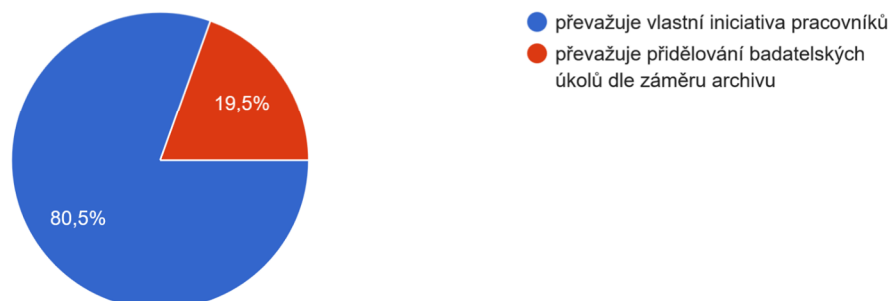
Zhodnocení

Vědecká činnost představuje z velké části rovnocennou součást vykonávaných činností. Beze zbytku to platí pro městské archivy, ve státních a specializovaných archivech je odsouvána spíše na okraj zájmu. I přesto pro státní a městské archivy platí, že na vědeckou činnost zcela nerezignovaly, a i pro převážnou většinu specializovaných archivů představuje standardní součást pracovního zaměření. Zároveň se individuálně profilují jednotlivé instituce, pro něž je vědecká činnost zcela zásadní.

U následujících otázek 50–54 je celkový počet respondentů nižší, protože neodpovídaly archivy, které deklarovaly nulovou roli vědy ve svých institucích.

50) Jak probíhá zapojení pracovníků do vědecko-výzkumných aktivit?

41 odpovědí

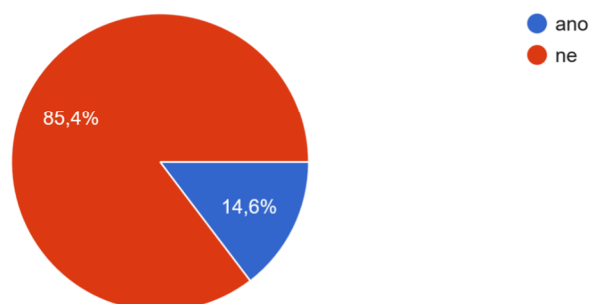
Typ archivu	celkem respondentů	převažuje přidělování badatelských úkolů dle záměru archivu		převažuje vlastní iniciativa pracovníků	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	1	11 %	8	89 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	23	3	13 %	20	87 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %
Celkem	41	8	20 %	33	80 %

Zhodnocení

Výzkumné aktivity jsou v drtivé většině záležitostí individuálního zájmu a iniciativy pracovníků. I přesto se najdou archivy, které mají definované vědecké zaměření a preferují jeho naplňování. Zcela to platí pro instituce, které deklarovaly zásadní roli vědy ve své činnosti, u nich převažuje přidělování badatelských úkolů dle vědeckého záměru archivu.

51) Evidujete časovou dotaci (pracovní dobu) věnovanou na výzkum?

41 odpovědí

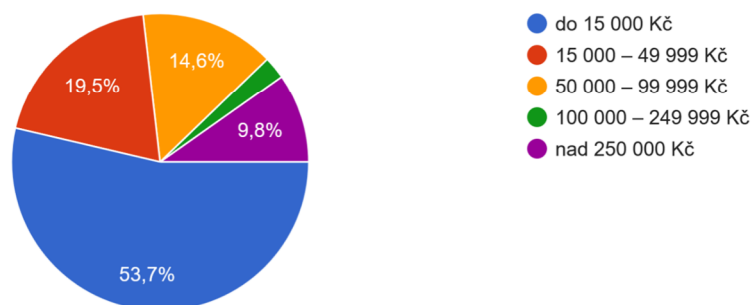
Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		count	percentage	count	percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	5	56 %
Městské	5	0	0 %	5	100 %
Specializované	23	2	9 %	21	91 %
Soukromé	3	0	0 %	3	100 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %
Celkem	41	6	15 %	35	85 %

Zhodnocení

Archivy v drtivé většině odděleně neevidují pracovní dobu zaměstnanců vynaloženou na řešení vědeckých úkolů. Výjimkou jsou zde státní archivy, u nichž je tendence k zachycení tohoto druhu vykazování vyšší. Neplatí ovšem souvislost přidělování badatelských úkolů archivem se sledováním časové dotace na výzkum (z archivů, které deklarovaly přidělování badatelské agendy dle potřeb archivu, eviduje časovou dotaci pouze jeden).

52) Jaké jsou průměrné roční náklady spojené s výzkumem (bez započítání externích projektových zdrojů)?

41 odpovědí

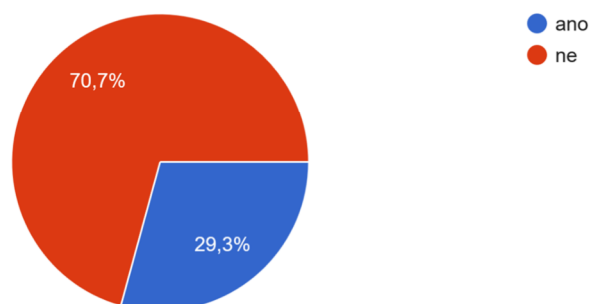
Typ archivu	celkem respondentů	do 15 000 Kč		15 000 – 49 999 Kč		50 000 – 99 999 Kč		100 000 – 249 999 Kč		nad 250 000 Kč	
		počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	3	33 %	1	11 %	0	0 %	2	22 %
Městské	5	2	40 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	23	13	57 %	3	13 %	4	17 %	1	4 %	2	9 %
Soukromé	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	41	22	54 %	8	20 %	6	15 %	1	2 %	4	10 %

Zhodnocení

Náklady na výzkum mimo grantová schémata se pohybují spíše v nižších hladinách (až 3/4 archivů deklarují roční náklady do 50 tis. Kč). Částku 100 tis. Kč pak překročí pouze 12 % archivů). I vynaložené náklady korespondují s tendencí ponechat výzkum na badatelské volnosti zaměstnanců a příliš do něho nezasahovat ani prostřednictvím monitorování vynaložené pracovní doby.

53) Využíváte pro řešení svých vědeckých záměrů grantové projekty?

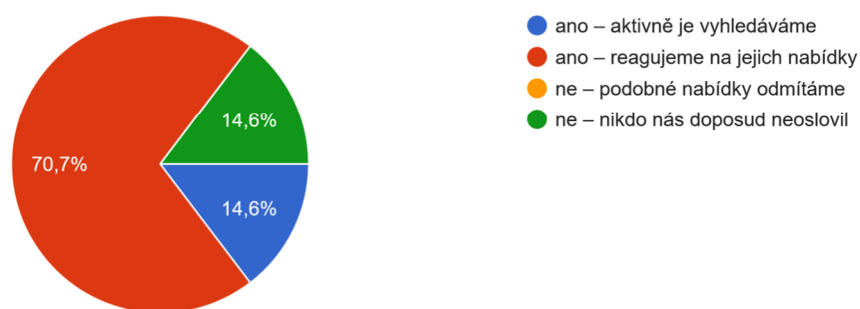
41 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		Count	Percentage	Count	Percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	6	67 %
Městské	5	1	20 %	4	80 %
Specializované	23	7	30 %	16	70 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %
Celkem	41	12	29 %	29	71 %

54) Zapojujete se do vědeckých projektů řešených jinými subjekty?

41 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – aktivně je vyhledáváme		ano – reagujeme na jejich nabídky		ne – nikdo nás doposud neoslovil	
		Count	Percentage	Count	Percentage	Count	Percentage
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	6	67 %	0	0 %
Městské	5	0	0 %	5	100 %	0	0 %
Specializované	23	3	13 %	15	65 %	5	22 %
Soukromé	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Celkem	41	6	15 %	29	71 %	6	15 %

Zhodnocení

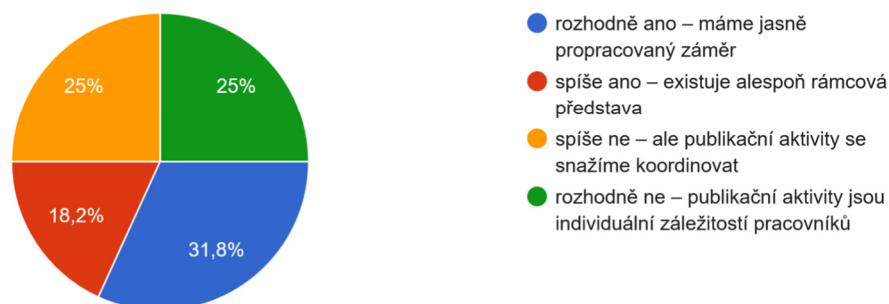
Pro řešení vědeckých úkolů využívá grantová schémata necelá třetina dotazovaných archivů. Souvisí to s již výše detekovaným spíše pasivním přístupem k vědecké činnosti. To se odráží i v odpovědích na další otázku, z nichž plyne, že archivy jsou alespoň ve velké míře schopny a ochotny reagovat na nabídky třetích subjektů.

Souhrnné doporučení pro vědu a výzkum

Byť je možné v mnoha případech odhadnout příčiny spíše pasivního přístupu archivů k vědecké činnosti, je vhodné je prověřit dalším šetřením. Pro další rozvoj oboru je také nezbytné jasně definovat výzkumné potřeby a do nich pak směřovat podporu. Z dotazníku dále vyplývá, že se profiluje několik poměrně silných vědeckých institucí se stabilním zázemím a systematickou podporou vědy. Pro další strategické rozhodování je důležité určit, zda se české archivnictví může opřít o tyto instituce a do nich také směřovat systematickou podporu vědy a výzkumu, nebo zda naopak nevyužít jejich know-how a příkladů dobré praxe pro rozvoj dalších institucí s vědeckým potenciálem, které by mohly přispět k rozvoji oboru.

55) Existuje koncepce publikační činnosti archivu?

44 odpovědí

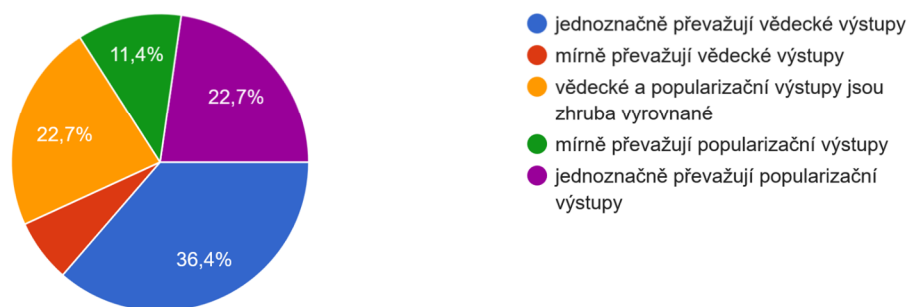
Typ archivu	celkem respondentů	rozhodně ano – máme jasně propracovaný záměr		spíše ano – existuje alespoň rámcová představa		spíše ne – ale publikační aktivity se snažíme koordinovat		rozhodně ne – publikační aktivity jsou individuální záležitostí pracovníků	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	0	0 %	2	22 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	5	21 %	4	17 %	5	21 %	10	42 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	1	33 %	1	33 %	1	33 %
Celkem	44	14	32 %	8	18 %	11	25 %	11	25 %

Zhodnocení

Publikační činnost archivů se těší větší pozornosti než vědecká činnost. Třetina archivů má jasně propracovaný publikační záměr a dalších 41 % má alespoň rámcovou představu nebo se snaží publikační aktivity koordinovat, pouze čtvrtina archivů (téměř výhradně specializované) ponechává publikační aktivity na individuálním uvážení svých pracovníků.

56) Jaký je poměr vědeckých a popularizačních publikačních výstupů?

44 odpovědí

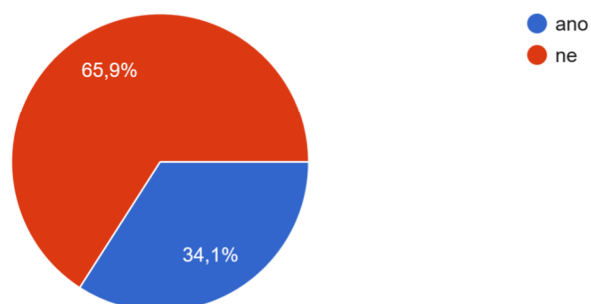
Typ archivu	celkem respondentů	jednoznačně převažují vědecké výstupy		mírně převažují vědecké výstupy		vědecké a popularizační výstupy jsou zhruba vyrovnané		mírně převažují popularizační výstupy		jednoznačně převažují popularizační výstupy	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	1	11 %	3	33 %	2	22 %	0	0 %
Městské	5	3	60 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %	1	20 %
Specializované	24	8	33 %	2	8 %	4	17 %	2	8 %	8	33 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Celkem	44	16	36 %	3	7 %	10	23 %	5	11 %	10	23 %

Zhodnocení

Poměr vědeckých a popularizačních výstupů je v českých archivech víceméně vyrovnaný. To by mohlo souviset s větší pozorností věnovanou publikační činnosti obecně. Jak bylo vidět výše, vědecké aktivity patří k vlajkovým lodím spíše výjimečně. Popularizační publikační produkce pak plní primárně jiný účel (propagace činnosti archivu, osvěta). Spojení těchto dvou publikačních směrů pak má za důsledek celkově větší péči věnovanou publikační a vydavatelské činnosti.

57) Zpracováváte ediční plán?

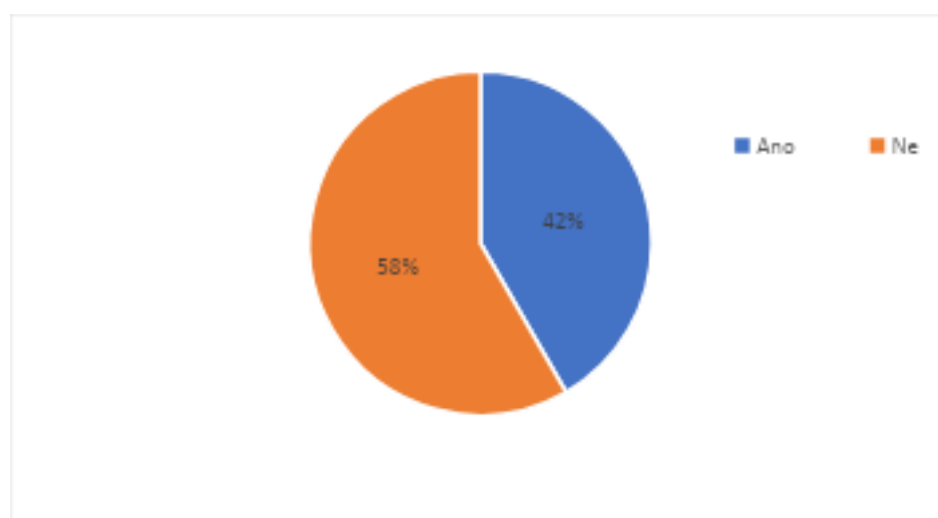
44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	5	56 %	4	44 %
Městské	5	5	100 %	0	0 %
Specializované	24	5	21 %	19	79 %
Soukromé	3	0	0 %	3	100 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	3	100 %
Celkem	44	15	34 %	29	66 %

Zhodnocení

Většina archivů deklaruje, že ediční plán pro své publikace nezpracovává. Jedná se ovšem o zkreslený výstup. Poněkud jiný obraz dostaneme, pokud zkombinujeme získané údaje s otázkou 59, v níž 48 % archivů deklaruje, že publikace nevydává. Poměr zpracování edičního plánu pak vypadá následovně:

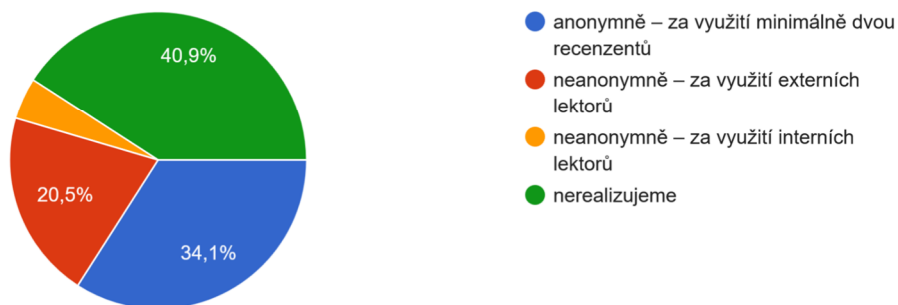

Všechny státní a městské archivy deklarují, že publikace vydávají. Zatímco městské archivy standardně pracují s edičním plánem, ve státních archivech to není zcela zaužívaná praxe.

58) Jak převážně realizujete u svých publikací recenzní řízení?

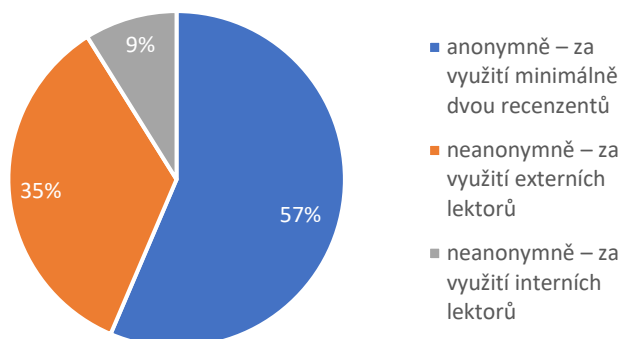
44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	anonymně – za využití minimálně dvou recenzentů		neanonymně – za využití externích lektorů		neanonymně – za využití interních lektorů		nerealizujeme	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	3	33 %	5	56 %	1	11 %	0	0 %
Městské	5	4	80 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	8	33 %	2	8 %	0	0 %	14	58 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	0	0 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	15	34 %	9	20 %	2	5 %	18	41 %

Zhodnocení

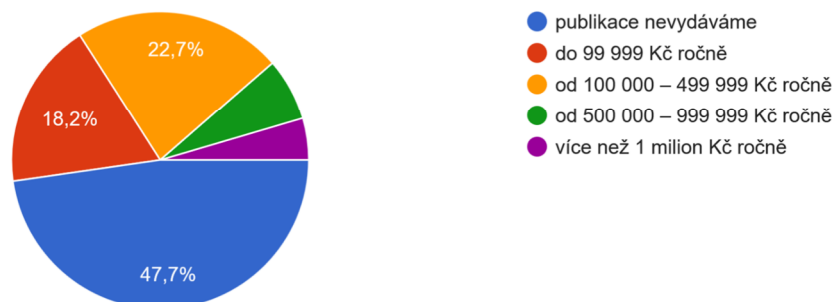
Většina archivů deklaruje, že nějakou formu recenzního řízení u svých publikací realizuje. Ovšem 41 % uvádí, že recenzní řízení nerealizuje. Jedná se však opět o zkreslený výstup. Pokud zkombinujeme získané údaje s otázkou 59, zjistíme, že tato odpověď se týká výhradně archivů, které nevydávají publikace. Rozvržení recenzního řízení po očištění dat (byly vyjmuty i tři archivy, které deklarovaly, že publikace nevydávají, a přitom uváděly nějakou formu recenzního řízení) pak vypadá následovně:

Pokud bychom uvažovali o způsobu recenzního řízení jako indikátoru kvality publikací, pozorujeme jasnou tendenci směřující ke zkvalitňování publikačních výstupů.

59) Jaké jsou finanční náklady na vydavatelskou činnost (v korunách ročně v průměru za archiv)?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	do 99 999 Kč ročně		100 000 – 499 999 Kč ročně		500 000 – 999 999 Kč ročně		více než 1 milion Kč ročně		publikace nevydáváme	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	5	56 %	2	22 %	0	0 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	2	40 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %
Specializované	24	3	13 %	3	13 %	0	0 %	1	4 %	17	71 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %
Celkem	44	8	18 %	10	23 %	3	7 %	2	5 %	21	48 %

Zhodnocení

Publikace vydává více než polovina archivů a do vydavatelské činnosti investují značné sumy, ovšem při současných vydavatelských nákladech lze o výraznější produkci uvažovat u maximálně třetiny, spíše však jen cca 15 % z nich. Přitom platí, že u archivů, které investují nejvyšší částky, jednoznačně převažují vědecké výstupy nad popularizačními.

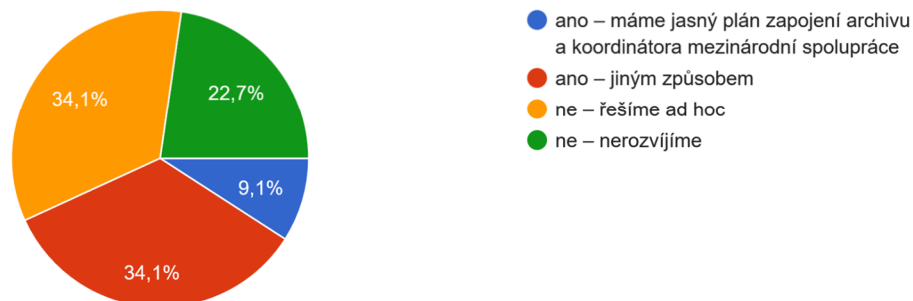
Souhrnné doporučení pro publikační činnost

Pro zhodnocení publikační činnosti se jeví vhodné zkombinovat data získaná dotazníkovým šetřením s daty z výročních zpráv, z nichž je možné vyčíst charakter publikačních výstupů. Takováto analýza by mohla ukázat na publikační strategie a jejich navázání na vědeckou činnost a popularizaci. Stejně jako u vědecko-výzkumné činnosti se i v této oblasti projevilo několik leadrů, jejichž přístupy by se daly využít pro zviditelnění oboru a zkvalitnění publikační produkce. Nabízí se také otázka spolupráce s centrálními oborovými periodiky a zda nedochází s ohledem na velikost oboru k tříštění sil.

Mezinárodní spolupráce

60) Rozvíjíte systematicky zahraniční spolupráci?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – máme jasný plán a koordinátora		ano – jiným způsobem		ne – řešíme ad hoc		ne – nerozvíjíme	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	1	11 %	5	56 %	3	33 %	0	0 %
Městské	5	0	0 %	2	40 %	3	60 %	0	0 %
Specializované	24	3	13 %	7	29 %	7	29 %	7	29 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	4	9 %	15	34 %	15	34 %	10	23 %

Zhodnocení

Pro třetinu dotazovaných archivů je mezinárodní spolupráce mimo jejich zájem. Pro městské a státní archivy však platí, že se snaží mezinárodní spolupráci pěstovat. Ve většině státních archivů existuje také nějaká forma koncepčního řešení této otázky.

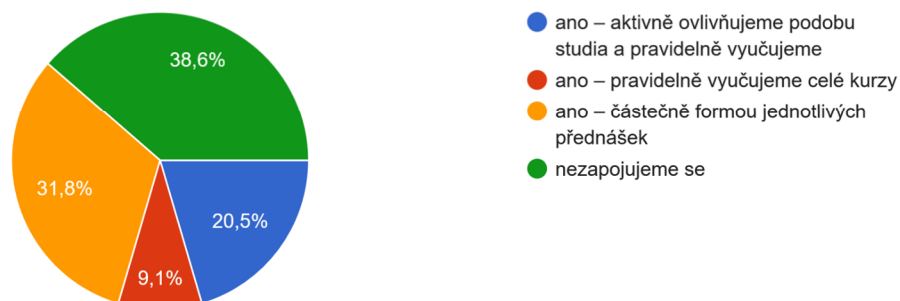
Doporučení

V dalším šetření se zaměřit zejména na charakter mezinárodní spolupráce a poznání jeho přínosu pro konkrétní archiv a české archivnictví.

Spolupráce se školami

61) Zapojujete se do výuky na VŠ, případně VOŠ?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – aktivně ovlivňujeme podobu studia a pravidelně vyučujeme		ano – pravidelně vyučujeme celé kurzy		ano – částečně formou jednotlivých přednášek		nezapojujeme se	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	1	11 %	4	44 %	0	0 %
Městské	5	2	40 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %
Specializované	24	3	13 %	2	8 %	7	29 %	12	50 %
Soukromé	3	0	0 %	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	0	0 %	0	0 %	3	100 %
Celkem	44	9	20 %	4	9 %	14	32 %	17	39 %

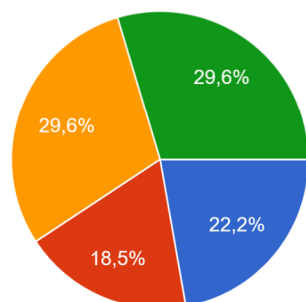
Zhodnocení

Nějakou formou se do vysokoškolské výuky zapojují téměř dvě třetiny archivů. U státních archivů je toto zapojení stoprocentní. Výrazný podíl na výuce mají též městské archivy. Do velké míry to souvisí s blízkostí univerzity. Pětina archivů deklaruje, že se snaží aktivně zasahovat do podoby studia a vyučuje pravidelně. To lze vnímat jako pozitivní snahu o propojení praxe se vzděláváním.

U následujících otázek 62 a 63 je celkový počet respondentů nižší, protože neodpovídaly archivy, které deklarovaly, že se nezapojují do výuky.

62) Jak je ošetřeno zapojení pracovníků do výuky?

27 odpovědí

- na výuku je vyčleněn prostor v pracovní době
- na výuku je alespoň částečně vyčleněn prostor v pracovní době
- jedná se o „vítanou a podporovanou soukromou aktivitu archivářů“, například uvolněním v pracovní době
- je to zcela soukromá věc archivářů realizovaná zásadně mimo pracovní dobu

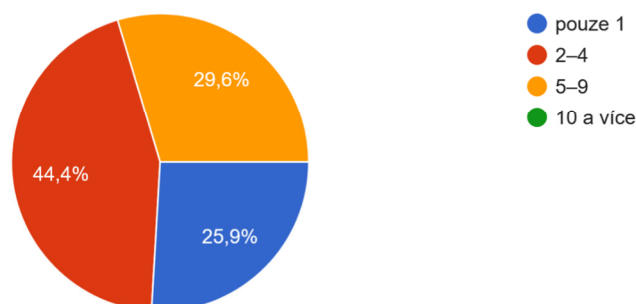
Typ archivu	celkem respondentů	je vyčleněn prostor v pracovní době		částečně je vyčleněn prostor v pracovní době		„vítaná a podporovaná soukromá aktivita archivářů“, např. uvolnění v pracovní době		je to zcela soukromá věc archivářů realizovaná zásadně mimo pracovní dobu	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	1	11 %	2	22 %	4	44 %
Městské	4	1	25 %	0	0 %	2	50 %	1	25 %
Specializované	12	3	25 %	4	33 %	2	17 %	3	25 %
Soukromé	2	0	0 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Celkem	27	6	22 %	5	19 %	8	30 %	8	30 %

Zhodnocení

Zapojení archivářů do výuky je převážně jejich soukromou iniciativou, která je v polovině případů vítána a nějakou formou podporována. Až pětina archivů vyčleňuje prostor pro výukové aktivity v pracovní době, přičemž neplatí, že se jedná vždy o tytéž archivy, které se snaží do podoby studia aktivně zasahovat (viz předchozí otázka).

63) Kolik pracovníků se zapojuje do výuky?

27 odpovědí

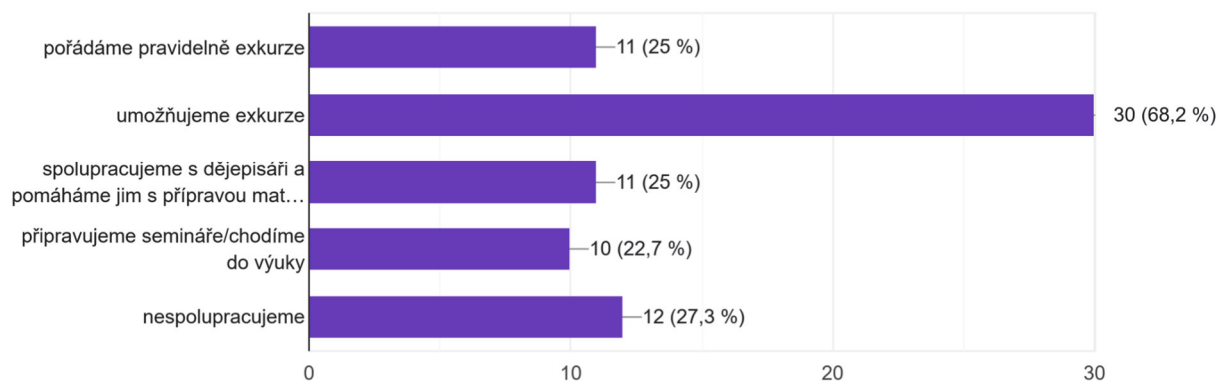
Typ archivu	celkem respondentů	pouze 1		2-4		5-9	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	3	33 %	6	67 %
Městské	4	0	0 %	4	100 %	0	0 %
Specializované	12	5	42 %	5	42 %	2	17 %
Soukromé	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	27	7	26 %	12	44 %	8	30 %

Zhodnocení

U specializovaných a soukromých archivů je výuka převážně záležitostí jednotlivců či malých skupin osob. Zapojení většího množství osob je doménou státních archivů. Oba tyto jevy mohou souviset s velikostí institucí a jejich schopností uvolnit větší množství pracovních sil pro výukové potřeby.

64) Jakou formou spolupracujete se SŠ, ZŠ?

44 odpovědí

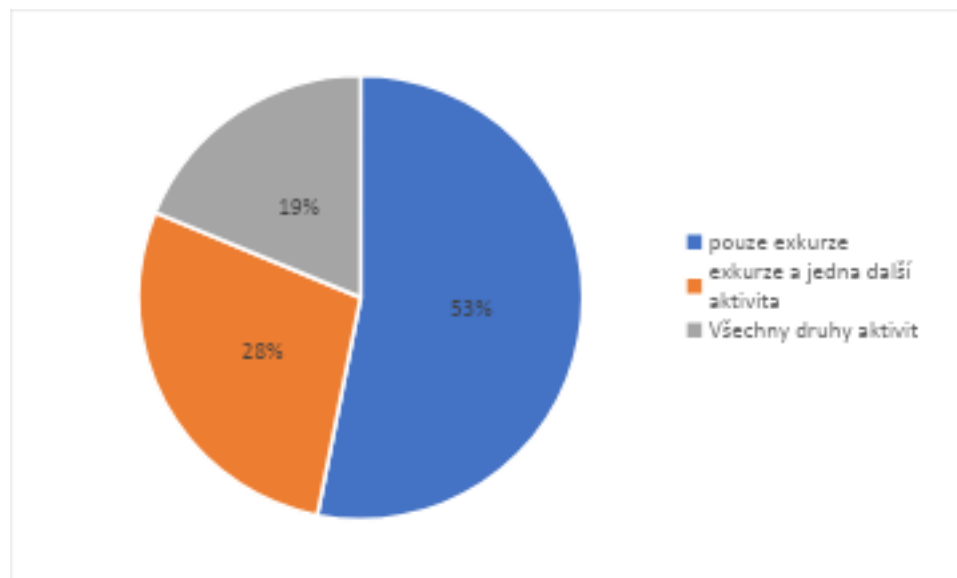

Typ archivu	celkem respon- dentů	nespolu- pracujeme		umožňu- jeme exkurze		pořádáme pravidelně exkurze		spolupra- cujeme s dějepisáři a pomáháme jim s přípravou materiálů		připravuje- me semináře či chodíme do výuky	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	8	89 %	7	78 %	7	78 %	3	33 %
Městské	5	0	0 %	5	100 %	2	40 %	2	40 %	2	40 %
Specializované	24	7	29 %	16	67 %	2	8 %	2	8 %	5	21 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	12	27 %	30	68 %	11	25 %	11	25 %	10	23 %

Zhodnocení

U otázky bylo možné zvolit více forem spolupráce (viz též následující graf). Celkem 27 % archivů deklaruje, že se ZŠ a SŠ nespolupracuje. Do této skupiny ovšem nepatří státní ani městské archivy, které vždy nějakou formu spolupráce realizují. Nejčastější je umožnění exkurzí pro školy. Formy dalších typů aktivní spolupráce jsou spíše vyrovnané. V šíři aktivit rozhodně vynikají státní a městské archivy (viz dále).

Pro další zhodnocení byly vícečetné odpovědi spojeny do skupin, a sice realizace buď jedné aktivity-exkurze, nebo exkurzí a další jedné aktivity, nebo realizace celé šíře aktivit.

Typ archivu	celkem respondentů	pouze exkurze		exkurze a jedna další aktivita		všechny druhy aktivit	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	4	44 %	3	33 %
Městské	5	3	60 %	0	0 %	2	40 %
Specializované	17	11	65 %	5	29 %	1	6 %
Soukromé	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	32	17	53 %	9	28 %	6	19 %

Zhodnocení

Polovina archivů se spokojí s tím, že umožní realizovat žákům ZŠ a SŠ exkurzi. Signifikantní přitom je, že až na jedinou výjimku všechny zvolily pasivní formu odpovědi, což by ukazovalo na reaktivní, nikoliv aktivní přístup. Další aktivity již přidává menšina archivů, přičemž však rozhodně vyniká nasazení státních archivů.

Souhrnné zhodnocení pro spolupráci se školami

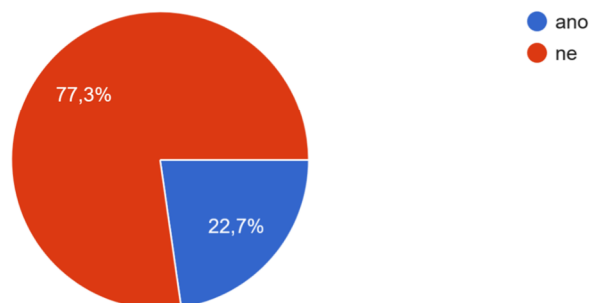
Zapojení do vysokoškolské výuky je u archivů poměrně časté, ovšem z velké části závisí na individuální iniciativě archivářů. Ve větším množství se do výuky zapojují pracovníci státních archivů. Klíčové je také spojení s městy, kde sídlí vysoké školy. Přínos archivářů z praxe ve výuce je nesporný a jejich zapojení může pozitivně ovlivnit naplňování resortních vzdělávacích potřeb. Stálo by tedy za to zvážit systémovou podporu vzdělávacích aktivit, aby nemusely být záležitostí individuální iniciativy realizované ve volném čase (tato otázka si zaslouží hlubší průzkum). Spolupráce se ZŠ a SŠ má velký propagační potenciál (například i s ohledem na budoucí volbu kariérní dráhy). Přístup archivů je spíše pasivní, profiluje se však mezi nimi několik výrazně aktivních institucí. Doporučujeme sledovat dobrou praxi u těchto archivů a případně navrhnout řešení pro další archivy. Navrhujeme ve světle výsledků tohoto dotazníku testovat možnost zavedení či rozšíření pozic archivních edukátorů (například po vzoru muzejního prostředí).

Konference, přednášky, výstavy a propagace

65) Sledujete časovou dotaci pracovníků archivu na přípravu konferencí a přednášek?

44 odpovědí

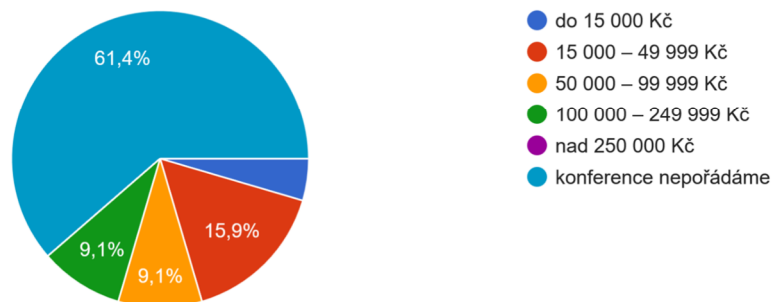
Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	5	56 %
Městské	5	2	40 %	3	60 %
Specializované	24	2	8 %	22	92 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	3	100 %
Celkem	44	10	23 %	34	77 %

Zhodnocení

Výsledky je třeba dát do souvislosti s následujícími dvěma otázkami, kdy 61 % archivů deklaruje, že nepořádá konference, a 39 % archivů nepořádá přednášky. U archivů, které přednášky a konference pořádají, je (ne)sledování pracovní doby víceméně vyrovnané a je třeba ho dát do souvislosti s nastavenou kulturou výkaznictví v jednotlivých institucích.

66) Jaká je průměrná finanční náročnost uspořádání jedné konference?

44 odpovědí

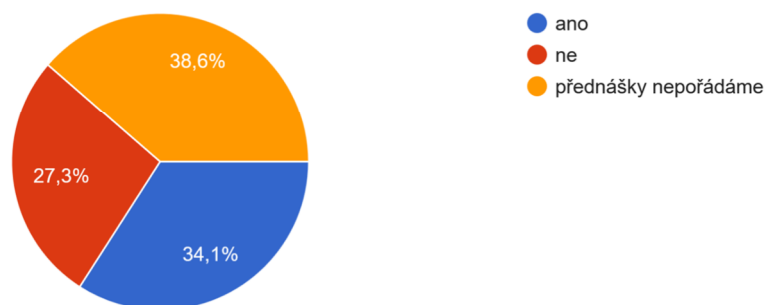
Typ archivu	celkem respondentů	konference nepořádáme		do 15 000 Kč		15 000 – 49 999 Kč		50 000 – 99 999 Kč		100 000 – 249 999 Kč	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	0	0 %	2	22 %	3	33 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	0	0 %	2	40 %	0	0 %	2	40 %
Specializované	24	18	75 %	1	4 %	3	13 %	0	0 %	2	8 %
Soukromé	3	1	33 %	1	33 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	27	61 %	2	5 %	7	16 %	4	9 %	4	9 %

Zhodnocení

Pořádání konferencí patří do portfolia pouze třetiny archivů. Je výhradně doménou archivů, které se zapojují do vědecko-výzkumné činnosti (byť některé z nich pouze okrajově). Jedná se převážně o méně finančně nákladné podniky.

67) Vyhodnocujete návštěvnost pořádaných přednášek?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	přednášky nepořádáme		ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	7	78 %	2	22 %
Městské	5	0	0 %	1	20 %	4	80 %
Specializované	24	12	50 %	6	25 %	6	25 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	17	39 %	15	34 %	12	27 %

Zhodnocení

Přednášky pořádá celkem 61 % dotazovaných archivů. Reálně to bude patrně ještě více, neboť 80 % archivů vybralo přednášky mezi realizovanými propagačními aktivitami (viz otázka 74). Přednášky patří

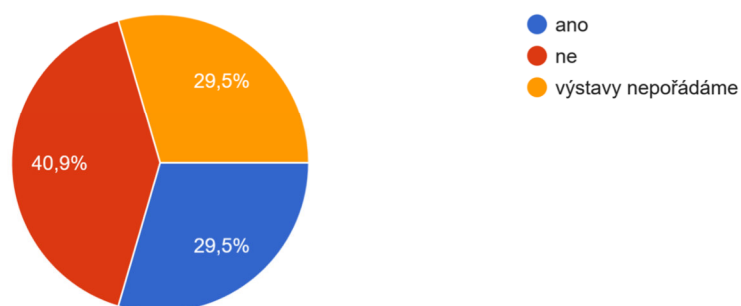
do portfolia všech státních a městských archivů; zatímco státní převážně jejich návštěvnost sledují, městské tak nečiní.

Souhrnné doporučení pro konference a přednášky

S ohledem na roli jednotlivých archivů by bylo vhodné ujasnit převažující charakter realizovaných aktivit na škále vědecké–popularizační–propagační.

68) Vytváříte výstavní plán archivu?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	výstavy nepořádáme		ano		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	6	67 %	3	33 %
Městské	5	1	20 %	1	20 %	3	60 %
Specializované	24	9	38 %	5	21 %	10	42 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	13	30 %	13	30 %	18	40 %

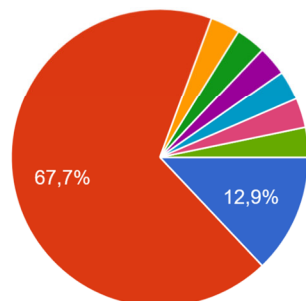
Zhodnocení

Výstavy pořádají více než dvě třetiny všech archivů. Z pohledu typů archivů vyčnívají státní a městské archivy, které mají výstavy v portfoliu svých činností téměř všechny. Státní archivy navíc postupují při jejich přípravě systematictěji. Celkově je však intuitivní a systematický přístup téměř vyrovnaný.

Následující sada otázek se týká pouze archivů, které výstavy pořádají.

69) Máte pracovníka odpovědného za výstavní činnost?

31 odpovědí

- ano
- ne
- výstavy pořádáme jen v letech výročí Senatu
- Vždy je jmenován gestor dané akce (jde o různé osoby).
- Pracovníci se poměrně pravidelně po...
- Na přípravě výstav se podílejí všichni...
- Archiv ŽMP odpovědného pracovníka...
- jedná se o kolektivní spolupráci napříč...

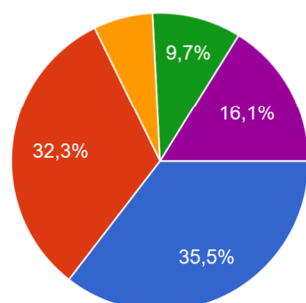
Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne		jiné ²	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	6	67 %	1	11 %
Městské	4	0	0 %	3	75 %	1	25 %
Specializované	15	2	13 %	11	73 %	2	13 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	31	4	13 %	21	68 %	6	19 %

Zhodnocení

Archivy většinou nemají odpovědného pracovníka za výstavní činnost. Pokud respondenti zvolili položku jiné, uvedli, že roli garanta výstavy plní buď zřizovatel, nebo externí subjekt, výstava je kolektivním dílem bez garance, nebo je garant stanoven ad hoc. V dalším šetření by stálo za to prověřit, zda se podobné strategie neskrývají i za odpovědí ne.

70) Jaké jsou průměrné finanční náklady na uspořádání jedné výstavy?

31 odpovědí

- do 15 000 Kč
- 15 000 – 49 999 Kč
- 50 000 – 99 999 Kč
- 100 000 – 249 999 Kč
- nad 250 000 Kč

² Jiné odpovědi: výstavy pořádáme jen v letech výročí Senátu; vždy je jmenován gestor dané akce (jde o různé osoby); na přípravě výstav se podílejí všechny pracovnice; pracovníci se poměrně pravidelně podílí na výstavní činnosti organizované buď zřizovatelem archivu, nebo externími subjekty; Archiv ŽMP odpovědného pracovníka nemá, ale Židovské muzeum odpovědného pracovníka pro výstavní činnost má; jedná se o kolektivní spolupráci napříč archivními profesemi.

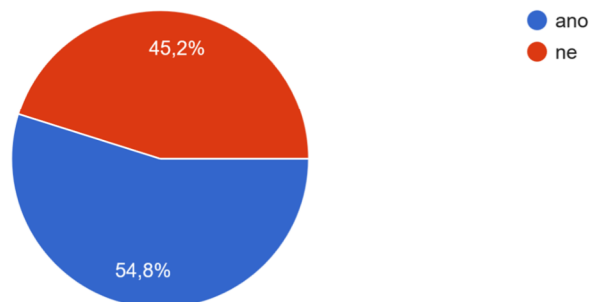
Typ archivu	celkem respondentů	do 15 000 Kč		15 000 – 49 999 Kč		50 000 – 99 999 Kč		100 000 – 249 999 Kč		nad 250 000 Kč	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	4	44 %	4	44 %	1	11 %	0	0 %	0	0 %
Městské	4	1	25 %	0	0 %	1	25 %	2	50 %	0	0 %
Specializované	15	5	33 %	5	33 %	0	0 %	1	7 %	4	27 %
Soukromé	3	1	33 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %	1	33 %
Celkem	31	11	35 %	10	32 %	2	6 %	3	10 %	5	16 %

Zhodnocení

Archivy pro své výstavy volí spíše finančně nenáročná řešení. Výrazně vyšší náklady zaznamenáváme výhradně u institucí spjatých s muzejním prostředím.

71) Vyhodnocujete návštěvnost pořádaných výstav?

31 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	7	78 %	2	22 %
Městské	4	1	25 %	3	75 %
Specializované	15	6	40 %	9	60 %
Soukromé	3	3	100 %	0	0 %
Celkem	31	17	55 %	14	45 %

Zhodnocení

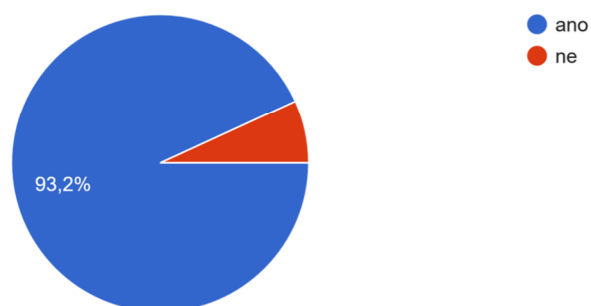
Mírně převažuje tendence sledovat návštěvnost pořádaných výstav. Patrnější je to u státních archivů. Spolu s odpověďmi na další otázky týkající se výstavnictví tato tendence ukazuje spíše na marginální roli výstavní činnosti v portfoliu českých archivů.

Souhrnné doporučení pro výstavní činnost

Je otázkou strategického rozhodnutí, zda chceme podpořit výstavní činnost archivů jako jeden z nástrojů prezentace a popularizace archivního dědictví. Pokud ne, můžeme se zcela spokojit se stávajícím stavem, kdy se jedná o aktivity řešené jaksí bokem. Pokud ano, je třeba identifikovat příklady dobré praxe a dále jasně nastavit plány výstavní činnosti a odpovědnost za jejich realizaci. To souvisí také s edukací a získáváním kompetencí odpovědných pracovníků.

72) Vidíte smysl v propagaci archivu?

44 odpovědí

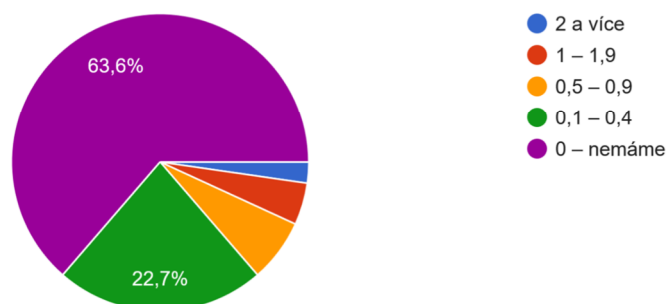
Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	0	0 %
Městské	5	5	100 %	0	0 %
Specializované	24	22	92 %	2	8 %
Soukromé	3	3	100 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	2	67 %	1	33 %
Celkem	44	41	93 %	3	7 %

Zhodnocení

Drtivá většina archivů vidí v propagaci smysl; jak ovšem ukazují odpovědi na následující otázky, toto obecné přesvědčení se neodráží v konkrétních aktivitách.

73) Jaká je souhrnná výše úvazku s vymezenou pracovní dobou určenou na propagaci?

44 odpovědí

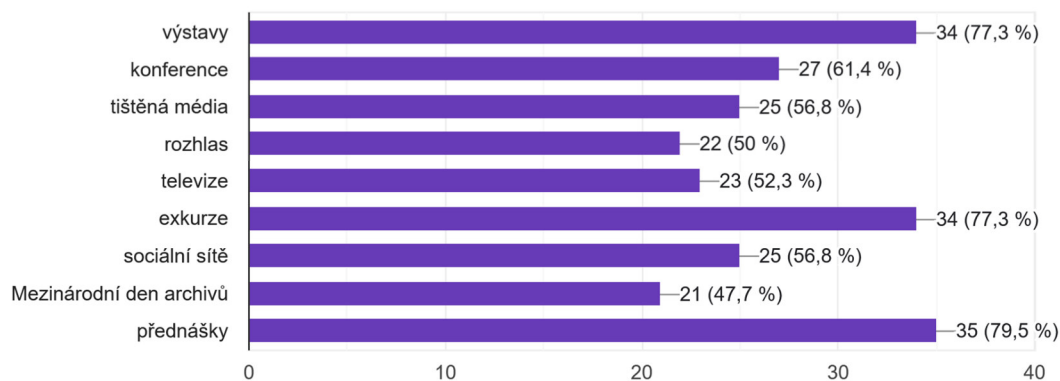
Typ archivu	celkem respondentů	0 – nemáme		0,1–0,4		0,5–0,9		1–1,9		2 a více	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní (NA, SOA, ABS)	9	2	22 %	4	44 %	1	11 %	1	11 %	1	11 %
Městské	5	2	40 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %
Specializované	24	18	75 %	4	17 %	1	4 %	1	4 %	0	0 %
Soukromé	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	28	64 %	10	23 %	3	7 %	2	5 %	1	2 %

Zhodnocení

Téměř dvě třetiny dotazovaných archivů nemají vymezený pracovní úvazek na propagační činnost, 30 % z nich se nemůže spolehnout ani na plný úvazek. Pouze 6 % respondentů má výraznější personální pokrytí propagace. To má samozřejmě dopad i na realizované propagační aktivity.

74) Jaké formy propagace archivu využíváte?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí
Státní (NA, SOA, ABS)	9	74
Městské	5	40
Specializované	24	115
Soukromé	3	13
Bezpečnostní	3	4
Celkem	44	246

Typ archivu	celkem respondentů	výstavy		konference		tištěná média		rozhlas		televize	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	7	78 %	7	78 %	8	89 %	7	78 %
Městské	5	4	80 %	5	100 %	5	100 %	5	100 %	4	80 %
Specializované	24	18	75 %	11	46 %	13	54 %	8	33 %	10	42 %
Soukromé	3	3	100 %	2	67 %	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	34	77 %	27	61 %	25	57 %	22	50 %	23	52 %

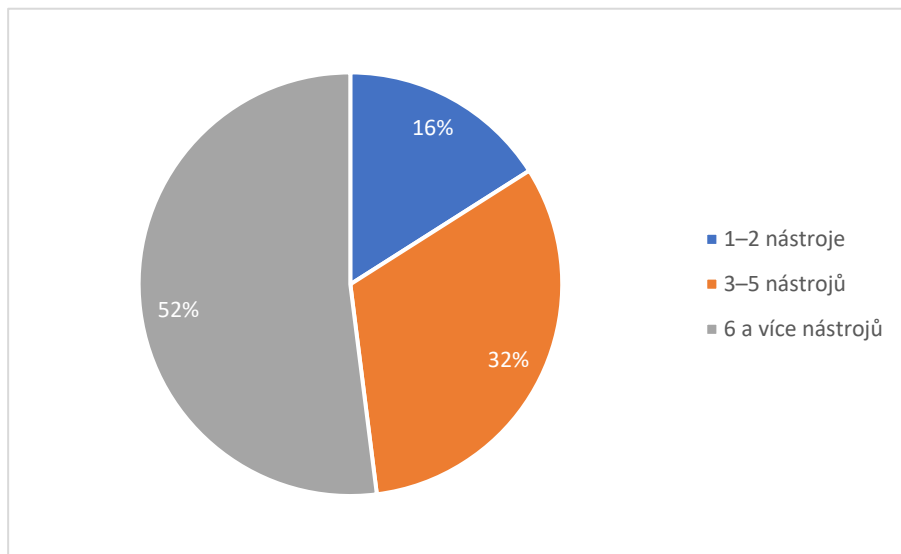
Typ archivu	celkem respondentů	exkurze		sociální sítě		Mezinárodní den archivů		přednášky	
Státní (NA, SOA, ABS)	9	9	100 %	9	100 %	9	100 %	9	100 %
Městské	5	5	100 %	4	80 %	3	60 %	5	100 %
Specializované	24	20	83 %	10	42 %	8	33 %	17	71 %
Soukromé	3	0	0 %	2	67 %	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %
Celkem	44	34	77 %	25	57 %	21	48 %	35	80 %

Zhodnocení

Archivy měly možnost vybrat z nabízené škály aktivit. Lze tak získat velmi dobrý přehled o nástrojích užívaných jednotlivými archivy. Mezi nejužívanější nástroje prezentace archivů se řadí přednášky, exkurze a výstavy. Následují konference a poté další formy propagace. Ukazuje to spíše na převažující tradiční přístup.

Archivy ne vždy využívají plnou paletu možných činností, jak ukazuje zhodnocení v následujícím grafu, který byl naškálován podle počtu užívaných propagačních aktivit (bez ohledu na jejich typ):

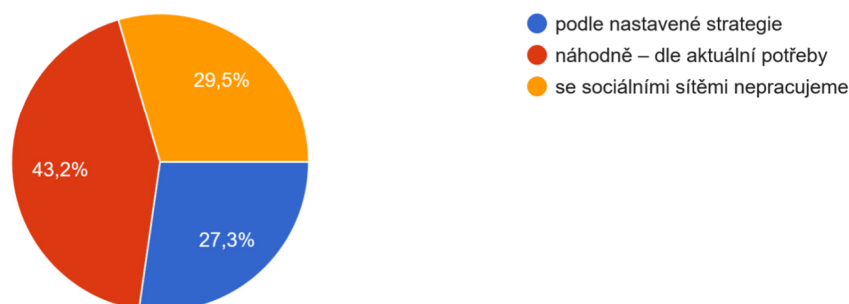

Typ archivu	celkem respondentů	1–2 nástroje		3–5 nástrojů		6 a více nástrojů	
		Count	%	Count	%	Count	%
Státní (NA, SOA, ABS)	9	0	0 %	0	0 %	9	100 %
Městské	5	0	0 %	0	0 %	5	100 %
Specializované	24	4	17 %	11	46 %	9	38 %
Soukromé	3	0	0 %	3	100 %	0	0 %
Bezpečnostní	3	3	100 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	44	7	16 %	14	32 %	23	52 %

Z uvedeného vyplývá, že většina archivů se snaží různé nástroje kombinovat, v případě městských a státních archivů dokonce v poměrně pestré paletě PR aktivit.

75) Pracujete systematicky s obsahem zveřejňovaným archivem na sociálních sítích?

44 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	podle nastavené strategie		náhodně – dle aktuální potřeby		se sociálními sítěmi nepracujeme	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní (NA, SOA, ABS)	9	6	67 %	3	33 %	0	0 %
Městské	5	1	20 %	3	60 %	1	20 %
Specializované	24	4	17 %	11	46 %	9	38 %
Soukromé	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	3	0	0 %	1	33 %	2	67 %
Celkem	44	12	27 %	19	43 %	13	30 %

Zhodnocení

Pokud již archivy sociální sítě využívají, s jejich obsahem pracují spíše nesystematicky. To neplatí pro státní archivy, dvě třetiny z nich mají nastavenou strategii komunikace na sociálních sítích. Zajímavé je porovnání s předchozí otázkou, kdy využití sociálních sítí pro propagaci deklarovalo méně archivů než v této otázce (celkem 25 vs. 29). Týká se to specializovaných archivů, které využívají sociální sítě spíše nahodile.

Souhrnné doporučení pro propagaci

Archivy vnímají důležitost PR aktivit, nemají ale většinou kapacity na jejich systémovou realizaci. Je žádoucí personální a finanční podpora této oblasti. Před tím je ale vhodné identifikovat dalším šetřením příklady dobré praxe jednoduše využitelné v archivní síti.

2. Stav současné praxe v archivní soustavě – anonymní dotazníky pro všechny archiváře a archivářky

ÚVOD

Dotazníky byly navrženy s cílem získat zpětnou vazbu od zaměstnanců archivů středoškolského nebo vysokoškolského vzdělání zabývajících se archivními činnostmi, kam patří předarchivní péče, výběr archiválií, zpracování archiválií, zpřístupňování archiválií, digitalizace, péče o fyzický stav archiválií, správa softwaru pro zpracování a zpřístupňování archiválií, využívání archiválií. U zmíněných zaměstnanců nerozhodoval typ pracovního poměru a délka úvazku.

Oficiální počet takových zaměstnanců neexistuje. Data byla získána buď z veřejných zdrojů, jako jsou webové stránky a výroční zprávy archivů, nebo přímo v archivech na dožádání. Nejedná se o exaktní údaje. Data byla získána za účelem vyhodnocení dotazníkového šetření.

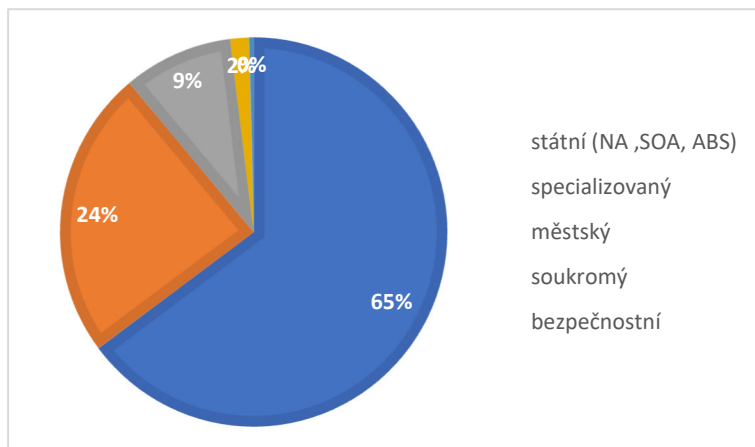
Archivy územních samosprávných celků jsou pro potřeby vyhodnocení dotazníku označovány jako městské. U bezpečnostních archivů nejsou známa celková data o počtech a typech zaměstnanců, proto jsou započítáni ti, kteří vyplnili všeobecný dotazník. Kolonka „nepracuji v archivu“ byla vytvořena pro zaměstnance OASSS MV ČR, bývalé zaměstnance archivu nebo ostatní, kteří se orientují v praxi archivů. Do kolonky celkem byli započítáni všichni, kteří odpověděli na všeobecný dotazník.

Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formulářů v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Zaměstnanci se sami rozhodovali o tom, zda se do šetření zapojí, či nikoliv, a to na základě oslovení ředitelem OASSS MV ČR.

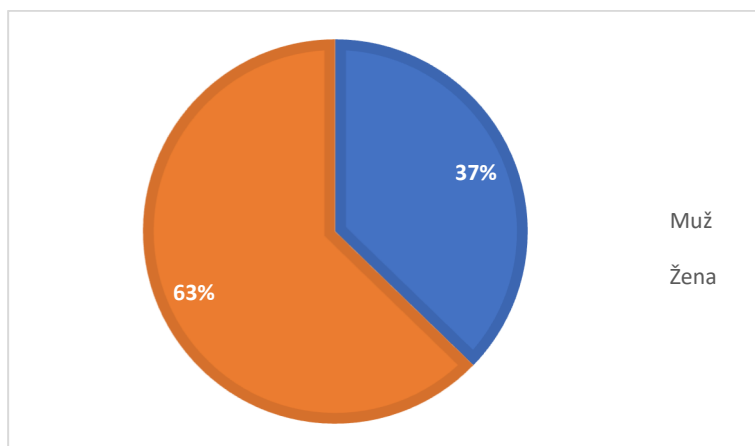
Zaměstnanci archivů zabývající se archivní činností

	Státní (NA, SOA, ABS)	Městské	Specializované	Soukromé	Bezpečnostní	Nepracuji v archivu	Celkem
Celkem	963	136	358	23	6	7	1493
VŠ	661	106	254	14	5	6	1046
SŠ	302	30	104	9	1	1	447
Muž	336	51	155	6	3	5	556
Žena	627	85	203	17	3	2	937
VŠ muž	293	43	130	5	3	5	479
VŠ žena	368	63	124	9	2	1	567
SŠ muž	43	8	25	0	0	0	76
SŠ žena	259	22	79	9	1	1	371
Vedoucí muž	82	12	30	3	1	0	129
Vedoucí žena	43	11	23	5	0	0	82

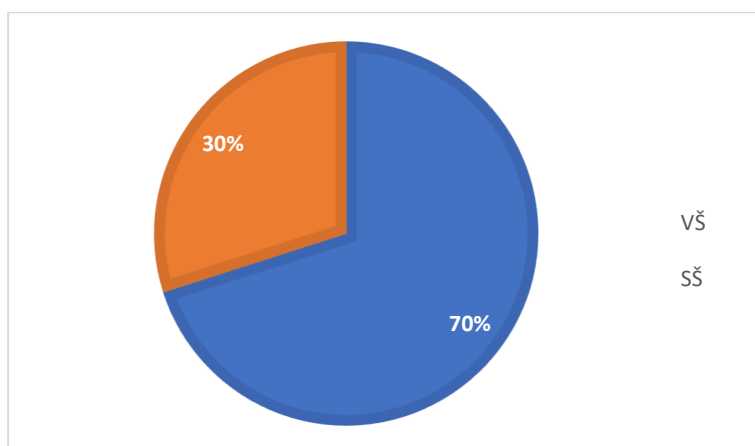
Počet archivářů a archivářek dle typu archivu

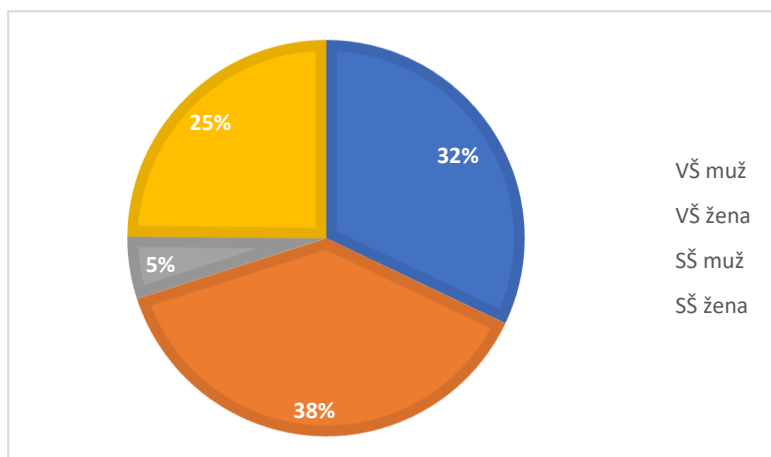
Počet archivářů a archivářek dle pohlaví

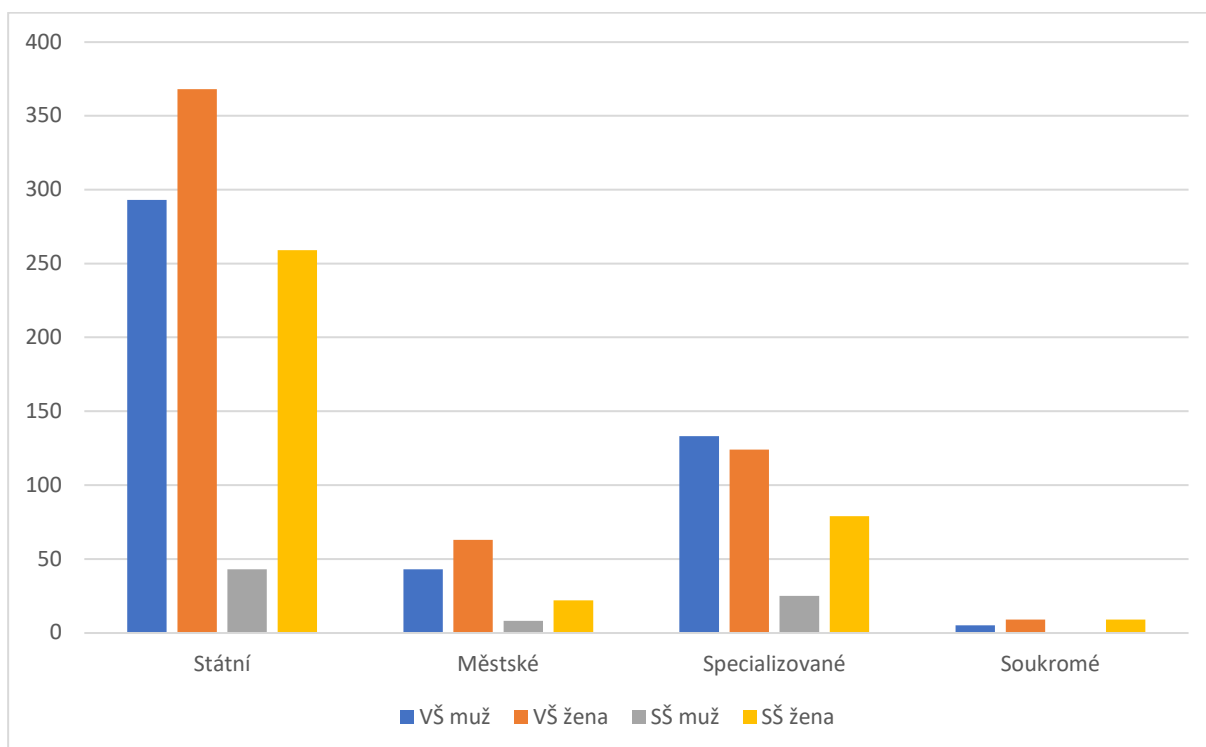
Počet archivářů a archivářek dle vzdělání

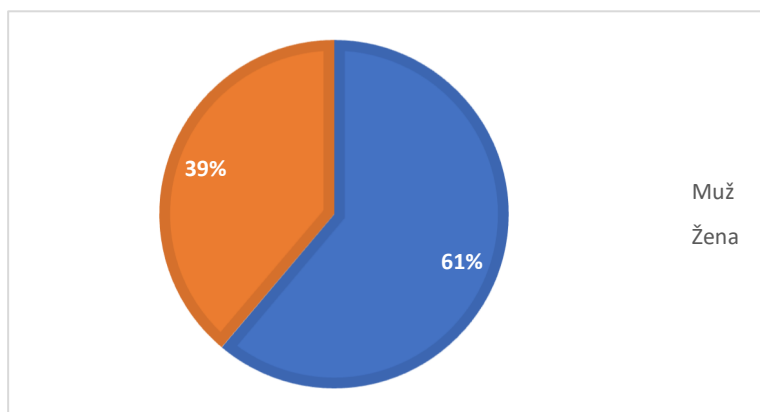
Počet archivářů dle vzdělání/pohlaví

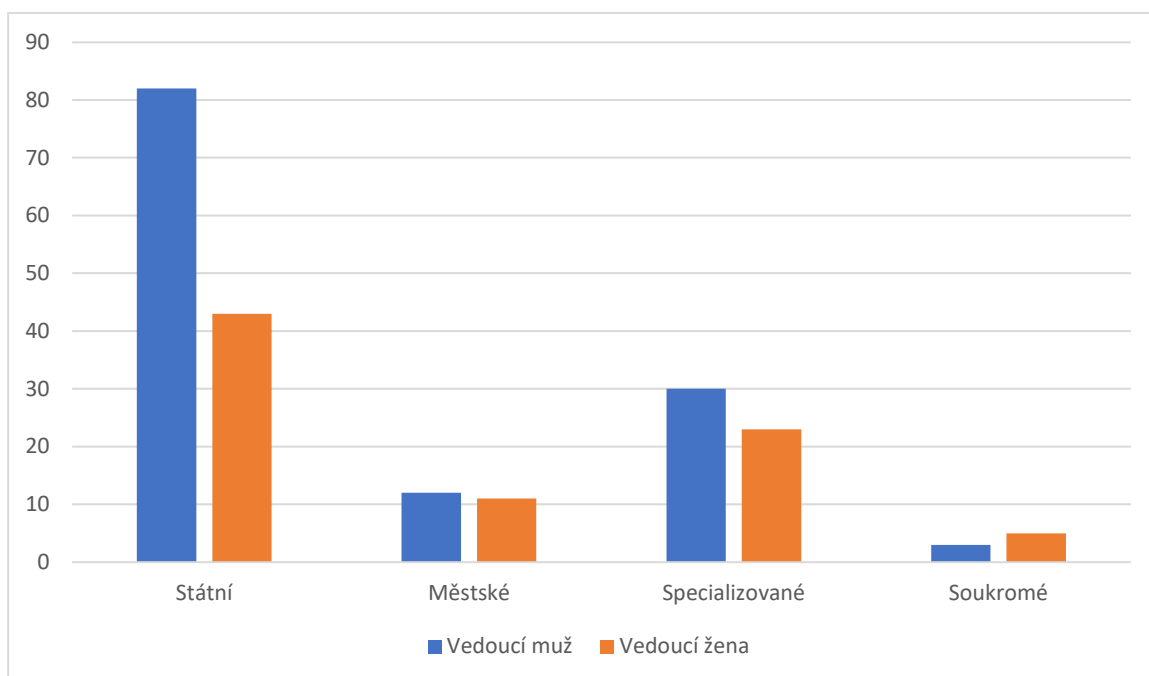
Počet archivářů a archivářek dle typu archivu / vzdělání / pohlaví

Počet archivářů a archivářek ve vedoucí funkci dle pohlaví

Počet archivářů a archivářek ve vedoucí funkci dle typu archivu / pohlaví

2.1. Všeobecný dotazník

ÚVOD

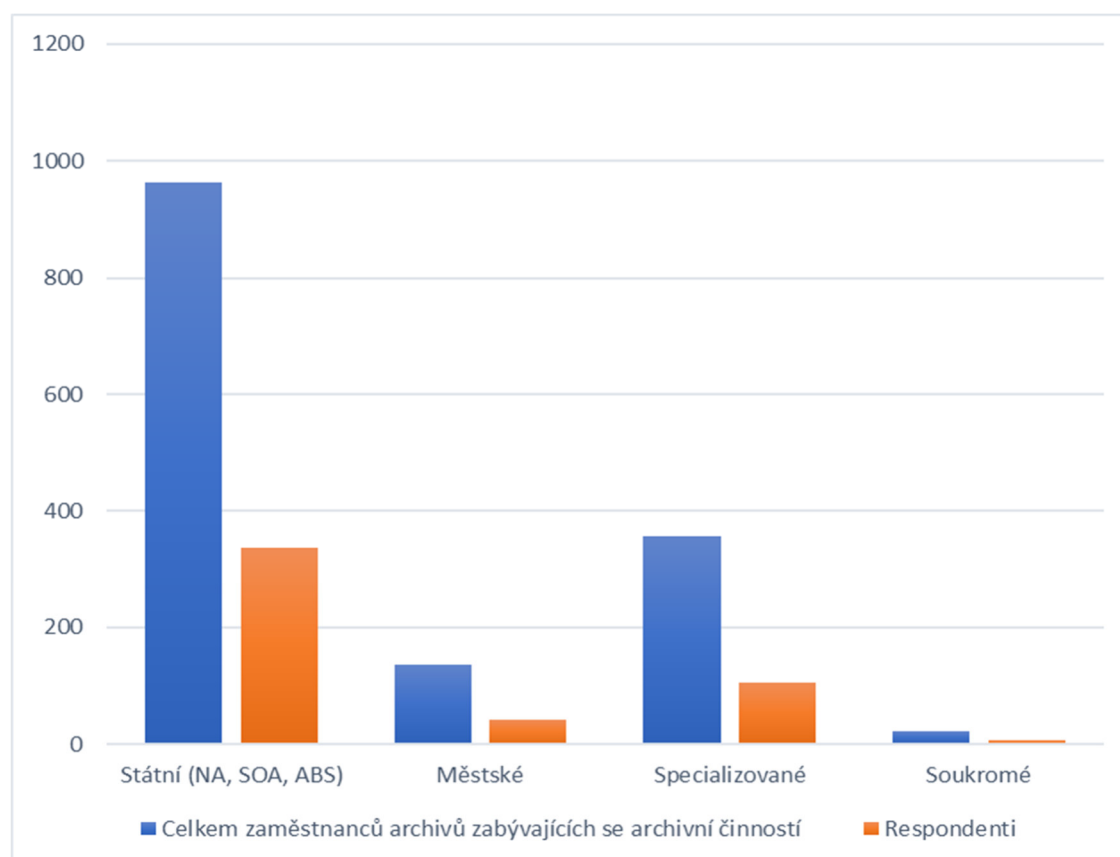
Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Dotazník obsahoval celkem 21 otázek, a to jak uzavřených s nabídkou odpovědí, tak i otevřených, umožňujících respondentům vyjádřit se vlastními slovy. Otázky byly zaměřeny na oblast archivní sítě, jednotného archivnictví, personálních podmínek archivu a využívání archivu. Vyplnění všech otázek nebylo povinné.

Celkem se do šetření zapojilo **502 respondentů, což odpovídá přibližně 34 %** možných respondentů.

Celková návratnost dotazníku dle typu archivu

	Celkem zaměstnanců archivů zabývajících se archivní činností	Odpovědělo	Procent
Státní (NA, SOA, ABS)	963	337	35 %
Městské	136	41	30 %
Specializované	358	105	29 %
Soukromé	23	6	26 %
Bezpečnostní	6	6	-
Nepracují v archivu	7	7	-
Celkem v archivech	1493	502	34 %

Přehled návratnosti dotazníku dle typu archivu

Při hodnocení reprezentativnosti výzkumu nestačí brát v úvahu pouze počet odpovědí – klíčové je také to, zda se 34 % odpovídajících demograficky a názorově podobá těm, kteří se šetření nezúčastnili. Toto zhodnocení lze provést podle demografických znaků pohlaví, vzdělání a pracovní pozice, které byly zaznamenány v rámci zjišťování počtu zaměstnanců zabývajících se archivní činností v archivech České republiky.

Z dat shrnutých do níže uvedených tabulek vyplývají následující zjištění:

1. Míra odpovědí mezi pohlavími je poměrně vyrovnaná, nejsou výrazně podreprezentované žádné pohlavní skupiny. Podle pohlaví lze výzkum považovat za dobře reprezentativní.
2. Z hlediska vzdělání jsou vysokoškoláci výrazně nadreprezentováni a středoškoláci silně podreprezentováni. Výsledky mohou být tímto zkresleny ve prospěch názoru vysokoškolsky vzdělaných respondentů. S tímto omezením reprezentativnosti je třeba při interpretacích počítat. Reprezentativnost podle vzdělání je tedy nízká.
3. Reprezentativnost podle pracovní pozice je částečně omezená. Vedoucí jsou ve výsledcích nadhodnoceni, to znamená, že podíl jejich odpovědí je větší, než odpovídá jejich podílu mezi oslovenými. Vzhledem k možným rozdílům v názorech či zkušenostech mezi vedoucími a řadovými zaměstnanci je třeba výsledky interpretovat s opatrností.

Vzorek je tedy dobře vyvážený podle pohlaví, ale dochází k výrazné nerovnováze ve vzdělání a mírné nadreprezentaci vedoucích pracovníků. Tyto faktory mohou ovlivnit celkové výsledky výzkumu. Uvedený vzorek lze pro účely tohoto šetření považovat za dostatečný k získání základního přehledu o praxi českého archivnictví, a to s vědomím výše zmíněných omezení.

Návratnost dotazníku dle vybraných demografických znaků

Pohlaví	Celkem	Odpovědělo	Procent	Neodpovědělo	Procent
Muž	556	198	36 %	358	64 %
Žena	937	304	33 %	633	67 %

Vzdělání	Celkem	Odpovědělo	Procent	Neodpovědělo	Procent
Vysokoškolské	1046	429	41 %	617	59 %
Středoškolské	447	73	16 %	374	84 %

Pozice	Celkem	Odpovědělo	Procent	Neodpovědělo	Procent
Vedoucí	211	105	50 %	106	50 %
Řadový	1282	397	31 %	885	69 %

Pozice/pohlaví	Celkem	Odpovědělo	Procent	Neodpovědělo	Procent
Vedoucí muž	129	64	50 %	65	50 %
Vedoucí žena	82	41	50 %	41	50 %

Získané odpovědi byly zpracovány a analyzovány s cílem identifikovat silné i slabé stránky dané oblasti a navrhnout případná doporučení ke zlepšení. Níže prezentovaná zpráva představuje souhrn nejdůležitějších zjištění z dotazníkového šetření, obsahuje kvantitativní výsledky ve formě grafů a tabulek, interpretaci obsažených dat a kvalitativní postřehy vyplývající z otevřených odpovědí.

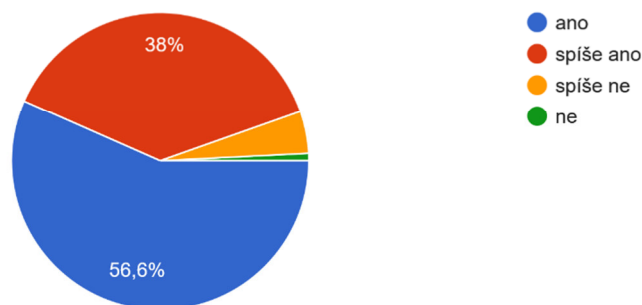

ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Archivní síť

1) Považujete stávající archivní síť za funkční?

500 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	335	202	60 %	115	34 %	15	5 %	3	1 %
Městské	41	21	51 %	15	37 %	5	12 %	0	0 %
Specializované	105	50	48 %	54	51 %	1	1 %	0	0 %
Soukromé	6	5	83 %	1	17 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	3	50 %	3	50 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	7	2	29 %	2	57 %	2	0 %	1	14 %
Celkem	500	283	57 %	190	38 %	23	5 %	4	1 %

Věk	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Do 29	27	11	41 %	14	52 %	2	7 %	0	0 %
30–39	132	64	48 %	56	42 %	10	8 %	2	2 %
40–49	156	90	58 %	60	38 %	6	4 %	0	0 %
50–59	134	84	62 %	44	33 %	4	3 %	2	1 %
60–65	38	27	69 %	11	28 %	0	0 %	0	0 %
66 a více	13	7	54 %	5	38 %	1	8 %	0	0 %
Celkem	500	283	57 %	190	38 %	23	5 %	4	1 %

Zhodnocení

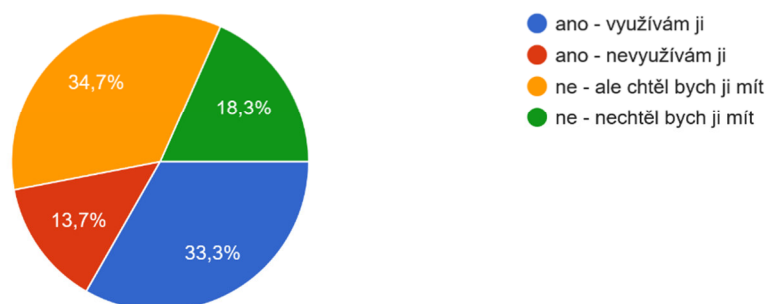
Podle 95 % respondentů je archivní síť vnímána jako funkční či spíše funkční. Z odpovědí vyplývá jednoznačná preference zachování stávajícího uspořádání, které zajišťuje rovnoměrné pokrytí území České republiky. Respondenti se staví proti centralizaci či jiným zásahům do struktury archivní sítě. Výraznější změny by mohly vést k nejistotě uvnitř archivní obce a komplikovat jejich přijetí ze strany odborné veřejnosti.

Doporučení

Výsledky dotazníkového šetření by měly sloužit jako jeden z podkladů při rozhodování o případných změnách v archivní síti.

2) Máte možnost ovlivnit pracovní pravidla a směrnice týkající se vaší práce?

496 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – využívám ji		ano – nevyžívám ji		ne – ale chtěl bych ji mít		ne – nechtěl bych ji mít	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	333	108	32 %	49	15 %	119	36 %	57	17 %
Městské	40	9	23 %	2	5 %	19	48 %	10	25 %
Specializované	104	42	40 %	14	13 %	26	25 %	22	21 %
Soukromé	6	2	33 %	1	17 %	3	50 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	1	17 %	2	33 %	2	33 %
Nepracuji v archivu	7	3	43 %	1	14 %	3	43 %	0	0 %
Celkem	496	165	33 %	68	14 %	172	35 %	91	18 %

Zhodnocení

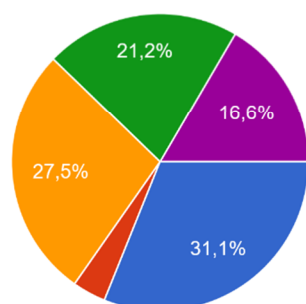
Z odpovědí vyplývá, že přibližně dvě třetiny všech respondentů by chtěly mít možnost podílet se na formování pracovních pravidel, bez ohledu na to, zda ji aktuálně mají, či nikoli. Největší podíl respondentů (35 %) uvedl, že nemá možnost ovlivňovat pracovní pravidla a směrnice vztahující se k jejich práci, ale tuto možnost by uvítal. Tento postoj zaujímá i 22 % vedoucích pracovníků. Zarážející je zjištění, že mezi těmi, kdo tuto možnost mají, ale nevyžívají ji, se najdou i vedoucí pracovníci. V kontextu státních archivů je to překvapivé, neboť aktivní zapojení do nastavování pracovních postupů by mělo být nedílnou součástí práce vedoucího pracovníka, zejména pokud se jedná o pravidla ovlivňující jeho činnost. Odpovědi také ukazují genderový rozdíl – muži tuto možnost využívají častěji (42 %) než ženy (27 %).

Doporučení

Výsledky dotazníkového šetření mohou posloužit jako užitečný podklad pro zhodnocení situace v jednotlivých archivech. Zároveň mohou napomoci k úpravě a zefektivnění zapojení zaměstnanců do tvorby pracovních pravidel a směrnic.

3) Můžete se podílet na vzdělávání archivářů?

495 odpovědí

- rozhodně ano – tuto možnost vítám
- ano – ale je to pro mě nutné zlo
- spíše ano – ale nezapojuji se
- spíše ne – ale chtěl bych
- rozhodně ne – a jsem za to rád/a

Typ archivu	celkem respondentů	rozhodně ano – tuto možnost vítám		ano – ale je to pro mě nutné zlo		spíše ano – ale nezapojuji se		spíše ne – ale chtěl bych		rozhodně ne – a jsem za to rád/a	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	333	107	32 %	13	4 %	95	29 %	67	20 %	51	15 %
Městské	40	11	28 %	1	3 %	6	15 %	13	33 %	9	23 %
Specializované	103	34	33 %	4	4 %	30	29 %	18	17 %	17	17 %
Soukromé	6	0	0 %	0	0 %	2	33 %	4	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	0	0 %	0	0 %	2	33 %	1	17 %	3	50 %
Nepracuji v archivu	7	2	29 %	0	0 %	1	14 %	2	29 %	2	29 %
Celkem	495	154	31 %	18	4 %	136	27 %	105	21 %	82	17 %

Pozice	celkem respondentů	rozhodně ano – tuto možnost vítám		ano – ale je to pro mě nutné zlo		spíše ano – ale nezapojuji se		spíše ne – ale chtěl bych		rozhodně ne – a jsem za to rád/a	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Vedoucí	102	53	52 %	5	5 %	21	20 %	15	15 %	8	8 %
Řadový	393	101	26 %	13	3 %	115	29 %	90	23 %	74	19 %

Zhodnocení

Přibližně 52 % respondentů se buď aktivně podílí na vzdělávání archivářů, nebo by o to mělo zájem. Jen malé procento těch, kteří se na vzdělávání podílejí, ho vnímá jako nutné zlo. Z odpovědí rovněž vyplývá, že ti, kdo se do vzdělávání zapojují nebo by se zapojit chtěli, zároveň vykazují silnou motivaci k vlastnímu profesnímu rozvoji. Lze tedy usuzovat, že alespoň polovina respondentů vnímá další vzdělávání archivářů jako důležitou součást praxe.

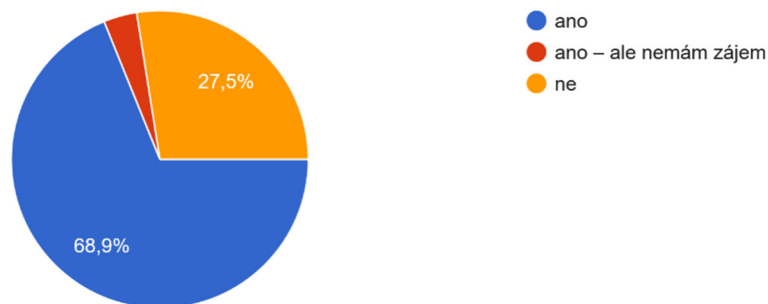
Zároveň se ukazuje nezanedbatelný podíl vedoucích i řadových pracovníků, kteří mají zájem na vzdělávání participovat, ale dosud k tomu neměli příležitost. To poukazuje na dosud nevyužitý potenciál v této oblasti. Výrazněji je tento rozdíl patrný u městských a soukromých archivů, kde je počet těchto zájemců vyšší než počet těch, kteří se na vzdělávání skutečně podílejí.

Doporučení

Je nezbytné přistoupit ke vzdělávání archivářů jako k celistvé oblasti a vytvořit funkční systém, který bude odpovídat skutečným potřebám pracovníků napříč různými typy archivů. Při jeho nastavování by měl být využit potenciál jak vedoucích, tak řadových zaměstnanců. Pro ty, kteří mají odborné předpoklady k tomu, aby se na dalším vzdělávání archivářů aktivně podíleli, je zároveň důležité zajistit adekvátní pracovní podmínky, které jim tuto činnost umožní dlouhodobě a efektivně vykonávat.

4) Můžete se aktivně zapojovat do nastavování pracovních postupů ve vaší instituci?

498 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ano – ale nemám zájem		ne	
			%		%		%
Státní	335	225	67 %	15	4 %	95	28 %
Městské	40	23	58 %	1	3 %	16	40 %
Specializované	104	81	78 %	0	0 %	23	22 %
Soukromé	6	5	83 %	1	17 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	4	67 %	1	17 %	1	17 %
Nepracuji v archivu	7	5	71 %	0	0 %	2	29 %
Celkem	498	343	69 %	18	4 %	137	28 %

Pozice	celkem respondentů	ano		ano – ale nemám zájem		ne	
			%		%		%
Vedoucí	104	98	94 %	1	1 %	5	4 %
Řadový	394	245	62 %	17	7 %	132	33 %

Zhodnocení

Z odpovědí vyplývá, že z procesu aktivního nastavování pracovních postupů se cítí být vyloučeno pět vedoucích. Mezi řadovými zaměstnanci je nejvyšší podíl těch, kteří se nemohou na tvorbě pracovních postupů podílet, v městských archivech – jde o 40 % respondentů. U ostatních typů archivů je tento podíl nižší než 30 %.

Doporučení

Do nastavování komplexních, realistických a efektivních pracovních postupů je vhodné zapojovat zaměstnance různých úrovní organizace, ať už se jedná o vyšší vedení, vedoucí, klíčové osoby se specifickými znalostmi nebo zaměstnance z praxe. Výsledky dotazníkového šetření mohou posloužit k analýze aktuální situace v jednotlivých archivech a představují vhodný základ pro zlepšení a úpravu zapojení zaměstnanců do tvorby pracovních pravidel a směrnic.

5) Využíváte možnost konzultovat pracovní postupy s kolegy z jiných archivů?

502 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – využívám často		spíše ano – využívám jen výjimečně		spíše ne – ale tuto možnost bych uvítal/a		ne	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	337	114	34 %	164	49 %	38	11 %	21	6 %
Městské	41	9	22 %	21	51 %	8	20 %	3	7 %
Specializované	105	34	32 %	43	41 %	11	10 %	17	16 %
Soukromé	6	3	50 %	3	50 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	1	17 %	2	33 %	2	33 %
Nepracuji v archivu	7	4	57 %	2	29 %	1	14 %	0	0 %
Celkem	502	165	33 %	234	47 %	60	12 %	43	9 %

Zhodnocení

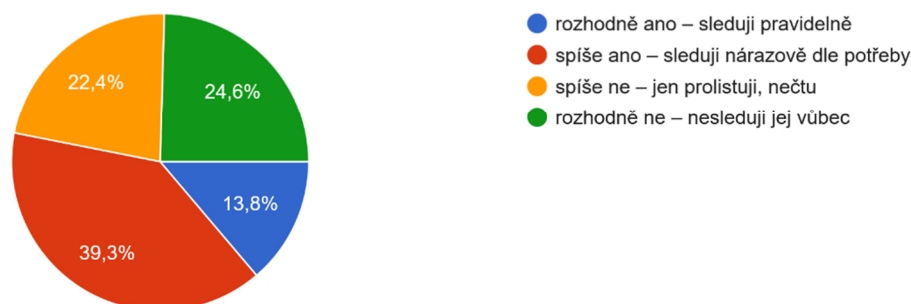
Možnost konzultovat s kolegy z jiných archivů by neměla být ničím omezována, přesto 20 % respondentů vyjádřilo negativní stanovisko. Největší část respondentů zvolila odpověď „spíše ano“, což naznačuje, že konzultace využívají pouze příležitostně. Výrazný podíl však tvoří ti, kteří tuto možnost využívají pravidelně. Je třeba vzít také v úvahu, že ne všechny pracovní pozice vyžadují externí konzultace pracovních postupů. Tato možnost je však klíčová především pro zaměstnance na významných pozicích, kteří přenášejí sdílené zkušenosti a informace zpět do kolektivu.

Doporučení

Konzultace pracovních postupů v rámci organizace, ale i v rámci archivní sítě je zásadní pro zajištění koordinovaných postupů. Tento přístup umožňuje lepší implementaci změn, ke kterým dochází. Sdílení znalostí a zkušeností eliminuje duplikování úsilí, posiluje týmovou spolupráci i vzájemnou podporu. Je nutné odstraňovat překážky bránící možnosti konzultovat s kolegy z jiných archivů a celkově podporovat týmovou spolupráci, která umožňuje efektivní sdílení zkušeností a informací mezi archivními pracovníky.

6) Sledujete Archivní časopis?

501 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	rozhodně ano – sleduji pravidelně		spíše ano – sleduji nárazově dle potřeby		spíše ne – jen prolístuji, nečtu		rozhodně ne – nesleduji jej vůbec	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	337	53	16 %	135	40 %	77	23 %	72	21 %
Městské	41	4	10 %	15	37 %	6	15 %	16	39 %
Specializované	104	8	8 %	39	38 %	26	25 %	31	30 %
Soukromé	6	1	17 %	3	50 %	1	17 %	1	17 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	1	17 %	2	33 %	2	33 %
Nepracuji v archivu	7	2	29 %	4	57 %	0	0 %	1	14 %
Celkem	501	69	14 %	197	39 %	112	22 %	123	25 %

Zhodnocení

Archivní časopis pravidelně nebo podle potřeby sleduje 53 % respondentů, zatímco 47 % jej nečte vůbec nebo pouze letmo prolístuje. U vysokoškolsky vzdělaných archivářů převládá pozitivní vztah k časopisu, kdy 55 % odpovědělo rozhodně ano nebo spíše ano. Naproti tomu u archivářů se středoškolským vzděláním je trend opačný, kde 57 % respondentů zvolilo odpověď spíše ne nebo rozhodně ne. Rozdíl je výraznější, když se podíváme na pozice respondentů – mezi řadovými zaměstnanci má pozitivní vztah k časopisu 49 % z nich, zatímco u vedoucích pracovníků je to 69 %.

Doporučení

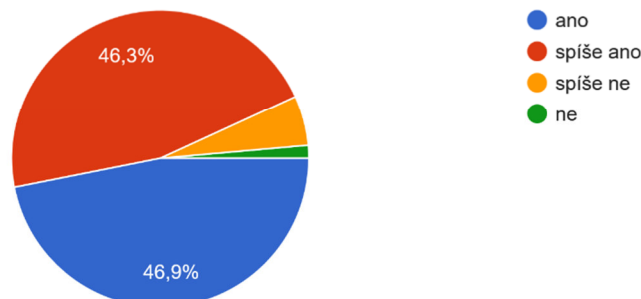
Při úvahách o změnách ve vydávání Archivního časopisu je důležité zohlednit výsledky dotazníkového šetření.

Jednotné archivnictví

7) Dodržujete jednotné postupy v rámci celé archivní sítě?

497 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	335	164	49 %	151	45 %	16	5 %	4	1 %
Městské	40	20	50 %	17	43 %	3	8 %	0	0 %
Specializované	104	40	38 %	56	54 %	5	5 %	3	3 %
Soukromé	6	4	67 %	2	33 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	3	50 %	3	50 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	6	2	33 %	1	17 %	3	50 %	0	0 %
Celkem	497	233	47 %	230	46 %	27	5 %	7	1 %

Zhodnocení

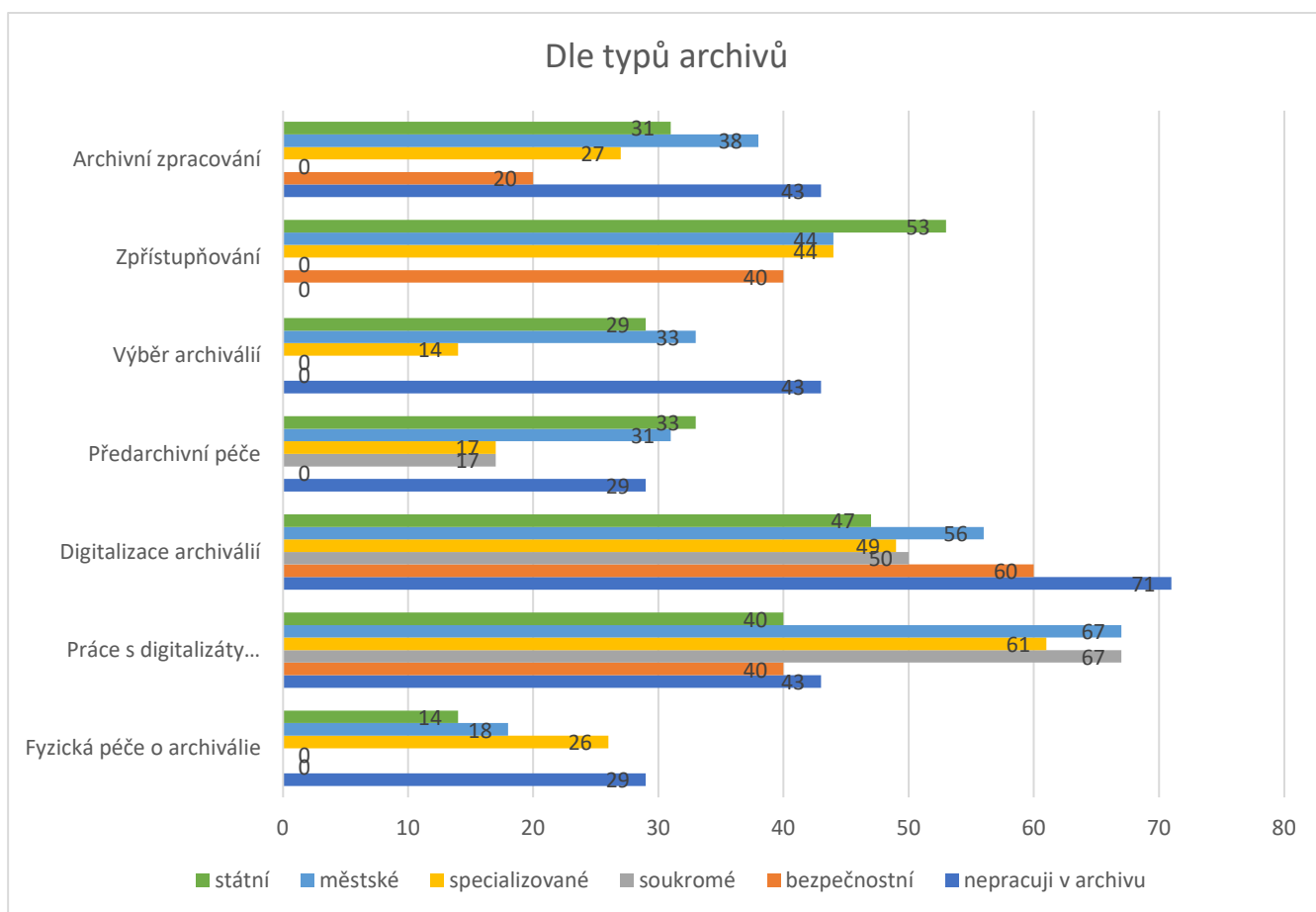
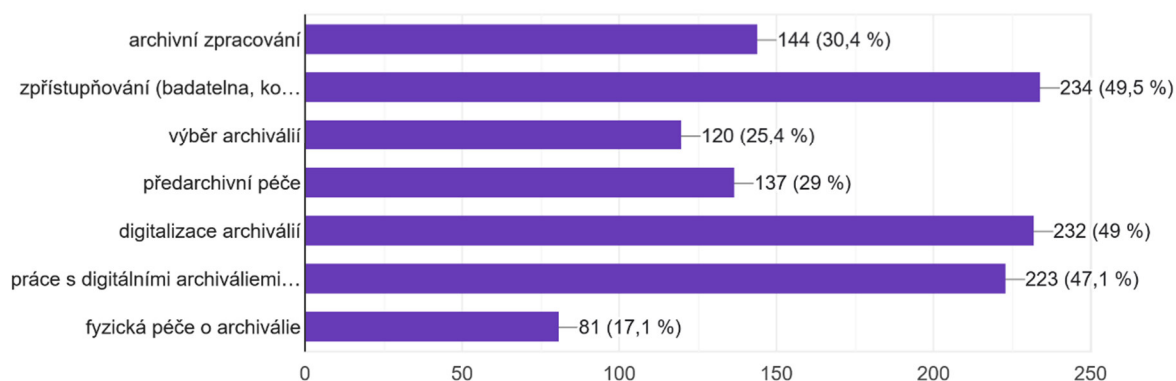
Odpovědi respondentů ukazují na vysokou míru dodržování jednotných pracovních postupů. Nicméně je zajímavé porovnat negativní odpovědi (ne a spíše ne) s reakcemi na otázku č. 2, která se týkala možnosti ovlivnit pracovní pravidla a směrnice týkající se jejich práce. Na tuto otázku odpovědělo 172 respondentů, že tuto možnost nemají, ale rádi by ji měli. Z těchto respondentů pak třináct uvedlo, že jednotné postupy spíše nedodržují, a tři dokonce, že je nedodržují vůbec. Paradoxně i mezi těmi, kdo odpověděli, že mají možnost ovlivnit pracovní pravidla (tuto odpověď zvolilo 165 respondentů), se našli tři, kteří jednotné postupy spíše nedodržují, a jeden, který je vůbec nedodržuje.

Doporučení

Pokud jsou jednotné postupy dobře definovány, jejich dodržování zajišťuje vysokou a jednotnou kvalitu výstupů z jakékoliv činnosti, zároveň zjednodušují práci, šetří čas a zvyšují efektivitu. Standardizované postupy minimalizují chyby, umožňují lepší koordinaci činností a spolupráci napříč celou archivní sítí, stejně jako analyzování problémových oblastí a hledání způsobů pro jejich odstranění. Je nutné posilovat motivaci k vytváření a zavádění jednotných pracovních postupů.

8) Ve kterých oblastech archivnictví je pro vás sjednocení postupů napříč všemi archivy důležité, a zatím se neděje, popř. se děje nedostatečně?

473 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí
Státní	314	777
Městské	39	112
Specializované	102	243
Soukromé	6	8
Bezpečnostní	5	8
Nepracuji v archivu	7	23
Celkem	473	953

Typ archivu	celkem respondentů	archivní zpracování		zpřístupňování (badatelna, komunikace)		digitalizace archiválií		práce s digitálními archiváliemi...	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	314	97	31 %	165	53 %	149	47 %	126	40 %
Městské	39	15	38 %	17	44 %	22	56 %	26	67 %
Specializované	102	28	27 %	45	44 %	50	49 %	62	61 %
Soukromé	6	0	0 %	0	0 %	3	50 %	4	67 %
Bezpečnostní	5	1	20 %	2	40 %	3	60 %	2	40 %
Nepracuji v archivu	7	3	43 %	5	71 %	5	71 %	3	43 %
Celkem	473	144	30 %	234	49 %	232	49 %	223	47 %

Typ archivu	celkem respondentů	výběr archiválií		předarchivní péče		fyzická péče o archiválie	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	314	90	29 %	105	33 %	45	14 %
Městské	39	13	33 %	12	31 %	7	18 %
Specializované	102	14	14 %	17	17 %	27	26 %
Soukromé	6	0	0 %	1	17 %	0	0 %
Bezpečnostní	5	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	7	3	43 %	2	29 %	2	29 %
Celkem	473	120	25 %	137	29 %	81	17 %

Zhodnocení

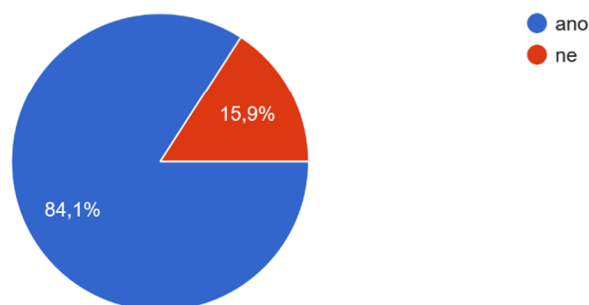
V oblasti sjednocování postupů napříč všemi archivy je dle respondentů nejlépe hodnocena fyzická péče o archiválie. O něco hůře je hodnoceno archivní zpracování, výběr archiválií a předarchivní péče. I když je v těchto oblastech sjednocování postupů deklarováno a v mnoha případech probíhá, v některých případech není prováděno zcela dostatečně. Sjednocovací procesy v oblasti zpřístupňování nejvíce postrádají státní archivy, jejichž respondenti tuto odpověď zatrhli v 53 %. Městské, specializované a bezpečnostní archivy však tuto potřebu rovněž vykazují, pohybují se od 40 % do 44 %. Naopak tato oblast není prioritní pro soukromé archiváře. Zvýšená potřeba sjednocování postupů se ukazuje u všech respondentů v oblasti digitalizace archiválií a práce s digitálními archiváliemi.

Doporučení

Je stále nezbytné posilovat sjednocování postupů v oblastech, kde to přináší výraznou efektivitu, a zároveň podporovat spolupráci mezi archivy při hledání společných řešení. Důraz je nutné klást i na implementaci těchto jednotných postupů do každodenní praxe. Zvláštní pozornost by měla být věnována zejména digitalizaci analogových archiválií a práci s digitálními archiváliemi, které se budou čím dál více stávat klíčovými pilíři odborné archivní činnosti.

9) Jste dostatečně informováni o legislativních a jiných, například metodických, změnách týkajících se Vaší práce?

498 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		Count	Percentage	Count	Percentage
Státní	334	290	87 %	44	13 %
Městské	41	34	83 %	7	17 %
Specializované	104	81	78 %	23	22 %
Soukromé	6	4	67 %	2	33 %
Bezpečnostní	6	6	100 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	7	4	57 %	3	43 %
Celkem	498	419	84 %	79	16 %

Zhodnocení

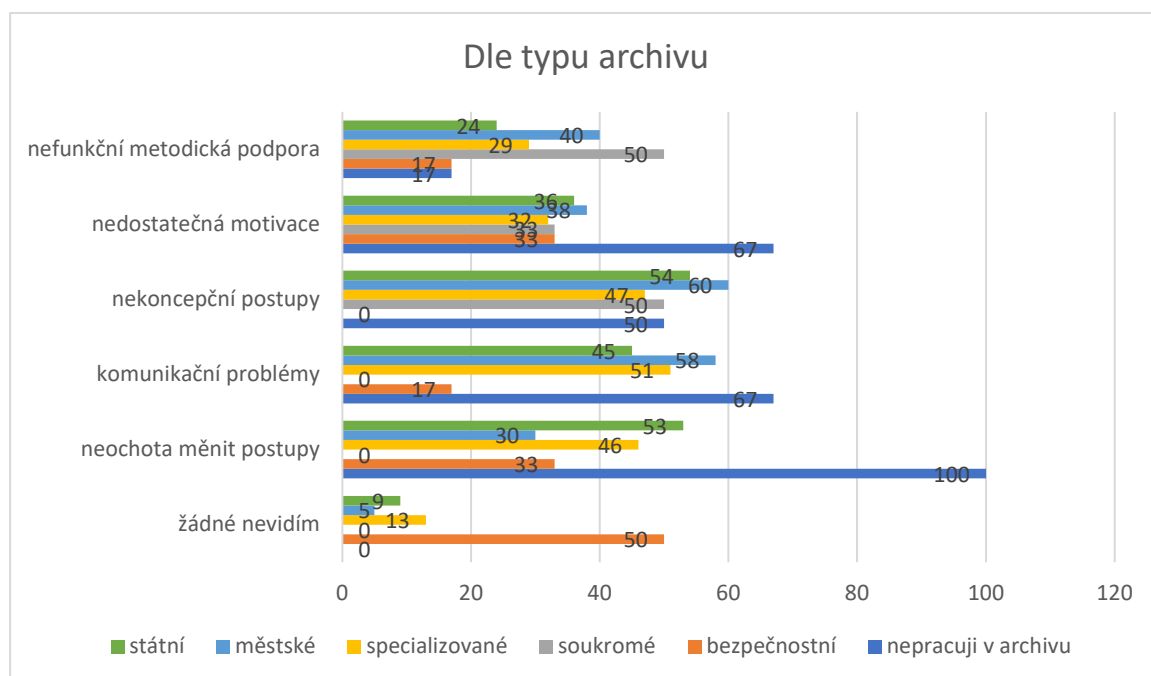
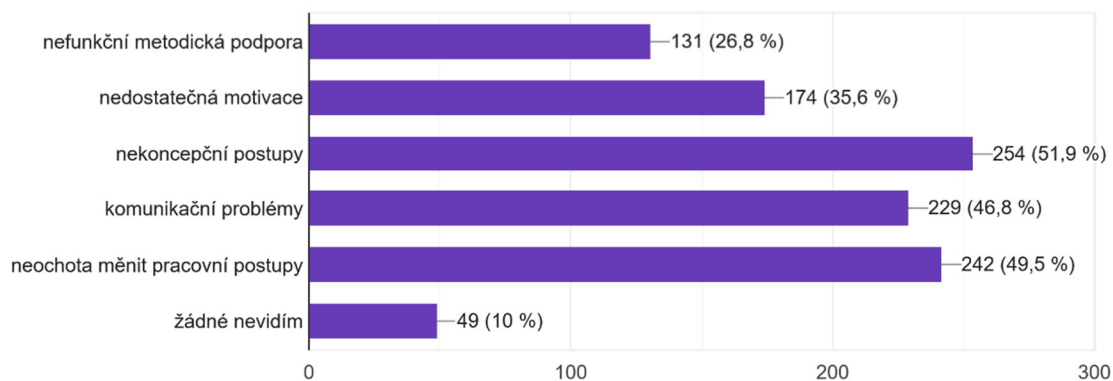
Většina respondentů se shodla na tom, že jsou dostatečně informováni o legislativních a jiných, například metodických, změnách týkajících se jejich práce.

Doporučení

Správné a včasné sdílení informací je základním předpokladem pro koordinaci činností, úspěšnou spolupráci, zamezení nedorozumění, zvýšení efektivity a v neposlední řadě i posilování důvěry v zaměstnavatele. Efektivní komunikace a schopnost správně předávat informace patří mezi klíčové manažerské schopnosti vedoucích, ať už na úrovni vedoucích oddělení, nebo vedoucích týmů. Oblast sdílení informací a komunikace je nutné dále posilovat a rozvíjet.

10) V čem vidíte překážky sjednocování pracovních postupů?

489 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí
Státní	328	728
Městské	40	92
Specializované	103	224
Soukromé	6	8
Bezpečnostní	6	9
Nepracuji v archivu	6	18
Celkem	489	1079

Typ archivu	celkem respon- dentů	nefunkční metodická podpora		nedostatečná motivace		nekoncepční postupy		komunikační problémy		neochota měnit pracovní postupy		žádné nevidím	
Státní	328	80	24 %	118	36 %	176	54 %	148	45 %	175	53 %	31	9 %
Městské	40	16	40 %	15	38 %	24	60 %	23	58 %	12	30 %	2	5 %
Specializované	103	30	29 %	33	32 %	48	47 %	53	51 %	47	46 %	13	13 %
Soukromé	6	3	50 %	2	33 %	3	50 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	2	33 %	0	0 %	1	17 %	2	33 %	3	50 %
Nepracují v archivu	6	1	17 %	4	67 %	3	50 %	4	67 %	6	100 %	0	0 %
Celkem	489	131	27 %	174	36 %	254	52 %	229	47 %	242	49 %	49	10 %

Zhodnocení

67 % respondentů zaznamenalo v odpovědi více než jednu překážku sjednocování pracovních postupů. Více než polovina respondentů uvedla mezi těmito překážkami nekoncepčnost, a to bez významných odchylek mezi jednotlivými typy archivů. Téměř polovina respondentů se shoduje, že sjednocování postupu brání neochota měnit pracovní postupy. V těsném závěsu za prvními dvěma překážkami stojí komunikační problémy, které mohou vyjadřovat buď nedostatečnou, nebo špatnou komunikaci. Nejvíce se tyto překážky ukazují u lidí nepracujících v archivu, pak v městských a specializovaných archivech. Výrazné procento blížící se polovině respondentů se ukazuje i u státních archivů.

Nedostatečnou motivaci vnímají pracovníci různých typů archivů obdobně. Tento pocit má i 33 % vedoucích, kteří na tuto otázku odpověděli. Z celé třetiny zaměstnanců na vedoucích pozicích, kteří necítí motivaci ke sjednocování postupů, respektive nevidí v tomto procesu přidanou hodnotu, pak 69 % tvoří vedoucí na různých pozicích ve státních archivech.

Nefunkční metodickou podporu vnímají soukromé, městské a specializované archivy více než státní, což vyplývá z faktu, že státní archivy si kvůli své velikosti musely různé typy interní metodické podpory samy vytvořit. Vybraní zaměstnanci státních archivů jsou navíc součástí různých komunit napříč archivní sítí, ať už se jedná o pracovní skupiny zřízené OASSS MV ČR, nebo seskupení kolem pořádacích či prezentačních aplikací. Díky těmto aktivitám dochází napříč státními archivy k větší spolupráci, informovanosti a metodické podpoře.

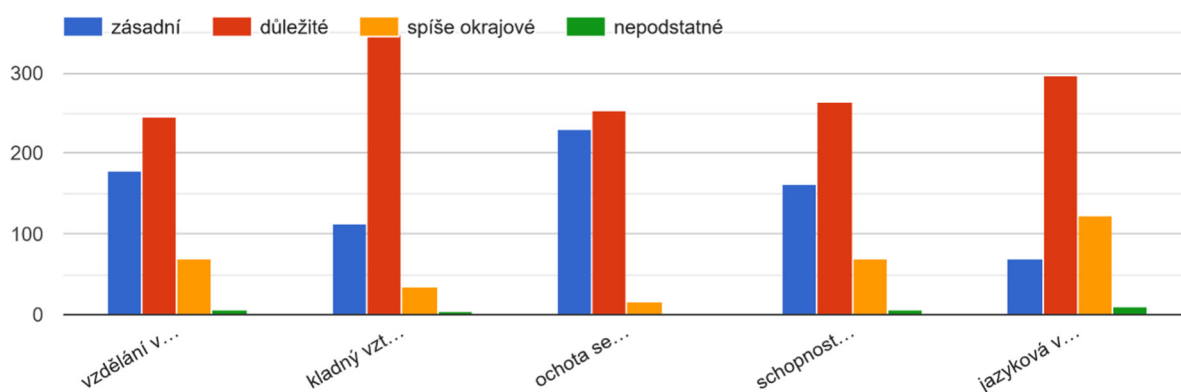
Procento respondentů, kteří nevidí překážky ve sjednocování pracovních postupů, je, s výjimkou bezpečnostních archivů, velmi nízké.

Doporučení

Pokud nedochází k systematickému plánování a organizování procesů, nastává plýtvání časem i zdroji. Bez otevřenosti ke změnám není dlouhodobě možné reagovat na aktuální situaci a dosahovat dobrých výsledků. Nedostatečná komunikace vede k nedorozumění, chybným interpretacím, nejistotě, frustraci a ztrátě důvěry v organizaci jako celek. Je nutné prokázat silné stránky sjednocování postupů, k tomuto procesu motivovat a zároveň ho i v rámci celé archivní sítě podporovat formou školení, workshopů apod. Vhodným prostředkem je vytváření vzájemně informačně provázaných metodických celků.

Personální podmínky archivu

11) Jaké vlastnosti, schopnosti a osobnostní parametry považujete pro výkon své funkce za podstatné?

Státní archivy (NA, SOA, ABS)	celkem respondentů	zásadní		důležité		spíše okrajové		nepodstatné	
		absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
Vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo PVH	335	108	32 %	180	54 %	43	13 %	4	1 %
Kladný vztah k moderním technologiím	334	77	23 %	233	70 %	23	7 %	1	0 %
Ochota se dále vzdělávat	335	146	44 %	178	53 %	11	3 %	0	0 %
Schopnost týmové spolupráce	337	116	34 %	171	51 %	45	13 %	5	1 %
Jazyková vybavenost	336	47	14 %	200	60 %	82	24 %	7	2 %

Zhodnocení

U dvou kategorií, konkrétně u vzdělání v oboru archivnictví, historie nebo PVH a jazykové vybavenosti, závisí význam těchto předpokladů především na pracovní pozici, pro kterou mohou být klíčové, nebo naopak méně důležité. U zbývajících tří kategorií, tedy vztahu k moderním technologiím, dalšího vzdělávání a týmové spolupráce, respondenti zdůrazňují jejich důležitost napříč všemi oblastmi archivní praxe. Je zřejmé, že v současné archivní práci je nezbytný pozitivní vztah k moderním technologiím a ochota k dalšímu vzdělávání. Mírně podceňována je však schopnost týmové spolupráce, kdy 13 % respondentů ji považuje za okrajově důležitou a 1 % za zcela nepodstatnou.

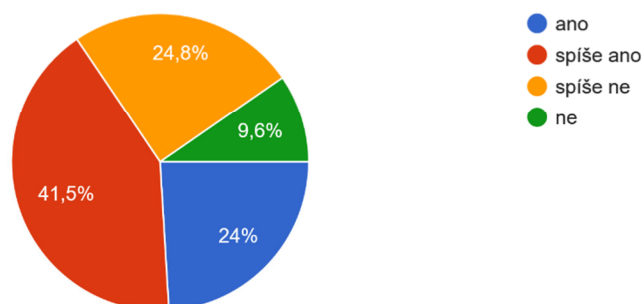
Doporučení

Je nutné umožňovat, popřípadě nabízet další vzdělávání ve všech typech archivních činností a zároveň podporovat týmovou spolupráci, stejně jako propagovat její výhody.

12) Cítíte se dostatečně motivováni vedením?

499 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	336	85	25 %	123	37 %	90	27 %	38	11 %
Městské	41	8	20 %	24	59 %	6	15 %	3	7 %
Specializované	103	24	23 %	51	50 %	23	22 %	5	5 %
Soukromé	6	1	17 %	2	33 %	2	33 %	1	17 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	5	83 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	7	1	14 %	2	29 %	3	43 %	1	14 %
Celkem	499	120	24 %	207	41 %	124	25 %	48	10 %

Zhodnocení

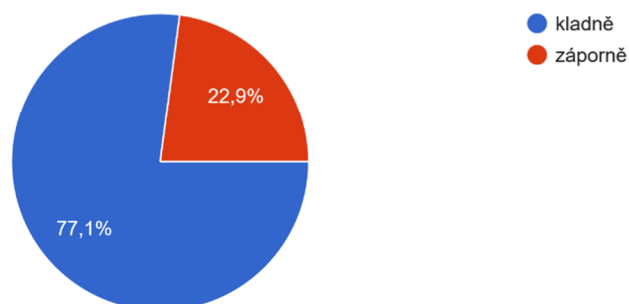
Motivaci ze strany vedení cítí 65 % respondentů. Naopak větší motivaci by uvítalo 35 % respondentů.

Doporučení

Motivace má přímý vliv nejen na výkon, ale i spokojenost a celkovou produktivitu práce. Vedle vnější motivace, kam můžeme zařadit finanční ohodnocení nebo uznání, je velmi důležitá i motivace vnitřní, která přináší osobní uspokojení z vykonané práce. Mezi faktory, které mohou přispět k nedostatečné motivaci, patří i slabé manažerské schopnosti vedoucích v oblasti motivování svých podřízených. Je nezbytné se zaměřit na posilování těchto schopností.

13) Jak hodnotíte manažerské schopnosti svého bezprostředního nadřízeného?

489 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	kladně		záporně	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	328	242	74 %	86	26 %
Městské	41	37	90 %	4	10 %
Specializované	101	85	84 %	16	16 %
Soukromé	6	4	67 %	2	33 %
Bezpečnostní	6	6	100 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	7	3	43 %	4	57 %
Celkem	489	377	77 %	112	23 %

Zhodnocení

Ve všech typech archivů převažuje pozitivní hodnocení. K zásadním manažerským schopnostem vedoucího pracovníka patří mimo jiné schopnost motivovat tým, vytvářet příznivou pracovní atmosféru a podporovat profesní růst podřízených. V tomto kontextu je zajímavé porovnat hodnocení manažerských schopností přímého nadřízeného s odpověďmi na předchozí otázku „Cítíte se dostatečně motivováni vedením?“. U státních archivů hodnotí svého bezprostředního nadřízeného kladně 74 % respondentů, z nich 33 % se cítí motivováno vedením, 47 % se cítí spíše motivováno, 17 % se spíše necítí motivováno a 3 % se necítí motivována vůbec.

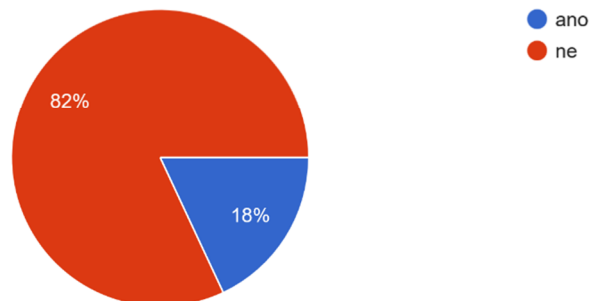
Doporučení

Je žádoucí provést podrobnější analýzu manažerských dovedností vedoucích pracovníků podle jednotlivých oblastí, jako jsou motivace, komunikace, rozhodování, organizace a plánování, řešení problémů, empatie a emoční inteligence, delegování, flexibilita a schopnost adaptace či strategické myšlení. Na základě zjištěných výsledků by mělo následovat cílené zaměření na rozvoj těch oblastí, které byly identifikovány jako slabší. Tento přístup může výrazně přispět ke zlepšení celkové úrovně manažerských dovedností a zvýšení efektivity vedení.

Využívání archivu

14) Existují nějaké služby, které by archiv měl poskytovat, ale zatím neposkytuje?

494 odpovědí

15) Stručně specifikujte k předchozí odpovědi, o jaké typy služeb se jedná.

79 odpovědí

Zhodnocení

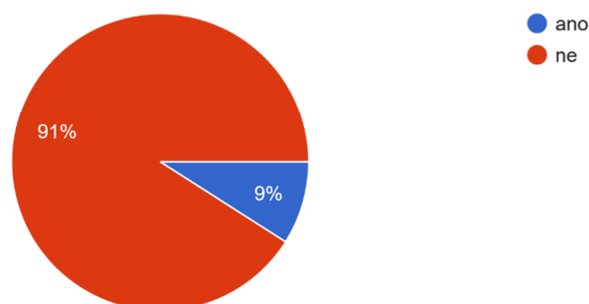
Podle 18 % respondentů by se archivy měly soustředit na rozvoj služeb, které dosud neposkytují, ale jsou vnímány jako potřebné – zejména na edukaci veřejnosti, zlepšení PR a celkovou propagaci oboru. Častým podnětem je také požadavek na intenzivnější využívání archivního a knihovního fondu. Výrazně se rovněž objevuje potřeba posílit osvětovou, vědeckou a vzdělávací činnost.

Doporučení

Téma služeb poskytovaných archivy je rozsáhlé a vyžaduje soustavnou pozornost. Je nezbytné hledat možnosti jejich zlepšení a případného přizpůsobení aktuálním potřebám a očekáváním veřejnosti.

16) Existují naopak služby, které archiv poskytuje, ale neměl by?

488 odpovědí

17) Stručně specifikujte k předchozí odpovědi, o jaké typy služeb se jedná.

39 odpovědí

Zhodnocení

Z celkového počtu 39 odpovědí ano se jich 19 obecně dotýká rešeršní činnosti pro soukromé badatele, nebo jinak řečeno bádání za badatele (včetně čtení a přepisu paleograficky náročného textu a genealogie), která je velmi časově náročná a přínos má pouze pro jednotlivce, nikoliv společnost. Další tři odpovědi konkretizují tuto činnost s ohledem na metadata a případně i digitalizáty již zpřístupněné on-line, kdy pracovníci archivu vyhledávají v těchto datech za badatele nad míru pouhého podání návodu. Dva respondenti uvádí jako zatěžující dohledávání informací v nezpracovaném materiálu. Posledních pět odpovědí z oblasti rešerší se týká vyřizování agendy jiných úřadů, ať už pro účely jednotlivců, nebo úřadů. **K otázce nadbytečné rešeršní činnosti se z 39 respondentů vyjádřilo 29, což činí 74 %.**

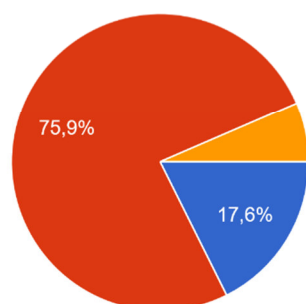
Mezi další návrhy na omezení zbytných služeb byly uvedeny oblasti, které se týkaly především sporného poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., nadměrného množství pořizovaných kopií včetně digitálních, časově náročná metodická podpora původcům, administrativního zatížení spojeného s formálním potvrzováním spisového znaku „S“ pro soukromé spisovny a také pořádání výstav. Některé odpovědi se pak netýkaly přímo poskytování služeb.

Doporučení

Z odpovědí respondentů vyplývá nutnost řešit otázku služeb, které archiv poskytuje, a neměl by. Prvním krokem musí být hlubší analýza činností v archivech s ohledem na vynaloženou časovou dotaci. Problematické je vyhotovování soukromých rešerší, je třeba sjednotit postup v rámci sítě státních archivů. Archivy se musí jednotně postavit i k otázce rešerší z on-line zpřístupněných metadat a digitalizátů. Míra spolupráce s jinými úřady je rovněž tématem, které je nutné otevřít.

18) Sledujete systematicky zájem a požadavky badatelů pro účely zpracování archivních souborů?

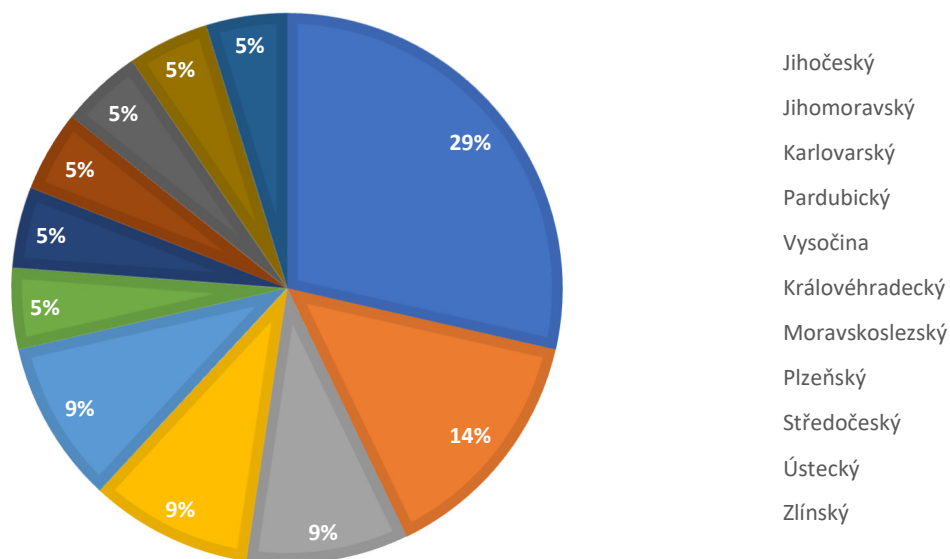
494 odpovědí

- ano – je pro nás prioritní
- spíše ano – ale je to jen jedno z kritérií pro výběr materiálů pro zpracování
- ne – na zájem badatelů nebereme ohled

Typ archivu	celkem respondentů	ano – je pro nás prioritní		spíše ano – ale je to jen jedno z kritérií		ne – na zájem badatelů nebereme ohled	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	332	59	18 %	252	76 %	21	6 %
Městské	40	4	10 %	35	88 %	1	3 %
Specializované	104	22	21 %	75	72 %	7	7 %
Soukromé	6	0	0 %	6	100 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	3	50 %	2	33 %
Nepracuji v archivu	6	1	17 %	4	67 %	1	17 %
Celkem	494	87	18 %	375	76 %	32	6 %

ODPOVĚĎ NE - NA ZÁJEM BADATELŮ NEBEREME OHLED

Zhodnocení

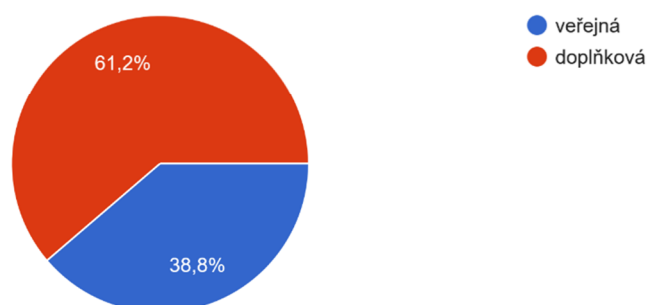
Zájem a požadavky badatelů pro účely zpracování archiválií nejsou dle názoru většiny respondentů zcela prioritní pro žádný typ archivu.

Doporučení

Pro celkové posouzení skutečného stavu je nezbytné vyhodnotit i relevanci dalších kritérií pro výběr archiválií ke zpracování, a to nad rámec zájmu a požadavků badatelské veřejnosti. Zároveň je důležité podrobněji analyzovat odpovědi typu „ne – na zájem badatelů nebereme ohled“, které zazněly ve státních archivech.

19) Měla by archivní knihovna působit jako veřejná knihovna, nebo spíše doplňková pro zaměstnance a badatele?

498 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	veřejná		doplňková	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	335	127	38 %	208	62 %
Městské	40	18	45 %	22	55 %
Specializované	104	39	38 %	65	63 %
Soukromé	6	2	33 %	4	67 %
Bezpečnostní	6	3	50 %	3	50 %
Nepracuji v archivu	7	4	57 %	3	43 %
Celkem	498	193	39 %	305	61 %

Zhodnocení

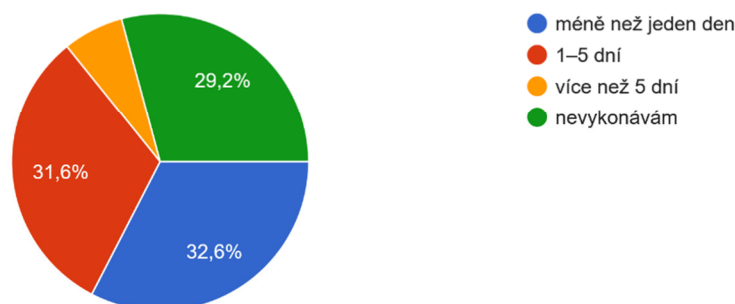
Přestože archivní knihovny tradičně slouží především jako doplňkový zdroj pro zaměstnance archivů a prezenčně také pro badatele v badatelkách, z odpovědí vyplynulo, že nezanedbatelná část respondentů by uvítala jejich transformaci na knihovny veřejného typu.

Doporučení

Při řešení této otázky by mělo být prioritou zhodnocení zájmu veřejnosti o knihovní fondy v archivech, stejně jako analýza organizační, personální a finanční náročnosti případné transformace archivních knihoven na knihovny veřejného typu.

20) Odhadněte průměrnou časovou dotaci věnovanou na vlastní badatelskou činnost měsíčně.

500 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	méně než jeden den		1–5 dní		více než 5 dní		nevykonávám	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	335	110	33 %	95	28 %	18	5 %	112	33 %
Městské	41	16	39 %	15	37 %	1	2 %	9	22 %
Specializované	105	33	31 %	43	41 %	10	10 %	19	18 %
Soukromé	6	1	17 %	2	33 %	2	33 %	1	17 %
Bezpečnostní	6	1	17 %	0	0 %	1	17 %	4	67 %
Nepracují v archivu	7	2	29 %	3	43 %	1	14 %	1	14 %
Celkem	500	163	33 %	158	32 %	33	7 %	146	29 %

Zhodnocení

Pomineme-li soukromé a bezpečnostní archivy, stejně jako lidi nepracující v archivu, u nichž je vzorek respondentů příliš malý, ukazuje se, že nadstandardní časovou dotaci na vlastní badatelskou činnost (více než 5 dní v měsíci) nejčastěji využívají pracovníci specializovaných archivů. Ve státních archivech se jedná o 5 % respondentů, v městských o 2 %. Časový rozsah od jednoho do pěti dní měsíčně opět nejčastěji uvádějí zaměstnanci specializovaných archivů, nicméně mírný nárůst je patrný i u archivů státních a městských. V těchto dvou skupinách se však nejvíce respondentů přiklání k odpovědi „méně než jeden den“. Ve státních archivech navíc 33 % archivářů uvádí, že se vlastní badatelské činnosti nevěnují vůbec. Celkově lze říci, že více než 60 % archivářů ze státních, městských a specializovaných archivů badatelskou činnost buď nevykonává, nebo jí věnuje méně než jeden den v měsíci.

Doporučení

Vlastní badatelská činnost archivářů, zejména ve státních archivech, si zasluhuje důkladnou pozornost, přičemž klíčové je definovat její povahu a účel. Relevantní je především v případě, že je součástí zapojení do výzkumných projektů archivu, kdy tvoří plánovanou a vykazovanou část archivní činnosti. Ostatní formy badatelské činnosti musí mít jasné opodstatnění a nesmí omezovat plnění dalších archivních úkolů, které slouží veřejnému zájmu. Je nezbytné provést podrobnou analýzu vlastního badatelského výzkumu ve státních archivech s ohledem na vykazované výsledky.

21) Jste motivováni k zapojení do výzkumných úkolů archivu?

490 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne		odmítám se zapojovat do výzkumných úkolů archivu	
		absolutní počet	procento (%)	absolutní počet	procento (%)	absolutní počet	procento (%)
Státní	330	121	37 %	205	62 %	4	1 %
Městské	39	20	51 %	17	44 %	2	5 %
Specializované	103	62	60 %	39	38 %	2	2 %
Soukromé	6	4	67 %	2	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	6	2	33 %	3	50 %	1	17 %
Nepracuji v archivu	6	3	50 %	3	50 %	0	0 %
Celkem	490	212	43 %	269	55 %	9	2 %

Zhodnocení

Z odpovědí vyplývá, že pouze velmi malé procento respondentů se odmítá zapojovat do výzkumných úkolů archivu. V otázce motivace již odpovědi nejsou tak jednoznačné. Nejvyšší úroveň motivace pociťují respondenti soukromých a specializovaných archivů, o něco méně pak pracovníci městských archivů. Nejnížší motivaci vykazují respondenti z bezpečnostních a státních archivů.

Doporučení

Pokud se archivy mají profilovat jako výzkumná pracoviště, musí vytvářet adekvátní prostředí pro pracovníky, kteří jsou schopni plnit výzkumné úkoly. Prvním krokem je jasné vymezení pojmu „výzkumný úkol“, druhým pak zhodnocení, zda má archiv k dispozici potřebné finanční a personální prostředky pro jeho realizaci.

Odborní archiváři s hlubokou znalostí materiálů uložených v archivech jsou ideálními kandidáty pro plnění výzkumných úkolů. Tento úkol však musí být precizně definován a efektivně koordinován.

Součástí koordinace je i výběr vhodných kandidátů pro účast na výzkumu, kteří musí být následně motivováni k jeho přijetí a úspěšnému splnění.

Je třeba jednoznačně definovat pojem výzkumný úkol archivu a detekovat zaměstnance, kteří jsou schopni se do takových úkolů zapojit. Vybraným archivářům je nutné zajistit odpovídající pracovní podmínky.

Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“

Z 502 respondentů jich tuto položku vyplnilo 104. Některé odpovědi reagovaly na více témat. K samotnému dotazníku se vyjádřilo 22 respondentů. Třetina se vyjádřila pochvalně, zbytek kriticky k formulacím odpovědí, nemožnosti psát více komentářů nebo zpochybnění anonymity. Ve vyhodnocení volných odpovědí není zahrnuto 20 odpovědí typu „ne“, „zatím ne“ nebo „to by si vyžádalo dlouhé psaní“. Bylo vyhodnoceno 62 volných odpovědí týkajících se praxe v archivu. Vyhodnocené odpovědi se především zaměřovaly na tři hlavní oblasti:

- finanční a personální podmínky,
- řízení a metodická podpora,
- prezentace archivů na veřejnosti.

2.2. Specializace

2.2.1. Předarchivní péče a výběr

ÚVOD

Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Dotazník obsahoval celkem 31 otázek, a to jak uzavřených s nabídkou odpovědí, tak i otevřených, umožňujících respondentům vyjádřit se vlastními slovy. Otázky byly zaměřeny na oblast předarchivní péče a výběru archiválií.

Celkem se do šetření zapojilo **151 respondentů**, z nichž 74 % pracuje ve státních archivech. Jedná se o 111 odpovědí, které lze považovat za dostatečný vzorek pro zjištění základních informací o praxi v této cílové skupině. U ostatních typů archivů naopak není počet odpovědí dostatečný (alespoň 30) a výsledek lze považovat pouze za orientační.

Z celkového počtu respondentů jich 53 % patří do skupiny s praxí 20 a více let. S ohledem na vzdělání pak 91 % odpovědí vyplnili respondenti s vysokoškolským vzděláním. Vzorek výzkumu je tedy složen převážně z respondentů s dlouholetou praxí a vysokoškolským vzděláním. Tato skutečnost svědčí o vysoké odborné kvalifikaci účastníků, ale zároveň naznačuje možné omezení reprezentativnosti – především s ohledem na méně zkušené či středoškolsky vzdělané pracovníky, jejichž pohledy mohou být ve výsledcích méně zastoupeny.

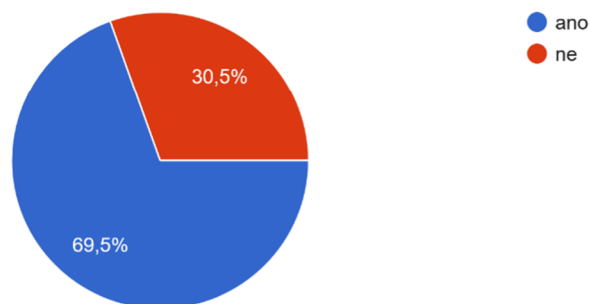
Podíl respondentů dle typu archivu

	Respondenti	Procentní podíl
Státní (NA, SOA, ABS)	111	74 %
Městské	15	10 %
Specializované	19	13 %
Soukromé	3	2 %
Bezpečnostní	1	1 %
Nepracují v archivu	2	1 %
Celkem	151	100 %

ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

1) Provádí archiv školení spisové služby pro původce s cílem co nejlépe zvládnout správu dokumentů?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	111	77	69 %	34	31 %
Městské	15	13	87 %	2	13 %
Specializované	19	11	58 %	8	42 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	151	105	70 %	46	30 %

Zhodnocení

Nejvyšší míru zapojení do školení uvádějí městské archivy, což může odrážet jejich bližší kontakt s původci na lokální úrovni. Státní archivy vykazují podobný trend, ale s mírně nižší hodnotou, což může souviset s jejich širší působností a organizační strukturou. Specializované archivy a soukromé akreditované archivy vykazují výrazně nižší podíl – což může být způsobeno odlišným zaměřením nebo omezenými kapacitami. U bezpečnostního archivu a respondentů mimo archivní praxi byly odpovědi pozitivní, ale vzhledem k nízkému počtu nelze činit obecné závěry.

2) Uvedte frekvenci a cílovou skupinu předchozí odpovědi
105 odpovědí

Jednou až dvakrát ročně	27
Při legislativní změně	11
Podle potřeby	27
Více než třikrát za rok	8
Čtyřikrát a vícekrát za rok	8
Jednou za dva roky	4
Nepravidelně	8
Bližze nespecifikováno	10
Neodpovědělo	48

Zhodnocení

Z odpovědí vyplývá, že školení spisové služby nejsou realizována systematicky, ale spíše flexibilně, nejčastěji podle potřeby nebo při legislativních změnách. Pravidelná školení v rozsahu 1–2× ročně nebo „podle potřeby“ uvedlo 27 respondentů, což tvoří více než 50 % konkrétních odpovědí a ukazuje snahu o určitou pravidelnost, byť bez pevného rámce. Školení nejčastěji zajišťují státní archivy (73 %), městské archivy (12 %) a specializované archivy (11 %). Výsledky potvrzují, že neexistuje jednotný metodický přístup. Praxe jednotlivých archivů se liší podle jejich kapacit a potřeb původců. Pouze 16 respondentů uvedlo, že školení probíhá více než 3× ročně, tedy intenzivní školení jsou spíše výjimkou. Častým impulsem k realizaci školení jsou změny legislativy, což svědčí o reaktivním přístupu, nikoliv o systematickém plánování.

3) Uvedte důvod k předchozí odpovědi „neprovádíme školení spisové služby“.
46 odpovědí

Zhodnocení

Existují tři hlavní důvody, proč se školení spisové služby často neuskutečňuje. Prvním je preference individuálního přístupu – respondenti upřednostňují konzultace a poradenství přímo u původců, které považují za efektivnější než plošná školení. Druhým důvodem je časová zátěž, která organizacím neumožňuje školení realizovat vlastními silami. Třetím důvodem je pak delegování této agendy na komerční poskytovatele. Ukazuje se rovněž, že realizaci školení mohou komplikovat i organizační překážky, jako je nedostatek prostor, kvalifikovaných lektorů nebo slabé propojení mezi oblastí spisové služby a archivnictvím.

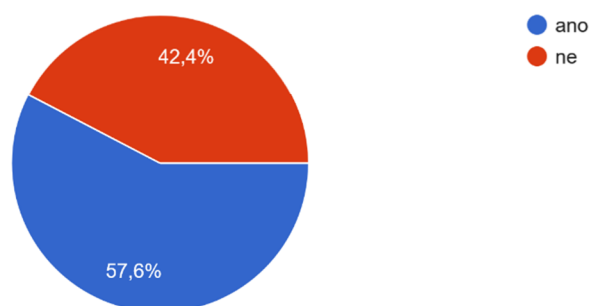
Souhrnné doporučení pro oblast školení spisové služby pro původce

Pořádání obecných školení v oblasti spisové služby a eGovernmentu ze strany archivů je odůvodněné a zaslouží si podporu i další rozvoj. Součástí těchto školení by měl být výklad základních principů spisové služby, včetně přehledu relevantní legislativy ČR a EU – nejen zákona č. 499/2004 Sb. a vyhlášky

č. 259/2012 Sb., ale i širších souvislostí spojených s eGovernmentem. Dále by měla být pozornost věnována správnému výkonu spisové služby, správním deliktům, nápravě chyb a důrazu na správné vytváření a správu digitálních dokumentů. Podle možností archivů nebo konkrétní poptávky je vhodné nabízet i specializovaná školení, např. k implementaci eSSL, konverzí nebo právní validitě dokumentů. Důležitou roli může sehrát i spolupráce s univerzitami (celoživotní vzdělávání, kurzy). Samozřejmostí je podpora ze strany OASSS MV ČR.

4) Mělo by být úkolem archivu poskytování metodické pomoci původcům při implementaci eSSL/ISSD, popř. ostatních IS?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	111	57	51 %	54	49 %
Městské	15	12	80 %	3	20 %
Specializované	19	14	74 %	5	26 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %
Nepracuji v archivu	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	151	87	56 %	64	42 %

Zhodnocení

S tím, že by archivy měly poskytovat metodickou podporu při implementaci eSSL a ISSD, souhlasí 58 % respondentů, zatímco 42 % zastává opačný názor. Celkově je z výsledků zřejmé, že většina archivů – především státní a městské – je otevřená poskytování metodické pomoci nejen při zavádění eSSL a ISSD, ale i dalších informačních systémů. Státní archivy tento přístup podporují ve více než polovině případů. Zájem projevují také městské a specializované archivy, byť v menší míře. Naproti tomu bezpečnostní a soukromé archivy se k této roli staví spíše rezervovaně.

5) Uvedte důvod k předchozí odpovědi „ano“ (58 % respondentů).

87 odpovědí

Zhodnocení

Důvody, které respondenti uvádějí na podporu metodické činnosti archivů při implementaci eSSL, ISSD a dalších informačních systémů, ukazují na široké spektrum faktorů reflektujících jak praktické, tak legislativní potřeby. Nejčastěji zmiňovaným důvodem je nutnost proaktivního přístupu – složitost agendy spisové služby, časté změny legislativy, nedostatečná informovanost či motivace původců k řešení správy dokumentů a zároveň nedostatek dostupných metodických materiálů. Z odpovědí zároveň vyplývá, že role archivů by neměla být omezena pouze na uchovávání dokumentů, ale měla by aktivně zahrnovat i metodickou a odbornou podporu původců v oblasti spisové služby a elektronické archivace.

6) Uvedte důvod k předchozí odpovědi „ne“ (42 % respondentů).

64 odpovědí

Zhodnocení

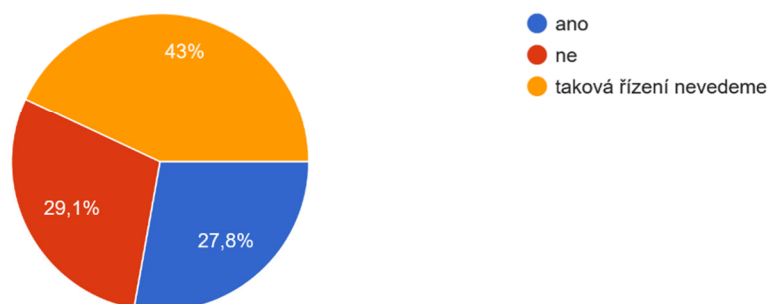
Respondenti, kteří uvedli nesouhlas s poskytováním metodické pomoci, zmiňují několik zásadních překážek. Mezi nejčastější patří technická náročnost implementace, nedostatek interních odborných kapacit v oblasti IT, závislost na externích dodavatelích a současné přetížení archivů jejich běžnou agendou.

Souhrnné doporučení pro oblast poskytování metodické pomoci původcům při implementaci eSSL a ISSD

Implementace informačních systémů se opírá o určité základní principy, které jsou univerzálně platné bez ohledu na konkrétní typ systému nebo původce. Díky této univerzálnosti mohou archivy nabízet obecně zaměřená školení k implementaci eSSL a ISSD, která jsou přínosná napříč různými typy systémů i původců. Za vhodné lze považovat i zpracování metodiky, která by byla pravidelně aktualizována a vznikla ve spolupráci OASSS MV ČR s odborníky z praxe, kteří mají s danou problematikou přímou zkušenost. Takto vytvořená metodika by měla být archivům k dispozici pro praktické využití – například formou zveřejnění na webu nebo jako součást školení.

7) Jste schopni efektivně a rutinně vést s původci řízení o přestupku?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne		taková řízení nevedeme	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní	111	40	36 %	36	32 %	35	32 %
Městské	15	0	0 %	3	20 %	12	80 %
Specializované	19	1	5 %	3	16 %	15	79 %
Soukromé	3	0	0 %	0	0 %	3	100 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	2	1	50 %	1	50 %	0	0 %
Celkem	151	42	28 %	44	29 %	65	43 %

Zhodnocení

Podle zjištěných údajů téměř polovina respondentů nevede s původci žádná řízení o přestupku. Ze zbývajících respondentů, kteří tato řízení realizují, opět pouze polovina uvádí, že je schopna je vést efektivně a rutinně. V přepočtu na celý vzorek to znamená, že efektivní a rutinní řízení o přestupku zvládá pouze 27 % respondentů. Téměř výhradně se jedná o zástupce státních archivů.

8) Uvedte důvod k předchozí odpovědi.

44 odpovědí

Zhodnocení

Mezi nejčastějšími důvody, proč archivy nevedou správně řízení o přestupcích, respondenti uvádějí nedostatek odborných znalostí a odpovídajícího školení, dále pak delegování této agendy na právní oddělení či externí právníky. Významnou překážkou je rovněž vysoká administrativní zátěž a složitost právní úpravy, které činí vedení řízení pro archiváře náročným jak z hlediska času, tak odborné způsobilosti.

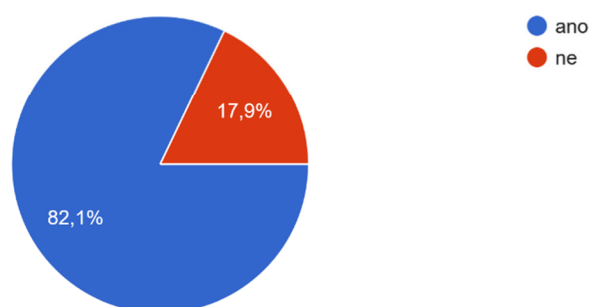

Souhrnné doporučení pro oblast vedení řízení o přestupku s původci

Doporučuje se zvážit zjednodušení administrativního postupu při řešení správních přestupků, což by si však vyžádalo revizi stávající legislativy – zejména zákona č. 499/2004 Sb. a správního řádu. Současně je klíčové, aby byla zajištěna metodická podpora ze strany OASSS MV ČR, a to formou školení a vydání prakticky využitelné metodiky k této problematice.

9) Zohledňujete při dohledech a kontrolách Metodický návod MV ČR pro kontrolu výkonu spisové služby vedené prostřednictvím elektronického systému spisové služby u veřejnoprávních původců?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	111	97	87 %	14	13 %
Městské	15	12	80 %	3	20 %
Specializované	19	11	58 %	8	42 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	151	124	82 %	27	18 %

Zhodnocení

Z odpovědí vyplývá, že Metodický návod MV ČR pro kontrolu výkonu spisové služby vedené prostřednictvím elektronického systému spisové služby u veřejnoprávních původců lze považovat za klíčový dokument pro zajištění správného a efektivního fungování elektronického systému spisové služby. Toto tvrzení se opírá o 82 % kladných odpovědí. Negativní odpověď nejvíce dominuje u specializovaných archivů. U soukromých a bezpečnostních archivů nelze vyvodit obecné závěry kvůli malému vzorku respondentů.

10) Uvedte důvod k předchozí odpovědi „ne“ (18 % respondentů).

27 odpovědí

Zhodnocení

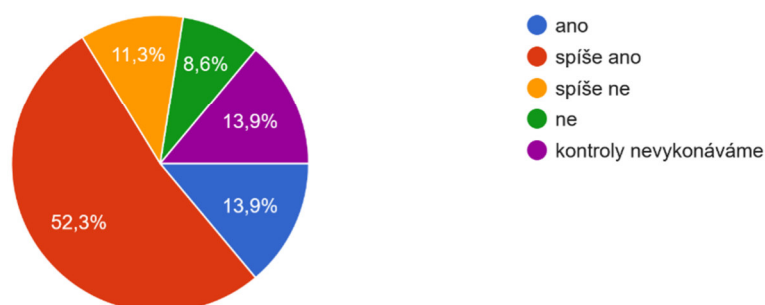
Z 27 respondentů, kteří uvedli negativní odpověď, jich deset svůj důvod nesdělilo a sedm uvedlo, že kontroly neprovádí, nebo jen výjimečně. U ostatních převládá názor, že metodický návod je nepřehledný/složitý/dlouhý/neaktuální/technicistní.

Souhrnné doporučení pro oblast využívání Metodického návodu MV ČR pro kontrolu výkonu spisové služby vedené prostřednictvím elektronického systému spisové služby u veřejnoprávních původců

Metodický návod by měl i nadále sloužit jako klíčová metodika pro archivní síť, a to za předpokladu jeho pravidelné aktualizace v návaznosti na legislativní změny a vývoj tzv. dobré praxe. Podněty k aktualizacím musí vycházet jak z legislativních a pracovních skupin při OASS MV ČR, tak přímo z praxe archivů. Spolu s aktualizacemi metodického návodu by měla probíhat i školení archivů, jak správně kontrolovat spisovou službu u původců. Zároveň by archivy měly využívat tento metodický návod i při školení samotných původců, aby tito mohli aktivně přistoupit k nápravě nedostatků ve vedení své spisové služby.

11) Vedou kontroly spisové služby a pokuty k faktickému zlepšení správy dokumentů u původce a kvalitnějšímu předávání archiválií?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne		kontroly nevykonáváme	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	111	13	12 %	71	64 %	15	14 %	8	7 %	4	4 %
Městské	15	2	13 %	3	20 %	1	7 %	2	13 %	7	47 %
Specializované	19	4	21 %	3	16 %	1	5 %	3	16 %	8	42 %
Soukromé	3	0	0 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	21	14 %	79	52 %	17	11 %	13	9 %	21	14 %

Zhodnocení

Mírně nadpoloviční většina respondentů (52 %) považuje kontroly spisové služby za spíše přínosné. Jednoznačně pozitivně je vnímají zejména bezpečnostní archivy (100 %) a státní archivy, kde 76 % respondentů hodnotilo kontroly jako přínosné. Pozitivní postoj však zauímají i specializované, městské a soukromé archivy, a to zejména tehdy, pokud provádějí kontroly u vlastních původců.

12) Uvedte důvod k předchozí odpovědi „spíše ne“ a „ne“ (30 % respondentů).

30 odpovědí

Zhodnocení

Hlavními důvody pro negativní odpovědi jsou nedostatečné pravomoci archivů k vymáhání právních předpisů a nízké pokuty, což způsobuje, že původci neberou kontrolu a pokuty vážně. Dalším faktorem je fluktuace osob odpovědných za spisovou službu, která brání efektivní implementaci změn, a také neochota původců dodržovat legislativu.

Souhrnné doporučení pro oblast kontrol spisové služby a pokut

Legislativní úprava procesu kontroly spisové služby a řízení o správních přestupcích a pokutách by měla přispět k efektivnější vymahatelnosti práva v této oblasti, zejména vzhledem k postavení archivů jako orgánů veřejné moci. Součástí úpravy by mělo být také umožnění ukládání vyšších pokut a zjednodušení administrativních postupů. Nezbytnou podmínkou je systematická metodická podpora ze strany OASSS MV ČR a Národního archivu ČR spolu s pravidelným vzděláváním archivářů v oblasti spisové služby (viz komentáře výše).

13) Jaké jsou hlavní problémy při dohledech a kontrolách spisové služby u původce?

Důvody	Zastoupení v odpovědích
Nepřehledná, měnící se legislativa	88
Obtížná vymahatelnost požadavků	86
Nespolupráce původce	69
Časová/personální tíseň archivu	59
Rozdílné požadavky a výklad pravidel napříč ČR	35
Nedostatečná metodika	29
Nemožnost ovlivnit spisové řády / neaktuální spisové řády / fluktuace zastupitelů / nekvalifikovanost zaměstnanců původce	9

Zhodnocení

Hlavními problémy při dohledech a kontrolách spisové služby u původců jsou především nespolupráce původce, měnící se a nepřehledná legislativa a obtížná vymahatelnost požadavků. Dalšími významnými

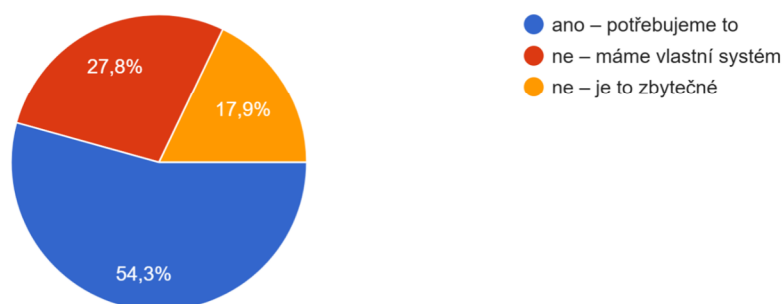
faktory jsou časová a personální tíseň archivů, nedostatečné metodiky a rozdílné výklady pravidel napříč regiony. Také se objevují problémy s neaktuálními spisovými řády, fluktuací zastupitelů a nekvalifikovaností zaměstnanců původců.

Doporučení

Zásadní je legislativně i prakticky posílit postavení archivů, a to personálně, finančně i zjednodušením administrativy, včetně umožnění ukládání vyšších pokut za přestupky. Nespolečně lze efektivně řešit za předpokladu, že archivy budou mít legislativně zajištěnou optimální vymahatelnost práva, možnost ukládat adekvátní sankce a zároveň udržovat pravidelný kontakt s původci. To však vyžaduje dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků. Klíčovou roli v tomto procesu hraje metodická podpora archivů ze strany OASSS MV ČR ve spolupráci s Národním archivem ČR – zejména prostřednictvím pravidelných školení a průběžně aktualizovaných metodik. Významnou součástí podpory by měly být také univerzity, které mohou zajistit celoživotní vzdělávání a specializované kurzy. Situaci dále zlepšit vytvářením odborných platforem, které umožní archivářům setkávat se, sdílet zkušenosti a diskutovat aktuální témata.

14) Uvítali byste centrálně vedený systém pro udržování aktuálního přehledu veřejnoprávních původců ve své působnosti?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – potřebujeme to		ne – máme vlastní systém		ne – je to zbytečné	
Státní	111	65	59 %	31	28 %	15	14 %
Městské	15	10	67 %	3	20 %	2	13 %
Specializované	19	4	21 %	5	26 %	10	53 %
Soukromé	3	2	67 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	1	100 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	1	50 %	1	50 %	0	0 %
Celkem	151	82	54 %	42	28 %	27	18 %

Zhodnocení

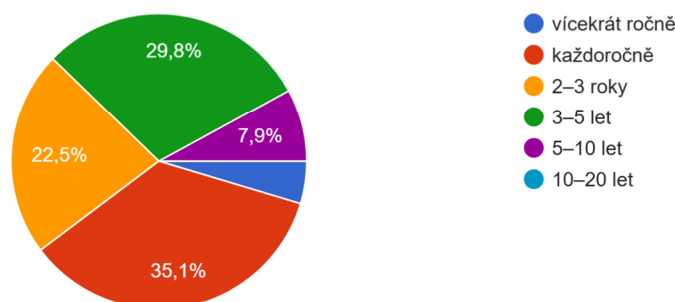
Celkově se mírná většina (54 %) vyjádřila pro společný systém vedení evidence veřejnoprávních původců. Nejvýrazněji pro jsou městské a státní archivy (přes 59 %, 67 %). Vlastní systém má/preferuje 27,8 % respondentů.

Doporučení

Je vhodné podpořit zavedení společného systému evidence veřejnoprávních původců pro archivy, které nemají vlastní řešení. Pro ostatní ponechat možnost volby k využívání vlastního systému a zachovat interoperabilitu pro snadnou integraci s již existujícími systémy evidence, které některé archivy preferují a využívají.

15) V jakých časových intervalech probíhá u původců ve vaší působnosti výběr archiválií nejčastěji?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	vícekrát ročně		každoročně		2-3 roky		3-5 let		5-10 let	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	111	4	4 %	32	29 %	23	21 %	42	38 %	10	9 %
Městské	15	1	7 %	6	40 %	7	47 %	1	7 %	0	0 %
Specializované	19	0	0 %	11	58 %	4	21 %	2	11 %	2	11 %
Soukromé	3	1	33 %	2	67 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	0	0 %	2	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	7	4 %	53	35 %	34	23 %	45	30 %	12	8 %

Zhodnocení

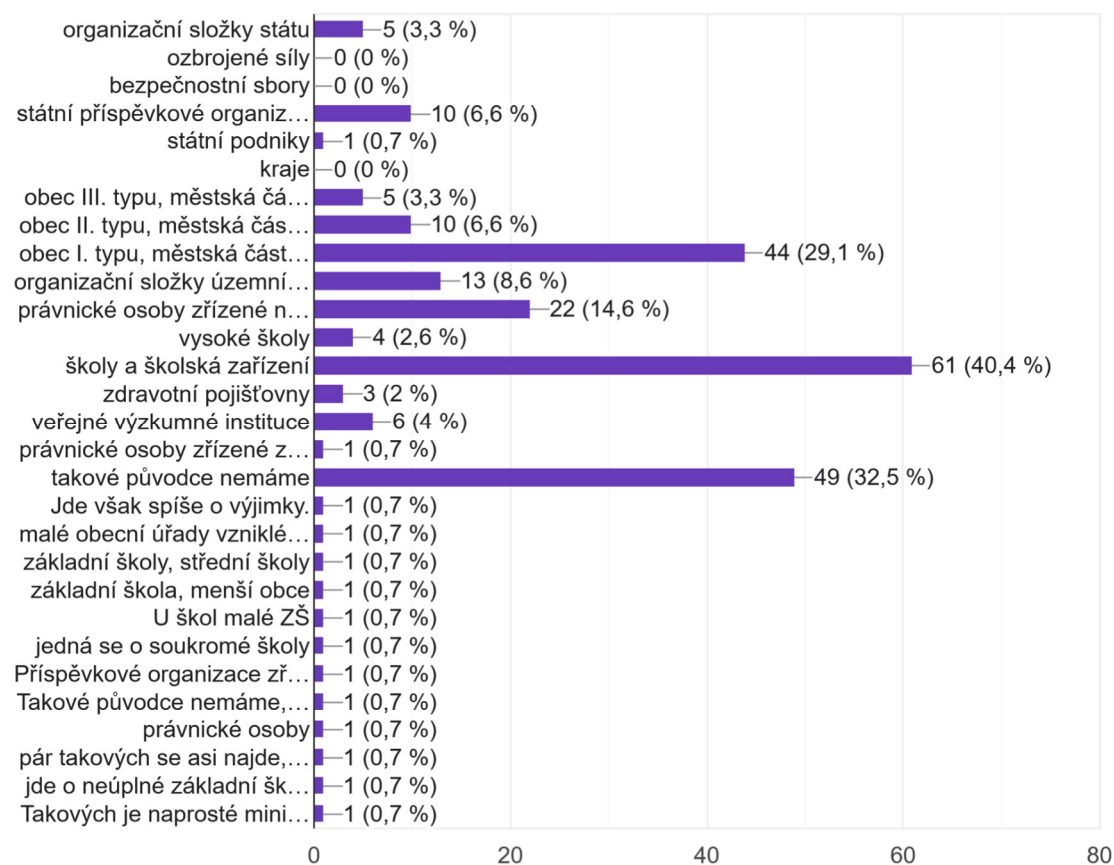
Podle očekávání z průzkumu vyplývá, že výběr archiválií probíhá nejčastěji každoročně, v intervalech 2–3 roky a 3–5 let. U soukromých a specializovaných archivů je každoroční výběr preferován, u městských archivů je nejčastější frekvencí výběr jednou za 2–3 roky. U státních archivů vychází výběr nejčastěji v rozmezí 3–5 let. Vícekrát ročně je to spíše výjimečné.

Doporučení

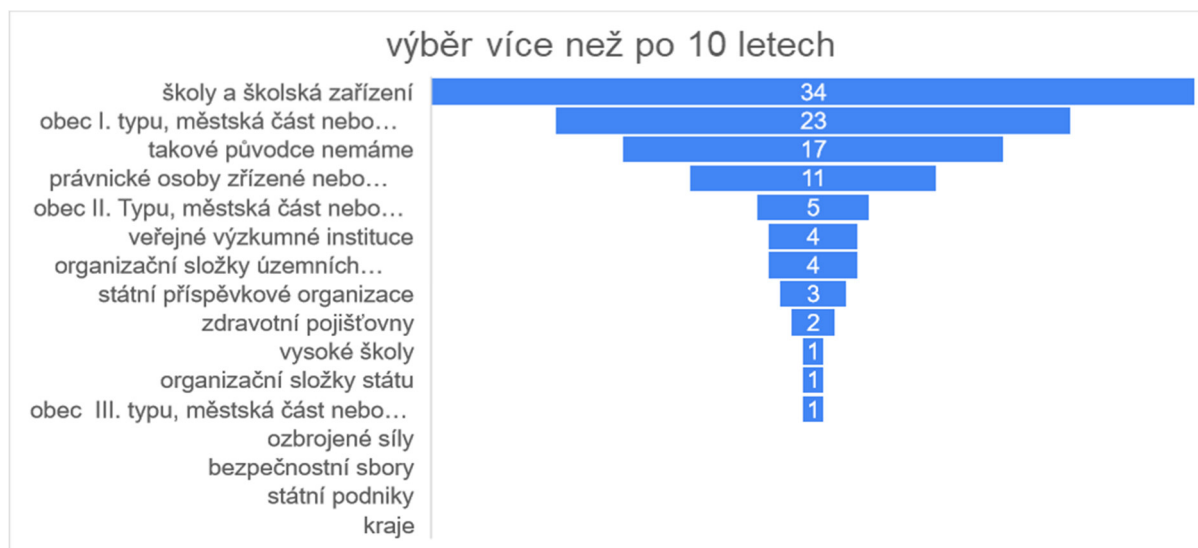
Doporučuje se respektovat rozdílné potřeby jednotlivých typů archivů a původců, ponechat flexibilitu ve volbě frekvence výběru archiválií podle charakteru archivu a množství vznikajících dokumentů, s obecným doporučením provádět skartace u všech původců minimálně jednou za pět let. Naopak nedoporučovat dlouhé intervaly (10–20 let).

16) Pokud má archiv v péči veřejnoprávní původce, kde neproběhlo skartační řízení v posledních 10 letech, o jaký typ původce šlo?

151 odpovědí

Jednalo se o otevřenou otázku, proto jsme výsledky z grafu výše transformovali tak, aby bylo možno porovnat jednotlivé odpovědi.

Zhodnocení

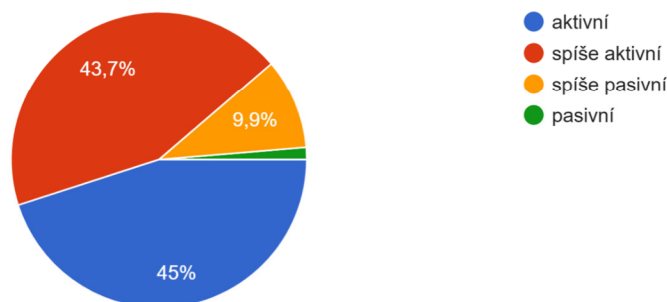
Mezi typy původců, u nichž nejčastěji neproběhl výběr archiválií v posledních 10 letech, jsou favority školy a školská zařízení, obce I. typu nebo městské části (29,1 % odpovědí). Velice často však archiváři žádné takové původce nemají (třetí nejčastější odpověď), jde pouze o výjimky.

Doporučení

Je pozitivní, že archiváři žádné takové původce nemají, což byla třetí nejčastější odpověď, a jedná se spíše o výjimečné situace. Doporučením by mohlo být zaměřit se na metodickou podporu a osvětu škol, školských zařízení a obcí I. typu, tedy těch původců, u nichž se výběr archiválií provádí nejméně. Zároveň by bylo vhodné zamyslet se nad příčinami jejich opomíjení, aby se předešlo případné ztrátě archiválií. Dále se nabízí i potřeba personálního posílení.

17) Pokud původce nenavrhuje pravidelně k výběru archiválií dokumenty trvalé hodnoty (potenciální archiválie), jaký volí archiv přístup?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	aktivní		spíše aktivní		spíše pasivní		pasivní	
		absolutní	procento	absolutní	procento	absolutní	procento	absolutní	procento
Státní	111	50	45 %	50	45 %	10	9 %	1	1 %
Městské	15	8	53 %	6	40 %	1	7 %	0	0 %
Specializované	19	6	32 %	9	47 %	3	16 %	1	5 %
Soukromé	3	2	67 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	2	1	50 %	1	50 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	68	45 %	66	44 %	15	10 %	2	1 %

Zhodnocení

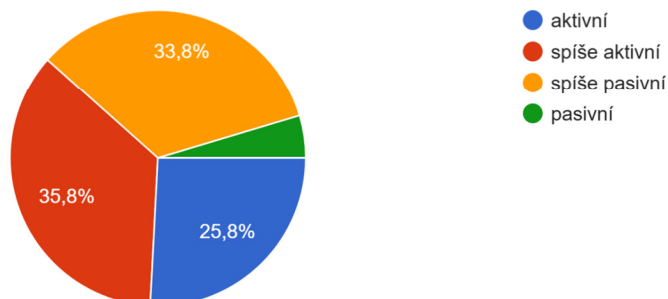
Velice pozitivní je výsledek, že naprostá většina archivářů (celkem téměř v 90 %) napříč všemi typy archivů se snaží aktivně nebo spíše aktivně zajistit archiválie od původců, kteří se k výběru archiválií příliš nemají.

Doporučení

Není co doporučovat, proaktivní přístup je nanejvýš chvályhodný a žádoucí.

18) Jakou volí archiv strategii pro získávání neúředních archiválií či archivních souborů (osobní fondy, sbírky, apod.)?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	aktivní		spíše aktivní		spíše pasivní		pasivní	
Státní	111	20	18 %	44	40 %	41	37 %	6	5 %
Městské	15	8	53 %	5	33 %	2	13 %	0	0 %
Specializované	19	6	32 %	5	26 %	7	37 %	1	5 %
Soukromé	3	2	67 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	39	26 %	54	36 %	51	34 %	7	5 %

Zhodnocení

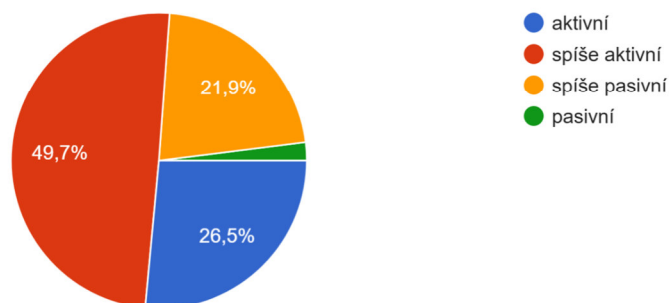
Archiválie neúřední povahy se aktivně (nebo spíše aktivně) snaží získat archivy méně výrazně než v předchozím případě (téměř 70 %), ale i tak je to jasné „spíše pro“. Výrazněji se o to snaží archivy městské a specializované, méně výrazně státní (častěji uvedly volbu „spíše aktivní“). Spíše pasivní strategii přiznává celkem 33 % archivářů, což je dosti vysoké skóre. V průzkumu nebylo požadováno upřesnění této odpovědi, ale předpokládáme, že tento výsledek vyplývá z kapacitních (personální omezení, nutnost věnovat se veřejnoprávním „úředním“ agendám) a legislativních důvodů (výběry mimo skartační řízení, majetkoprávní okolnosti).

Doporučení

Archivy potřebují posílit personální kapacity a zjednodušit administrativní procesy, aby mohly aktivněji získávat i neúřední archiválie, případně archiválie získané mimo tradiční skartační návrhy (i od veřejnoprávních původců). Rovněž je žádoucí jakákoliv další legislativní podpora, včetně sledování nově vznikající legislativy mimo přímý obor archivnictví či spisové služby, jako jsou například předpisy týkající se otevřených dat, informačních systémů, kyberbezpečnosti, správy dat a podobně, které usnadní pozici archivu při výběru mimo skartační řízení. Je vhodné provést podrobnější průzkum u státních archivů ke zjištění konkrétních důvodů neaktivního přístupu a na jeho základě vypracovat doporučení, jak situaci zlepšit.

19) Jakou volí archiv u veřejnoprávních původců strategií pro získávání archiválií z agend mimo evidenci v základní evidenční pomůcce?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	aktivní		spíše aktivní		spíše pasivní		pasivní	
		absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
Státní	111	27	24 %	59	53 %	24	22 %	1	1 %
Městské	15	5	33 %	9	60 %	1	7 %	0	0 %
Specializované	19	4	21 %	7	37 %	7	37 %	1	5 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	1	33 %	1	33 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracují v archivu	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	40	26 %	75	50 %	33	22 %	3	2 %

Zhodnocení

Celkově převažuje aktivní přístup archivů – přibližně 76 % archivářů uvedlo, že k výběru přistupují spíše aktivně (50 %) nebo aktivně (26 %). Pouze 21 % volí spíše pasivní přístup. Mimo základní evidenční pomůcky přistupují archivy k výběru dokumentů většinou aktivně, a to zejména městské a státní archivy.

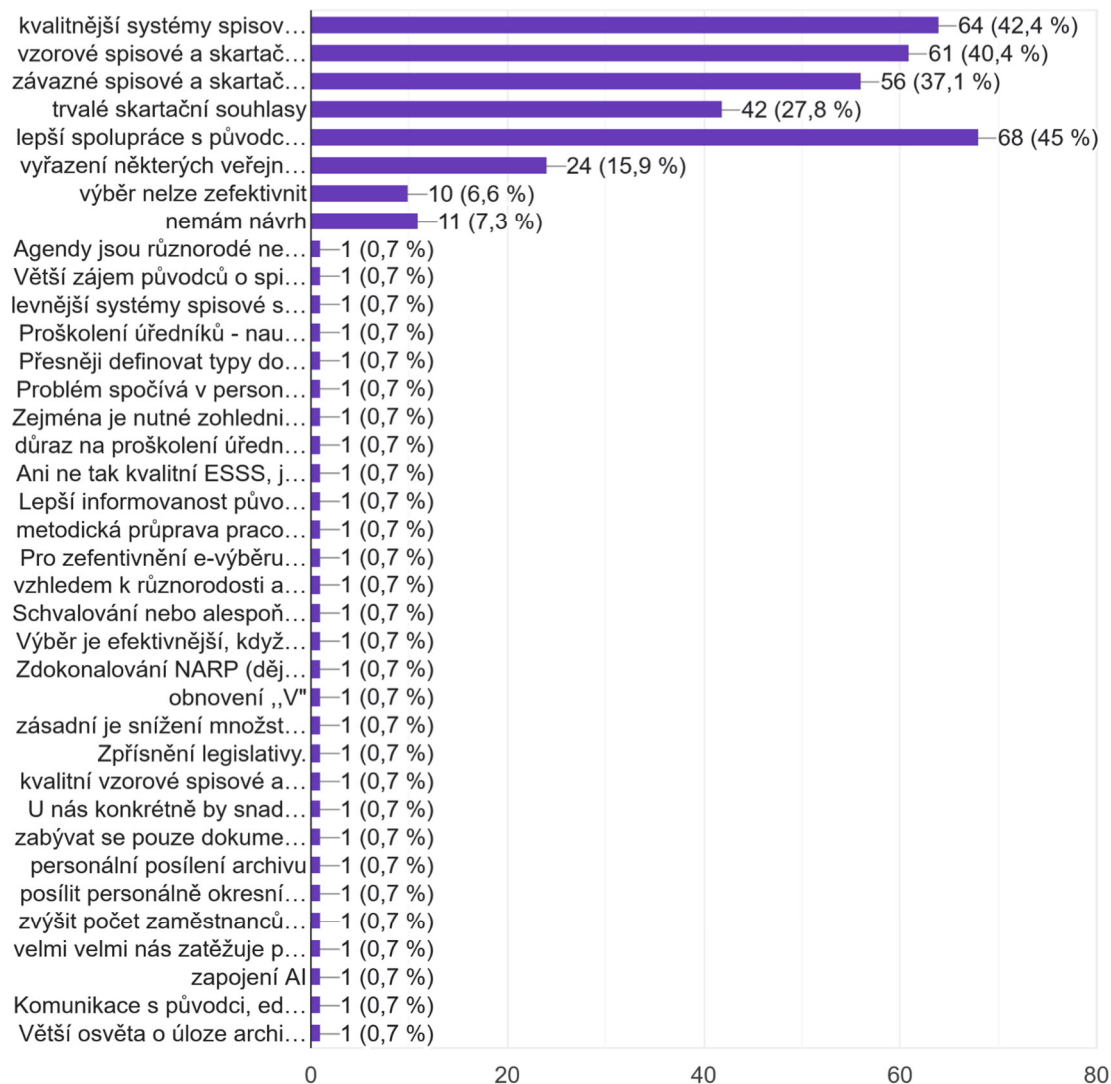
Doporučení

Je vhodné se tomuto tématu v budoucnu věnovat, protože se ukazuje, že některé agendy vedené mimo základní evidenční pomůcky mohou být významným zdrojem budoucích archiválií, často jsou významnější než agendy v základní evidenci. Konkrétní opatření jsou v posílení personálních kapacit,

včetně potřeby adekvátního finančního ohodnocení, dále v přípravě návodů a metodik a stejně jako u předchozí otázky i legislativní podpoře včetně případného posílení vymahatelnosti. Doporučuje se též podrobnějším průzkumem zjistit, na jaké překážky archivy narážejí, a tyto odstraňovat.

20) Co navrhuje pro zefektivnění výběru archiválií?

151 odpovědí

Jednalo se o otevřenou otázku, proto jsme pro možnost porovnání převedli odpovědi do následujícího grafu:

Zhodnocení

Archiváři vidí možnosti efektivního výběru zejména v dobré komunikaci a spolupráci s původci (20 %). Dále v co největší automatizaci výběru a snížení množství posuzované agendy. To je podmíněné kvalitními eSSL (19 %), lepším využitím spisových plánů (budou závazné – 17 %, vzorové – 18 %, půjde se na ně spolehnout, nebude nutné posuzovat např. skartační znak S), využitím trvalých skartačních souhlasů (13 %).

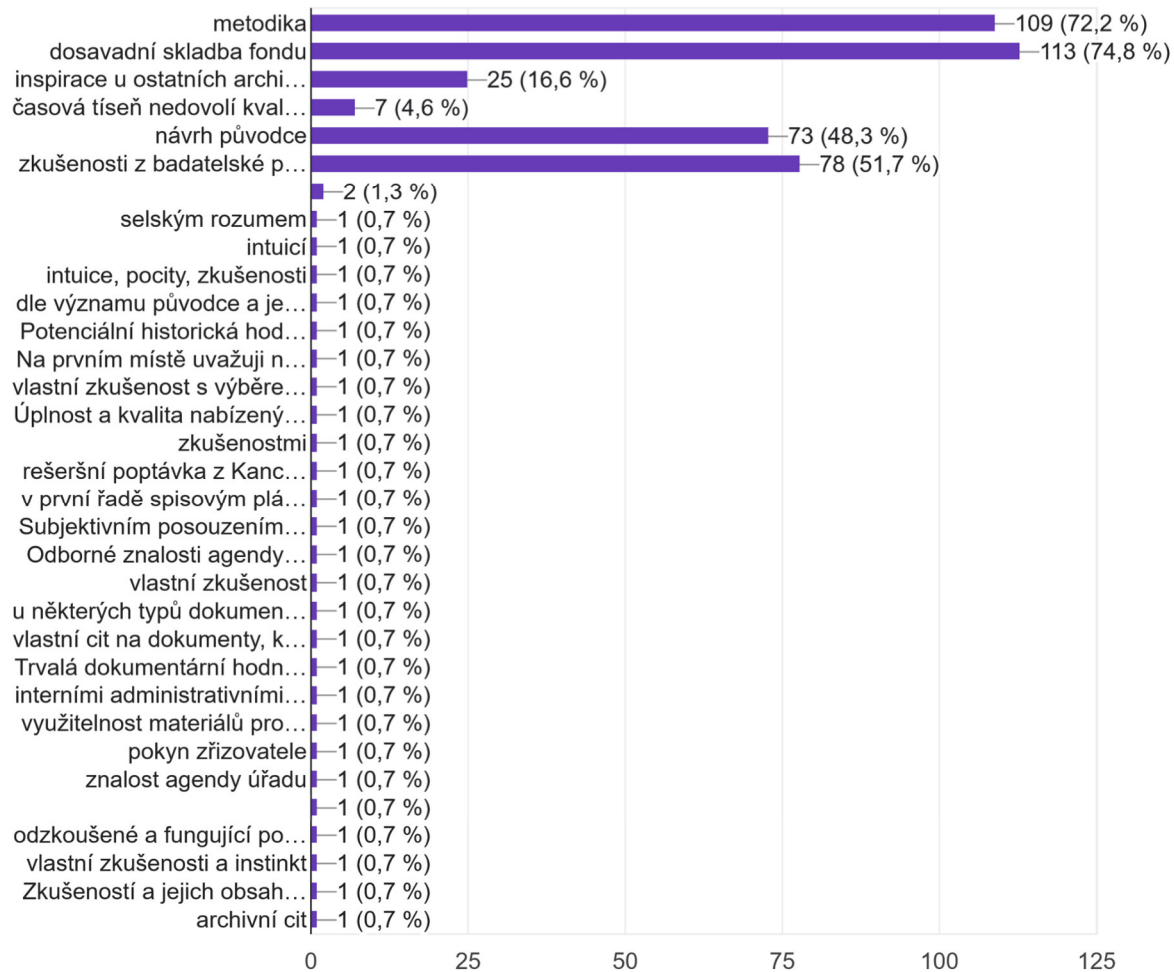
Několikrát respondenti odpověděli i variantou „nelze zefektivnit“ (3 %) nebo „nemám návrh“ (3 %), což v kombinaci s několika volnými odpověďmi ve smyslu nedostatku personálu (*„Problém spočívá v personální oblasti. Navýšení počtu archivářů na úseku předarchivní péče. Na stovky původců na okrese je v SOKA jeden předarchivář, kterému ostatní pouze pomáhají. Tento stav je díky prosté matematice zcela absurdní.“*) indikuje určitou rezignaci a bezvýchodnost situace. Jako konstruktivní se pak jeví komentář *„Zejména je nutné zohlednit ve spisových a skartačních plánech existenci různých informačních systémů, které slouží k vedení široké škály agend a informace mají podobu strukturovaných dat, u nichž nedává smysl požadovat napojení na eSSL nebo tvořit SIPy,“* který předjímá možnost výběru archiválií poněkud komplexnějším způsobem a přizpůsobení se dnešní realitě enormního množství vznikajících dokumentů (a cenných dat).

Doporučení

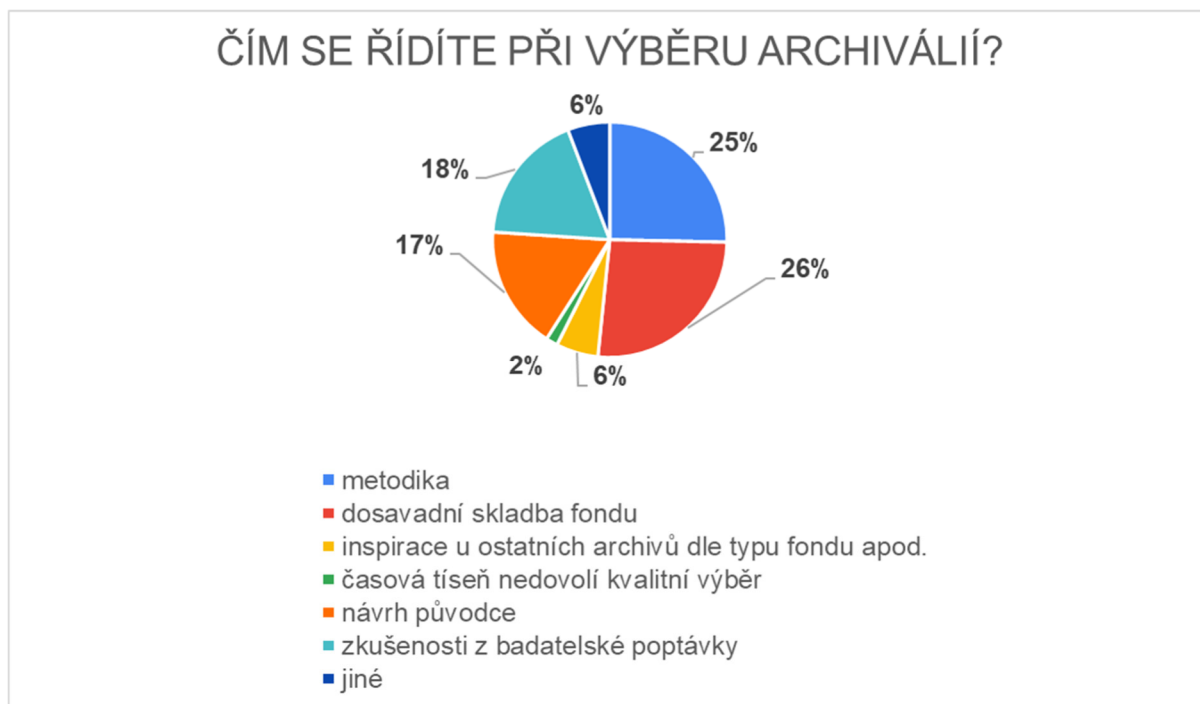
Zajistit dostatečné personální kapacity archivů, více pracovat se spisovými a skartačními plány jako pomůckami k více závaznému předvýběru archiválií, neboť závazný spisový plán umožní automatizaci výběru archiválií bez nutnosti individuálního posuzování každého dokumentu. Případně se více věnovat definici typů dokumentů, které lze považovat za archiválie. Potřebujeme také zajistit flexibilitu a aktualizaci legislativy, lepší proškolení úředníků/zaměstnanců. Možností snad ne již tak vzdálené budoucnosti je i zapojení AI při výběru archiválií.

21) Čím se řídíte při výběru archiválií?

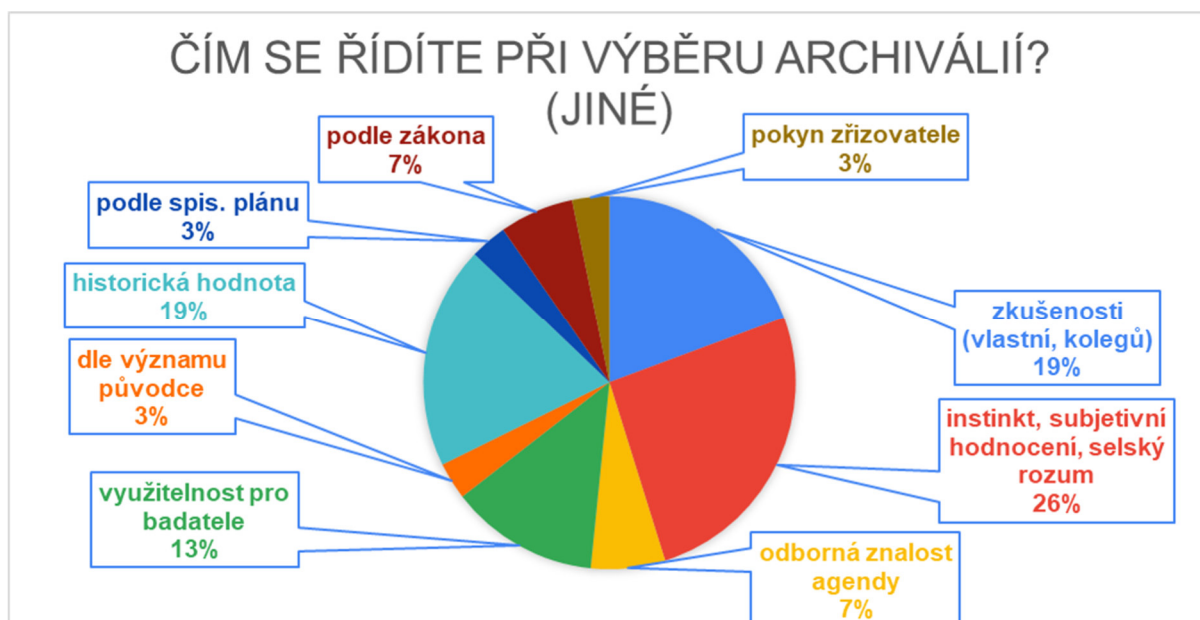
151 odpovědí

Jednalo se o otázku, na kterou se odpovídalo zaškrtnutím více možností, proto jsme pro srozumitelnost a možnost porovnání převedli odpovědi do následujícího grafu:

V kategorii „jiné“, která celkem představovala 6 % všech odpovědí, nalezneme následující odpovědi:

Zhodnocení

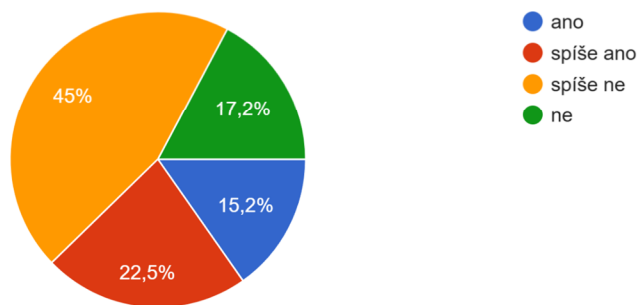
Nejčastějším hlediskem je dosavadní skladba fondu, metodiky, zkušenosti z badatelské poptávky, navržený materiál. Archiváři využívají hojně také „selský rozum / intuici / archivářský cit“ a zejména vlastní zkušenosti a odbornost celkově, historickou hodnotu nebo požadavky legislativy.

Doporučení

Umožnit sdílení zkušeností a poskytovat metodiky založené na celkových poznatcích z archivní praxe, jako je badatelská poptávka, skladba fondů obdobného typu v různých archivech, historické poznatky a další relevantní aspekty.

22) Zohledňujete nějak při výběru archiválií hierarchické původce?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní	111	17	15 %	28	25 %	48	43 %	18	16 %
Městské	15	0	0 %	3	20 %	10	67 %	2	13 %
Specializované	19	2	11 %	3	16 %	8	42 %	6	32 %
Soukromé	3	1	33 %	0	0 %	2	67 %	0	0 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	23	15 %	34	23 %	68	45 %	26	17 %

Zhodnocení

Převažuje „spíše ne“ a „ne“, dohromady v 62 %. Rozhodně „ano“ uvedlo pouze 15 % respondentů. Podle doplňující otázky č. 23 však pro řadu archivářů nebyl zcela jasný pojem „hierarchický původce“.

23) Uvedte k předchozí odpovědi jak, popřípadě u kterých původců.

Získali jsme následující typy sdělení:

nevybíráme dokumenty, které jsou dokumenty nadřazených útvarů	25	32 %
odpovědi, kde respondenti asi odpovídali na něco jiného	13	17 %
nevím, co to znamená	9	12 %
našeho archivu se to netýká, nemáme takové (specializovaný)	7	9 %
nezabývám se tím, nijak, není to priorita	6	8 %
koordinace s ostatními, diskuse v rámci Moped	3	4 %
u všech nebo je to různé	2	3 %

Zhodnocení

Více respondentů uvedlo, že neví, na co se ptáme, ale přesto odpověděli k věci. Naopak někteří respondenti měli na mysli pravděpodobně něco jiného. Otázka cílila na typy původců, kteří z hlediska vlastní organizace jsou jednotní a mají své regionální pracoviště a centrálu, z hlediska archivní sítě spadají do péče více archivů na různých úrovních.

Souhrnné doporučení pro oblast výběru archiválií u hierarchických původců

Vzhledem k tomu, že řada archivářů si nebyla jistá, čeho se otázka týká, je zřejmé, že je v této oblasti potřeba intenzivnější osvěta, především u archivů, kterých se problematika přímo týká. V rámci těchto archivů lze doporučit podporu vzájemné spolupráce mezi archiváři napříč institucemi. Kromě již zavedené skupiny Moped vzniká také metodický postup a specializovaná aplikace, která umožňuje evidenci informačních systémů a popis postupu výběru archiválií, včetně určení datových sad vhodných k trvalému uchování, a to v souladu s principy Archiving by design.

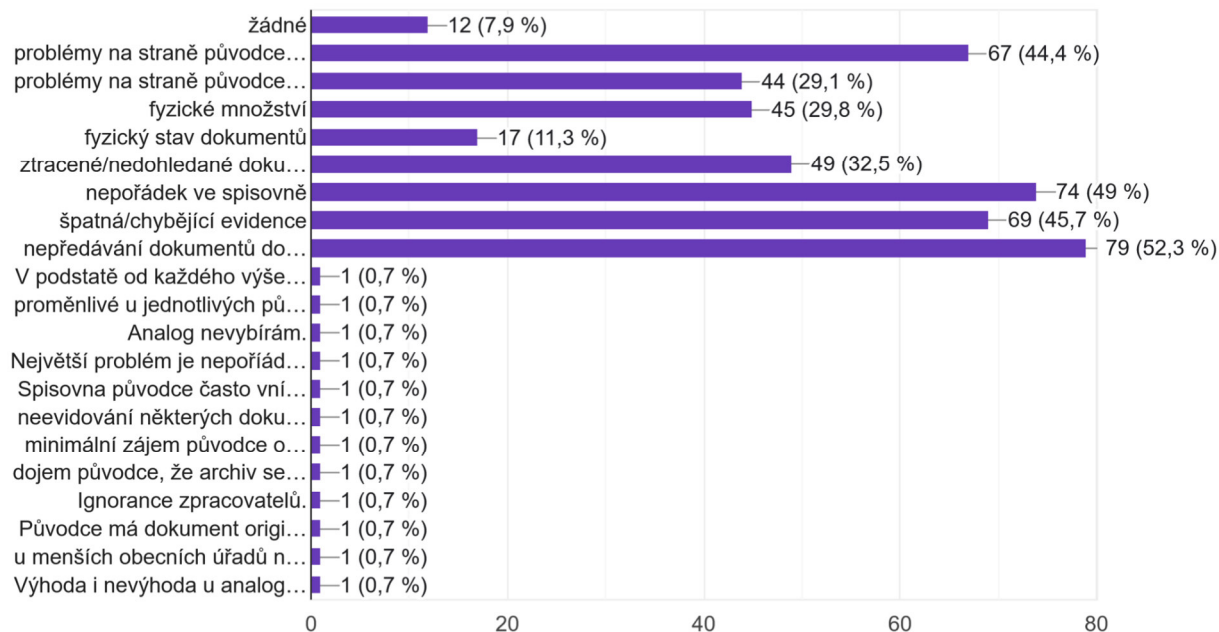
Zajímavá odpověď:

„Snažím se zjišťovat, zda se u navrhovaných dokumentů k předání do archivu může jednat o duplicity. Např. obec je zřizovatelem školy. Škola mi dá výroční zprávu, účetní dokumenty (rozpočet, uzávěrky, rozbor hospodaření). To samé mi navrhnu na obci. Pak ještě zjišťuji, co se předává na krajský úřad a jaký to má skartační režim. Bylo by dobré v tom udělat jasno, abych to nemusel řešit individuálně. Zkrátka definovat, co se na jaké úrovni bude vybírat.“

24) Jaké jsou největší problémy při analogovém výběru archiválií?

151 odpovědí

Pro přehlednost jsme odpovědi výše převedli na následující graf:

Zhodnocení

Mezi hlavní problémy při analogovém výběru archiválií patří ve zhruba stejné míře nedostatečná nebo chybějící evidence, nepředávání dokumentů do spisovny a nepořádek ve spisovně – každá z těchto oblastí byla zmíněna přibližně ve 20 % odpovědí. Pouze 3 % respondentů uvedla, že se při výběru analogových dokumentů nesečká s žádnými problémy. Archivy navíc vyjadřují obavy ze ztráty cenných dokumentů v důsledku nesprávně vedené spisové služby.

Doporučení

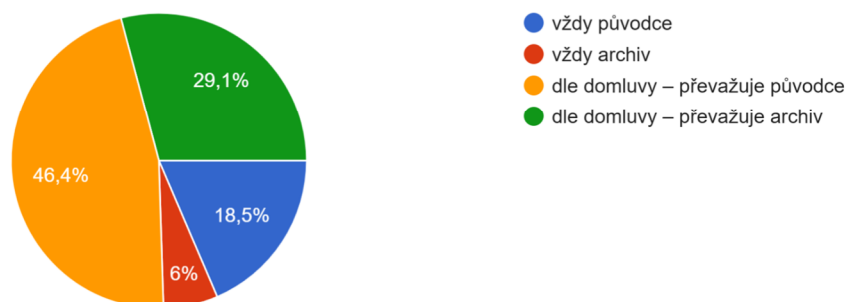
Posílit vymahatelnost povinností ohledně správy dokumentů a spisové služby, podporovat vzdělávání zaměstnanců odpovědných za správu dokumentů, osvěta původců, určení zodpovědnosti na straně původce.

Zajímavá odpověď:

„Výhoda i nevýhoda u analogových skartací je ta, že se ‚hraje‘ na větší množství ve smyslu 1 balík, 1 šanon. Na jednu stranu není možné kontrolovat list po listu, na druhou stranu není možné zjistit, zda jsou spisy úplné, nebo nějaký spis či dokument nechybí. Bohužel velmi často jsme konfrontováni s přístupem původce: tady to máte, my nevíme, co s tím. Takže místo toho, abychom řekli, roztřídte si to dle věcných skupin, si materiál odvážíme do archivu a třídíme a třídíme hlavně z obavy, aby se něco důležitého nevyhodilo.“

25) Kdo provádí svoz dokumentů vybraných za archiválie do archivu?

151 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	vždy původce		vždy archiv		dle domluvy – převažuje původce		dle domluvy – převažuje archiv	
		absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	111	17	15 %	8	7 %	53	48 %	33	30 %
Městské	15	4	27 %	1	7 %	6	40 %	4	27 %
Specializované	19	5	26 %	0	0 %	9	47 %	5	26 %
Soukromé	3	0	0 %	0	0 %	2	67 %	1	33 %
Bezpečnostní	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	2	1	50 %	0	0 %	0	0 %	1	50 %
Celkem	151	28	19 %	9	6 %	70	46 %	44	29 %

Zhodnocení

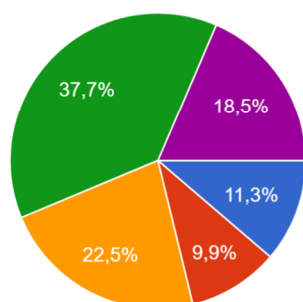
Na fyzickém dodání vybraných dokumentů do archivu se archivy s původci většinou domlouvají, nejčastěji je to záležitost původce (46,4 %), ve 29 % je převoz realizován častěji archivem. Kategoricky záležitostí původce je to v 19 % a vždy archivu pouze v 6 %. Tato strategie je shodná u všech typů archivů.

Doporučení

Je vhodné ponechat možnost flexibilně s původcem domluvit způsob převodu vybraných archiválií do archivu.

26) Provádíte některá skartační řízení „od stolu“ (jen S / také A)?

151 odpovědí

- ano – dokumenty skartačního znaku S i A u všech původců
- ano – dokumenty skartačního znaku S u všech původců
- ano – dokumenty skartačního znaku S i A u vybraných původců
- ano – dokumenty skartačního znaku S u vybraných původců
- neprovádíme

Typ archivu	celkem respondentů	ano – dokumenty skartačního znaku S i A u všech původců		ano – dokumenty skartačního znaku S u všech původců		ano – dokumenty skartačního znaku S i A u vybraných původců		ano – dokumenty skartačního znaku S u vybraných původců		neprovádíme	
		absolutně	relativně	absolutně	relativně	absolutně	relativně	absolutně	relativně	absolutně	relativně
Státní	111	12	11 %	14	13 %	25	23 %	48	43 %	12	11 %
Městské	15	0	0 %	1	7 %	4	27 %	6	40 %	4	27 %
Specializované	19	4	21 %	0	0 %	3	16 %	3	16 %	9	47 %
Soukromé	3	0	0 %	0	0 %	1	33 %	0	0 %	2	67 %
Bezpečnostní	1	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1	100 %
Nepracuji v archivu	2	1	50 %	0	0 %	1	50 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	151	17	11 %	15	10 %	34	23 %	57	38 %	28	19 %

Zhodnocení

Výběr archiválií bez nutnosti detailní prohlídky navržených spisů se nejčastěji provádí u vybraných původců a pouze z dokumentů S (38 %). Poměrně často se tímto způsobem posuzuje i celková agenda (S i A) u vybraných původců (23 %). Naopak to, že tímto způsobem se nikdy archiválie nevybírají, uvedlo 19 % respondentů. U soukromých, specializovaných archivů a u bezpečnostního archivu je tato tendence mnohem silnější (47 % a více) než u státních (11 %) a městských archivů (27 %).

27) Uvedte typy původců k předchozí odpovědi „ano – dokumenty skartačního znaku S i A u vybraných původců“.

Zhodnocení

Respondenti se shodovali na tom, že zejména lze takto postupovat u původců, které archiv zná (jejich agendu), kteří dobře komunikují, pravidelně provádějí skartační řízení, jsou spolehliví. Nezáleží pak ani tolik na typu původce, jako na typu dané agendy, např. u jasných A (například matriky) nebo jasných S (například od soukromoprávních původců nebo soukromoprávních původců prostřednictvím komerčních spisoven). Zdůrazněno však bylo, že se nejedná o standardní postup.

28) Uvedte typy původců k předchozí odpovědi „ano – dokumenty skartačního znaku S u vybraných původců“.

Zhodnocení

od soukromoprávních původců nebo soukromoprávních původců prostřednictvím komerčních spisoven	11
u spolehlivých původců	9
školy	8
je to výjimečné	3
likvidátoři	3
účetnictví	3
obce	3
nemocnice	2
školská zařízení	2
příspěvkové organizace	2
bagatelní agendy u městských úřadů, vyřazená razítka u soudu	1
některé domovy – důchodců, mládeže	1
OSSZ, úřad práce	1
veřejnoprávní původci většinou – pokud navrhnou jen S a delší čas nepředali žádné A, chceme doplnění A, pro které si zajedeme	1

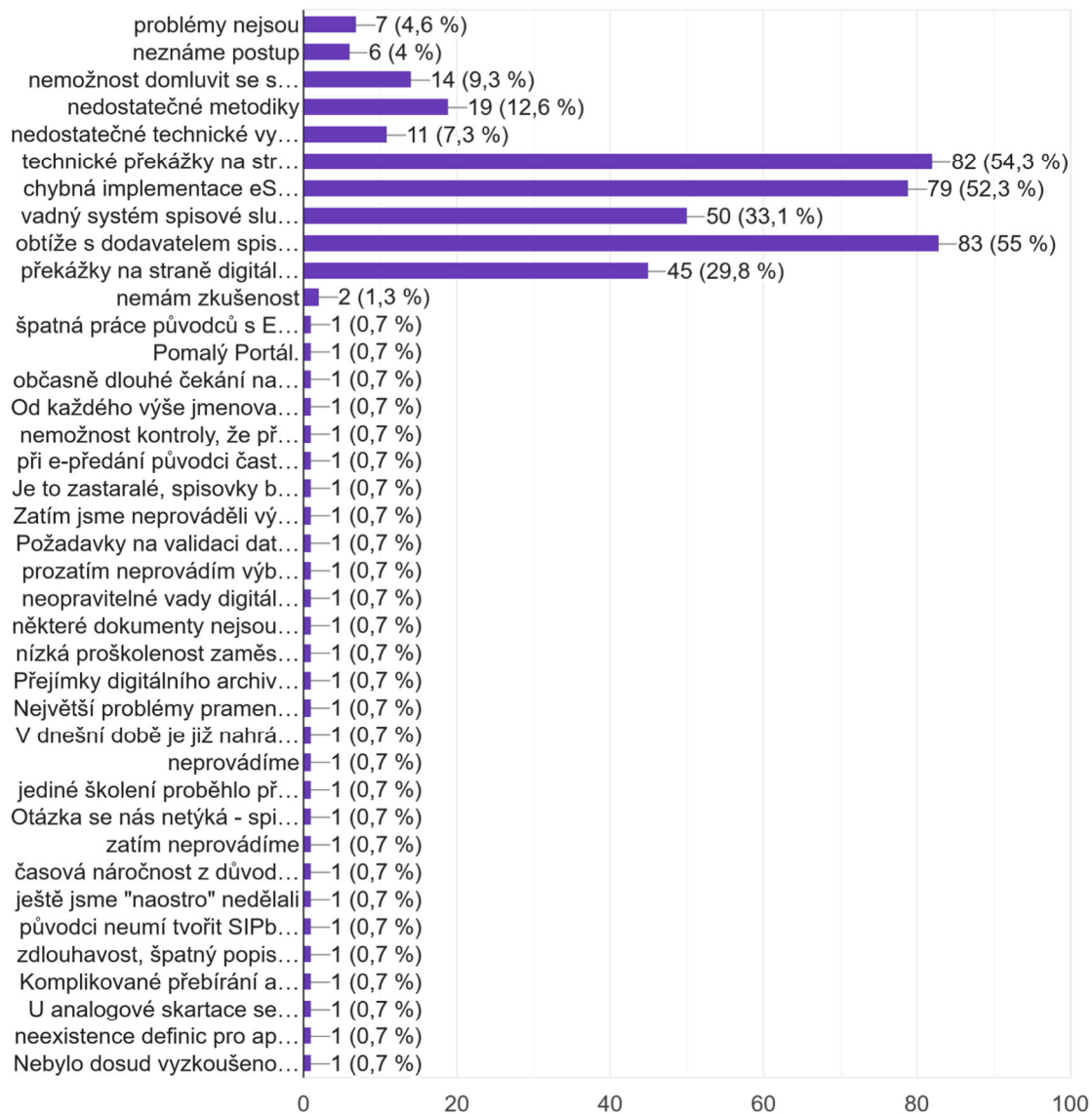
obecně původci, kde je zkušenost, že nemají dokumenty trvalé hodnoty, popřípadě informace najdeme jinde – OSBD, technické služby apod.	1
jedná se o méně významné složky zřizovatele, u kterých je vydán trvalý skartační souhlas u dokumentů označených S, ty se u významnějších složek zřizovatele nevydávají	1

Souhrnné doporučení pro oblast provádění skartačních řízení „od stolu“

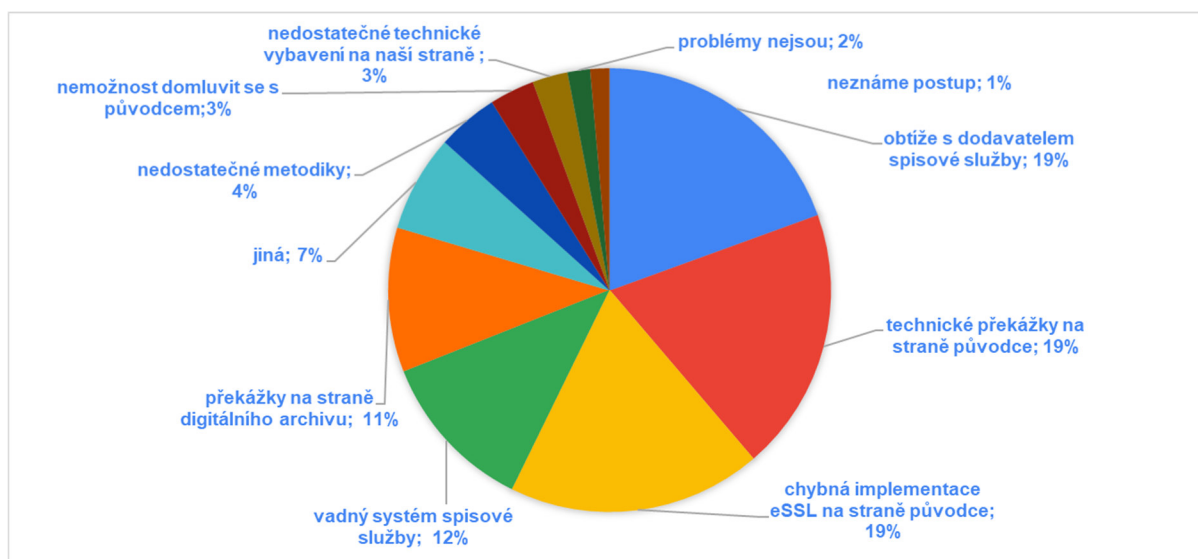
V současné době je ve většině případů nutné, aby docházelo k individuálnímu posouzení všech skartačních návrhů, zejména u veřejnoprávních původců a u listinných dokumentů/spisů. Do budoucna, s nárůstem množství dokumentů a za předpokladu dobré správy dokumentů (informací) a v zájmu možného zrychlení a automatizace výběru archiválií, by mělo být v zájmu archivů umožnit „výběr od stolu“ v podobě předchozího „trvalého skartačního souhlasu“.

29) Jaké jsou největší problémy při elektronických výběrech a předáních z eSSL?

151 odpovědí

Pro přehlednost jsme odpovědi výše převedli na následující graf:

Zhodnocení

Nejčastější problémy jsou na straně původců, jednak v oblasti systémů spisové služby, obtíží s dodavatelem eSSL (19 % odpovědí), technických překážek (19 %), vad v eSSL (12 %), jednak z hlediska implementace spisové služby (také 19 %). Z 11 % jsou spatřovány také překážky na straně digitálního archivu (NDA, případně portálu). Zdá se, že méně časté jsou problémy s metodickou pomocí archivářům (pouze ve 4 %), technickým vybavením archivů (pouze 3 %), případně problémy v komunikaci s původci (3 %). Že by problémy při výběrech/předáních digitálních nebo digitálně evidovaných archiválií nenastávaly, zaškrtnla pouze 2 % respondentů.

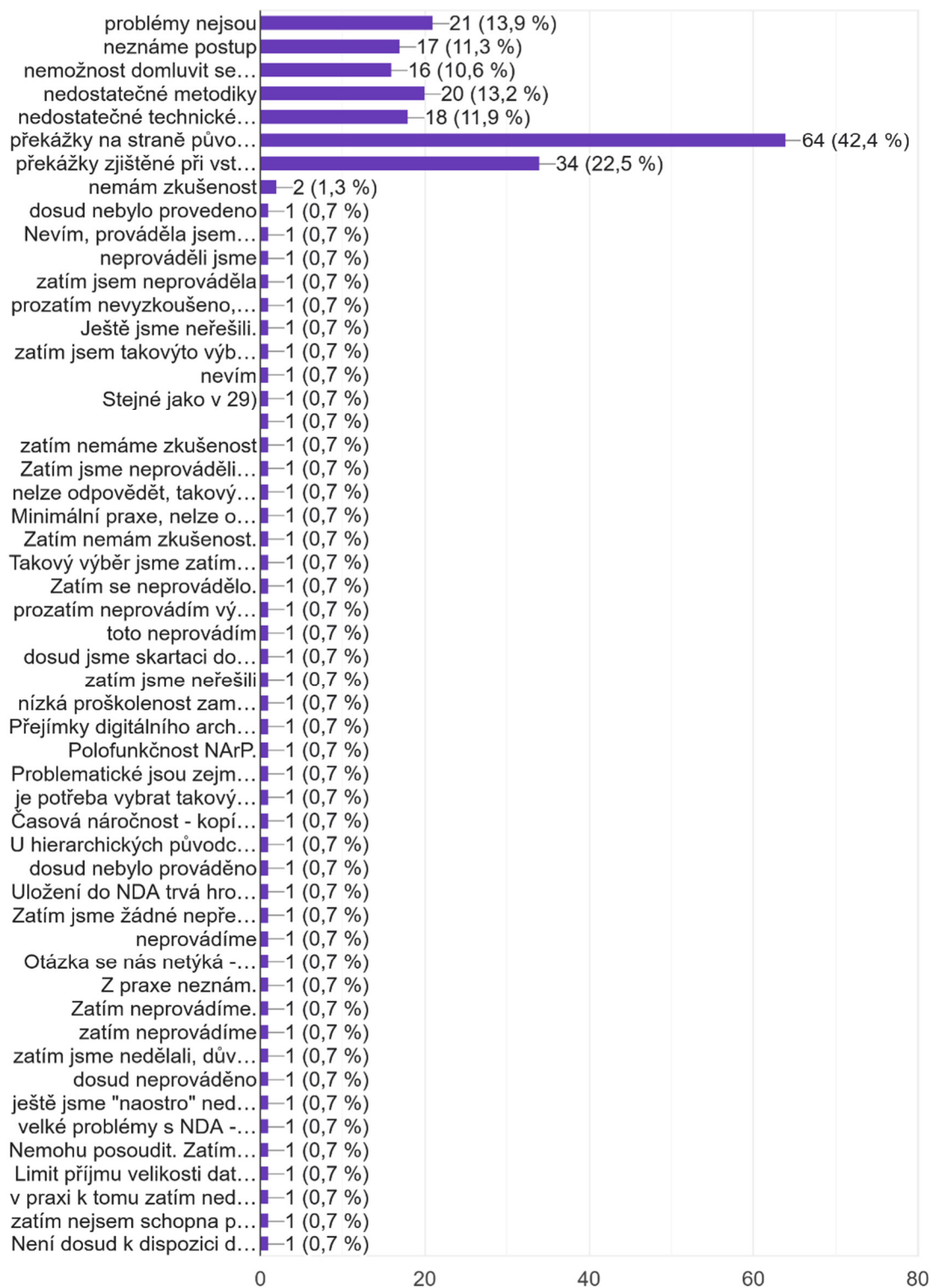
Doporučení

Posílit vymahatelnost povinností ohledně správy dokumentů a spisové služby, podporovat metodiku, vzdělávání původců ve správě dokumentů, osvětu původců, určit zodpovědnost na straně původce.

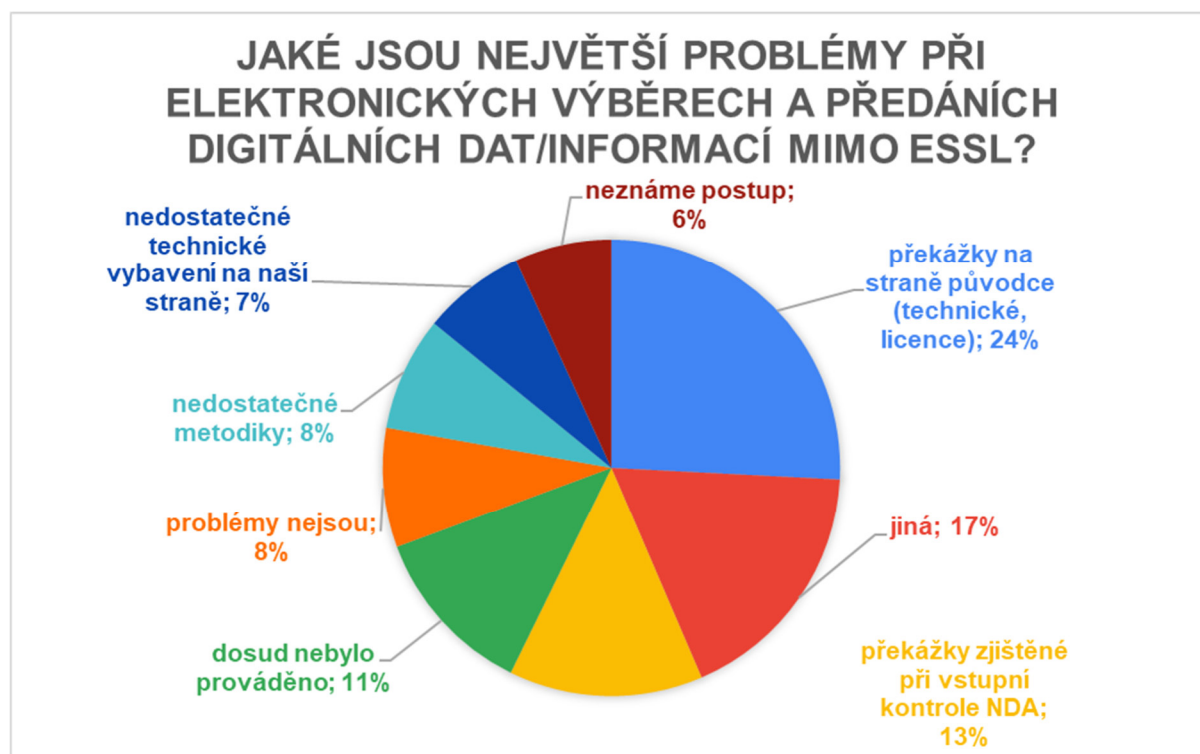

30) Jaké jsou největší problémy při elektronických výběrech a předáních digitálních dat/informací mimo eSSL?

151 odpovědí

Pro přehlednost jsme odpovědi výše převedli na následující graf:

Zhodnocení

Ve výběru archiválií mimo eSSL vidí archiváři překážky opět zejména na straně původců (24 %). Častěji u tohoto tématu zvolili možnost dalšího komentáře (17 %). Ačkoliv to nebyla připravená odpověď, 11 % účastníků zaznamenalo, že s takovým postupem zatím nemají žádné zkušenosti. Z komentářů vyplývá obava o připravenost původců na nové způsoby výběru archiválií a připravenost NDA (dosud pomalé přejímky, kapacitní limity výběru) na zvýšení přísunu archiválií.

Doporučení

Archivy potřebují posílit odborné personální kapacity a zjednodušit administrativní procesy, aby mohly aktivněji získávat archiválie akvizované mimo tradiční skartační návrhy. Je žádoucí jakákoliv další metodická a také legislativní podpora, včetně sledování nově vznikající legislativy mimo přímý obor archivnictví či spisové služby, jako jsou například předpisy týkající se otevřených dat, informačních systémů, kyberbezpečnosti, správy dat apod., které usnadní pozici archivu při výběru stále vzrůstajícího počtu specifických digitálních archiválií.

Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“

Ze 151 respondentů tuto položku vyplnilo 24, z toho 16 reagovalo přímo na problematiku spisové služby. Vyhodnocené odpovědi se především zaměřovaly na tři hlavní oblasti:

- složitá legislativa,
- slabé personální a finanční zajištění,
- nedostatečná metodická pomoc.

2.2.2. Evidence a AUMA

ÚVOD

Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Dotazník obsahoval celkem 7 uzavřených otázek s nabídkou odpovědí. Otázky byly zaměřeny na oblast evidence archiválií a problematiku AUMA (archiválie uložené mimo instituci).

Celkem se do šetření zapojilo **129 respondentů**, z nichž 67 % pracuje ve státních archivech. Jedná se o 87 odpovědí, které lze považovat za dostatečný vzorek pro zjištění základních informací o praxi v této cílové skupině. Za částečně reprezentativní lze považovat vzorek 33 odpovědí ze specializovaných archivů. U ostatních typů archivů naopak není počet odpovědí dostatečný (alespoň 30), výsledek u soukromých archivů lze považovat pouze za orientační, respondenti bezpečnostních archivů neodpovídali. Tato skutečnost významně zkresluje některé závěry dotazníku.

Vzorek respondentů je rovnoměrně rozdělen podle pohlaví. Většina účastníků spadá do věkového rozmezí 30–59 let (88 %), přičemž nejpočetnější skupinu tvoří respondenti ve věku 40–49 let (38 %). Vysokoškolské vzdělání má 90 % dotázaných, což spolu s tím, že téměř polovina (48 %) má praxi 20 a více let, svědčí o vysoké míře odbornosti zúčastněných. Zároveň to ale poukazuje na možnou limitaci výsledků z hlediska zastoupení méně zkušených nebo středoškolsky vzdělaných pracovníků. Řadoví (nevedoucí) zaměstnanci tvoří většinu respondentů (71 %). Z regionálního hlediska nejčastěji odpovídali pracovníci působící v Praze (27 %).

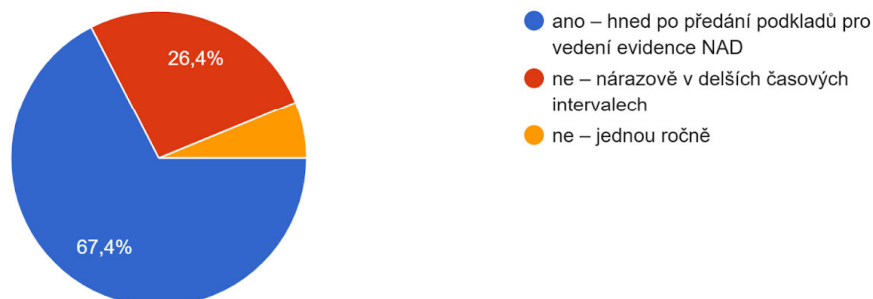
Podíl respondentů dle typu archivu

	Respondenti	Procentní podíl
Státní (NA, SOA, ABS)	87	67 %
Městské	7	5 %
Specializované	33	26 %
Soukromé	2	2 %
Bezpečnostní	0	0 %
Nepracují v archivu	0	0 %
Celkem	129	100 %

ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

1) Vedete evidenci NAD v systému PEvA průběžně?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano – hned po předání podkladů pro vedení evidence NAD		ne – nárazově v delších časových intervalech		ne – jednou ročně	
		absolutní počet	procento	absolutní počet	procento	absolutní počet	procento
Státní	87	70	80 %	16	18 %	1	1 %
Městské	7	3	43 %	3	43 %	1	14 %
Specializované	33	12	36 %	15	45 %	6	18 %
Soukromé	2	2	100 %	0	0 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracují v archivu	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	129	87	67 %	34	26 %	8	6 %

Zhodnocení

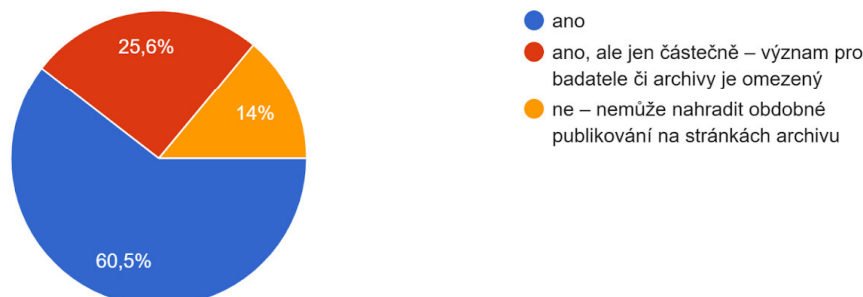
Většina dotazovaných vede evidenci NAD průběžně. Existují však podstatné rozdíly v tom, jak k evidenci přistupují jednotlivé typy archivů. Právní povinnost průběžné evidence dodržují zejména státní archivy, které pouze v menšině případů řeší evidenci nárazově v delších časových intervalech. Dotazovaní ze všech ostatních typů archivů – jde o městské a specializované archivy – uvedli, že stejně častá, nebo dokonce častější je právě nárazová evidence v delších časových intervalech. Ukazuje to na znepokojující stav, který může být dán odlišnými pracovními postupy v důsledku nízké personální kapacity těchto archivů na rozdíl od státních archivů. Zvláště znepokojující je zvýšená míra evidence archiválií pouze jednou ročně, a to u jednoho městského archivu a dále šesti specializovaných archivů.

Doporučení

Výsledné odpovědi lze ověřit přímo v systému PEvA II a v uvedených znepokojivých případech lze tento postup doporučit. Dále by bylo vhodné objasnit dopady prodlev v evidenci archiválií, zda se s nimi významně snižuje přehlednost o aktuálním stavu archiválií a současně zvyšuje riziko nějakých škod (zda navzdory jiné než průběžné evidenci je naplňován cíl evidence archiválií). V případě, že je tato činnost shledána jako škodlivá, jeví se podstatné zjistit přesné důvody opomíjení právní povinnosti průběžné evidence archiválií. V opačném případě není důvod pro striktní regulaci evidence, jejíž dodržování bývá předmětem kontrol ze strany MV.

2) Považujete plánované centrální publikování elektronických archivních pomůcek na národním portále za významné?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ano, ale jen částečně – význam pro badatele či archivy je omezený		ne – nemůže nahradit obdobné publikování na stránkách archivu	
Státní	87	51	59 %	24	28 %	12	14 %
Městské	7	4	57 %	3	43 %	0	0 %
Specializované	33	22	67 %	5	15 %	6	18 %
Soukromé	2	1	50 %	1	50 %	0	0 %
Celkem	129	78	60 %	33	26 %	18	14 %

Zhodnocení

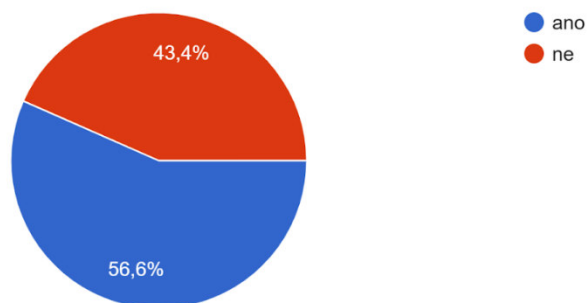
Centrální publikování elektronických archivních pomůcek na NArP považuje za významné vysoký počet dotázaných (více než 82 %). Podle jednotlivých typů archivů lze rozlišit rozdílnou míru této významnosti – pro omezenou důležitost hlasovalo nejvíce osob z městských archivů (43 %), zatímco ze specializovaných archivů hlasovalo pro tuto odpověď jen 15 %. S centrálním publikováním nesouhlasí v míře 14–18 % dotázaní ze státních a specializovaných archivů. Z dostupných údajů nelze najít žádný další společný jmenovatel pro rozdílné názory. Z dotazníku vychází cca 33–43 % odpovědí, které hlásí omezený význam centrálního publikování nebo zásadní (jedinečný) význam publikování na stránkách archivu. Důvody k takovým názorům však nejsou známy (spekulovat lze o omezených možnostech vyhledávání v pomůckách na NArP, zdařilé prezentaci pomůcek na webu archivu, vzít v potaz je nutné rovněž rezistenci ke změně). Závěry mohou odrážet i obavu ze snížení finanční podpory na prezentaci dat, tedy z omezování, nebo dokonce zrušení publikace pomůcek na stránkách archivů.

Doporučení

Zjistit, proč více než třetina respondentů nevidí v centrálním publikování elektronických archivních pomůcek zásadní přínos pro badatele nebo archivy. Pokud má být takový systém publikování nastaven, jeví se uvedená skupina nesouhlasných respondentů svou početností jako poměrně zásadní pro úspěch uveřejňování pomůcek na NArP. Doporučit lze vysvětlení, jaké výhody a dopady do jednotlivých archivů přinese záměr centrálního publikování archivních pomůcek.

3) Považujete případné zrušení povinnosti na vytváření listinné podoby části evidence NAD za významné zjednodušení vedení evidence NAD?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní	87	52	60 %	35	40 %
Městské	7	2	29 %	5	71 %
Specializované	33	19	58 %	14	42 %
Soukromé	2	0	0 %	2	100 %
Celkem	129	73	57 %	56	43 %

Zhodnocení

Nadpoloviční většina respondentů vnímá zrušení listinné podoby části evidence NAD za významné zjednodušení práce, menší polovina (43 %) není toho názoru. Pro jsou zejména státní a specializované archivy (58–60 %), proti jsou ještě s vyšším počtem odpovědí městské archivy (71 %). Zajímavý je i nesouhlas ze dvou soukromých archivů, ačkoli množství odpovědí od této skupiny není nijak vysoké. Ze zkoumání sociodemografických dat vyplynulo, že osoby ve věku 30–39 let (skupinu mladších do 29 let nelze početně vnímat jako dostatečně zastoupenou) nepovažují zrušení listinné podoby za významné (65 %). Naopak starší (40 let a více; skupina nad 66 let není početně dostatečná) spíše inklinují k názoru, že zrušení listinné podoby je významným zjednodušením evidence NAD. Data ukazují obrácený poměr proti původnímu předpokladu, že mladí „nelpí na papíru“.

Věk	celkem respondentů	ano		ne	
do 29	4	3	75 %	1	25 %
30–39	26	9	35 %	17	65 %
40–49	49	27	55 %	22	45 %
50–59	38	26	68 %	12	32 %
60–65	10	6	60 %	4	40 %
66 a více	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	129	73	57 %	56	43 %

Zajímavý je rovněž výsledek podle ukazatele pohlaví. Významnost ve zjednodušení vnímají muži (65 %), zatímco ženy mají pro a proti ve vyrovnaném poměru.

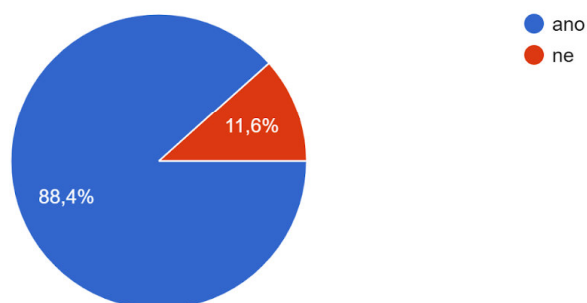
Pohlaví	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento
muž	62	40	65 %	22	35 %
žena	67	33	49 %	34	51 %
Celkem	129	73	57 %	56	43 %

Doporučení

Případné zrušení listinné podoby části evidence NAD by mělo být před zavedením diskutováno a vysvětleno zejména těm cílovým skupinám, které nevnímají tento krok za úlevný.

4) Je uživatelská podpora systému pro vedení evidence NAD v systému PEvA dostatečná?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento
Státní	87	80	92 %	7	8 %
Městské	7	4	57 %	3	43 %
Specializované	33	28	85 %	5	15 %
Soukromé	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	129	114	88 %	15	12 %

Zhodnocení

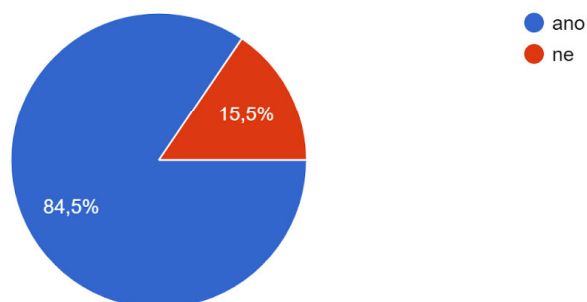
Drtivá většina dotazovaných se shoduje, že je uživatelská podpora systému PEvA dostatečná. Nejvyšší nesouhlas je ve skupině městských archivů (43 %) – vyšší poměr může být dán obecně malým počtem odpovědí. Vysledovat odchylky u jiných sociodemografických kategorií se nepodařilo.

Doporučení

Zjistit, jaké důvody vedou k hodnocení nedostatečnosti.

5) Jsou metodiky pro vedení evidence NAD a dokumentace systému PEVA dostatečné?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní	87	77	89 %	10	11 %
Městské	7	4	57 %	3	43 %
Specializované	33	26	79 %	7	21 %
Soukromé	2	2	100 %	0	0 %
Celkem	129	109	84 %	20	16 %

Zhodnocení

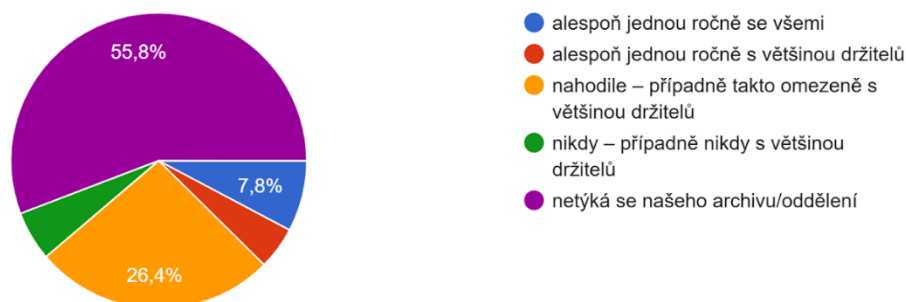
Drtivá většina dotazovaných se shoduje, že jsou metodiky a dokumentace k systému PEVA dostatečné. Nejvyšší nesouhlas je opět ve skupině městských archivů (43 %) – vyšší poměr může být dán obecně malým počtem odpovědí. Proti předchozí otázce je zde vidět, že i u státních a specializovaných archivů je drobné zvýšení nespokojenosti. Vysledovat odchylky u jiných sociodemografických kategorií se nepodařilo.

Doporučení

Zjistit, jaké důvody vedou k hodnocení nedostatečnosti.

6) Jak často jste v kontaktu s držitelem archiválií uložených mimo archiv?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	alespoň jednou ročně se všemi		alespoň jednou ročně s většinou držitelů		nahodile – případně takto omezeně s většinou držitelů		nikdy – případně nikdy s většinou držitelů		netýká se našeho archivu/oddělení	
Státní	87	10	11 %	3	3 %	28	32 %	6	7 %	40	46 %
Městské	7	0	0 %	2	29 %	1	14 %	0	0 %	4	57 %
Specializované	33	0	0 %	1	3 %	5	15 %	1	3 %	26	79 %
Soukromé	2	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	100 %
Celkem	129	10	8 %	6	5 %	34	26 %	7	5 %	72	56 %

Zhodnocení

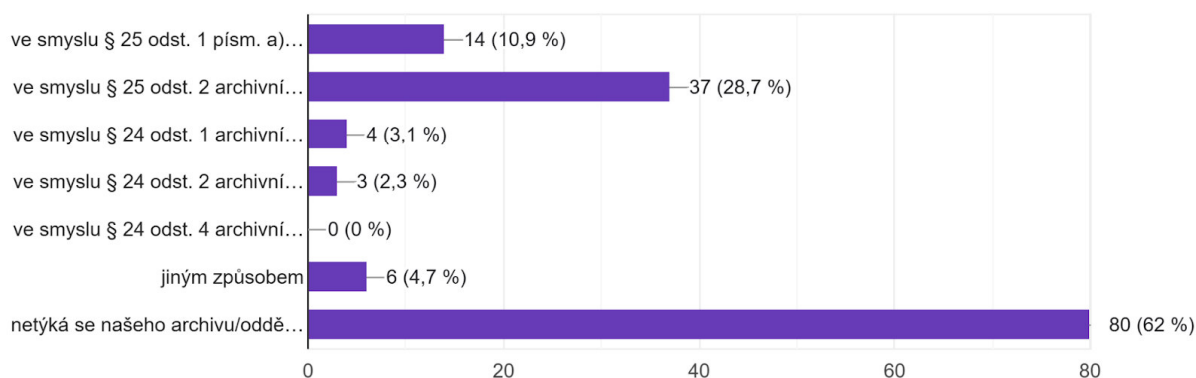
Nadpoloviční většina dotazovaných se otázka netýká. Má tedy smysl vyhodnocovat jen 57 odpovědí k četnosti kontaktu s držitelem AUMA. Ze získaných dat se ukazuje, že v 60 % případů dochází pouze k nahodilému kontaktu, ve 28 % ke každoročnímu kontaktu se všemi držiteli nebo s jejich většinou a jen ve 12 % ke kontaktu nedochází. Členění podle typů archivů nedává valný smysl, většina z 57 uvedených odpovědí je ze státních archivů, ostatní archivy odpověděly velmi řídkce. Nelze vysledovat odchylky ani u jiných sociodemografických kategorií. Výsledek ukazuje na neuspokojivý stav, který může být dán mnoha důvody.

Doporučení

Provést průzkum příčin tohoto stavu.

7) Jakým způsobem spolupracujete s vlastníkem evidovaných archiválií, který je má uložený ve svých prostorách?

129 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	ve smyslu § 25 odst. 1 písm. a) archivního zákona (např. kontrola dodržování ustanovení o řádné péči ze strany archivu)		ve smyslu § 25 odst. 2 archivního zákona (vedení evidence NAD)		ve smyslu § 24 odst. 1 archivního zákona (služby v oblasti péče)	
Státní	87	101	12	12 %	32	32 %	3	3 %
Městské	7	7	2	29 %	1	14 %	0	0 %
Specializované	33	34	0	0 %	4	12 %	1	3 %
Soukromé	2	2	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	129	144	14	10 %	37	26 %	4	3 %

Typ archivu	ve smyslu § 24 odst. 2 archivního zákona (příspěvky k výběru za archiválie)		ve smyslu § 24 odst. 4 archivního zákona (příspěvky na péči)		jiným způsobem		netýká se našeho archivu/oddělení	
Státní	3	3 %	0	0 %	5	5 %	46	46 %
Městské	0	0 %	0	0 %	0	0 %	4	57 %
Specializované	0	0 %	0	0 %	1	3 %	28	82 %
Soukromé	0	0 %	0	0 %	0	0 %	2	100 %
Celkem	3	2 %	0	0 %	6	4 %	80	56 %

Zhodnocení

I v tomto případě se otázka netýká nadpoloviční většiny dotazovaných. Pokud se tyto odpovědi odečtou, pak nejčastější způsob spolupráce je na vedení evidence NAD (58 %) a za účelem kontroly dodržování ustanovení o řádné péči ze strany archivu (22 %). Ve zbylé třetině případů jde o ostatní způsoby, v nichž převažují ty nedefinované (jiné).

Doporučení

Zvážit, zda je převažující účel komunikace archivu s vlastníkem AUMA dostatečný s ohledem na ochranu archiválie včetně souvisejících povinností vlastníka archiválie. AUMA je obecně vnímána v archivní komunitě jako kontroverzní téma, zvažují se možné úpravy tohoto institutu a bylo by vhodné v diskuzi zohlednit i závěry z formy komunikace.

Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“

Ze 129 respondentů jich tuto položku vyplnilo 6. Polovina odpovědí potvrzuje spokojenost s evidencí NAD a programem PEvA II. Respondenti oceňují kvalitní údržbu systému, srozumitelnost a propracovanost metodik. Jedna negativní odpověď kritizuje vyplňování nadbytečných údajů, které badatele nezajímají, a rovněž vyplňování stejných údajů v různých systémech, které nejsou propojené se systémy veřejné správy. Zbylé dvě nepřinášejí k tématu nic relevantního.

2.2.3. Zpracování a zpřístupňování

ÚVOD

Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Dotazník obsahoval celkem 4 uzavřené otázky s nabídkou odpovědí. Otázky byly zaměřeny na oblast zpracování a zpřístupňování archiválií.

Celkem se do šetření zapojilo **277 respondentů**, z nichž 72 % pracuje ve státních archivech. Jedná se o 198 odpovědí, které lze považovat za dostatečný vzorek pro zjištění základních informací o praxi v této cílové skupině. Za částečně reprezentativní lze považovat vzorek 51 odpovědí ze specializovaných archivů. U ostatních typů archivů naopak není počet odpovědí dostatečný (alespoň 30), výsledek u městských a soukromých archivů lze považovat pouze za orientační, respondenti bezpečnostních archivů neodpovídali. Tato skutečnost může zkreslovat některé závěry dotazníku.

S ohledem na vzdělání 90 % odpovědí vyplnili respondenti s vysokoškolským vzděláním. V případě praxe jsou stejnými 39 % zastoupeny skupiny s délkou praxe 9–19 let a 20 a více let. Výsledky šetření jsou tedy významně ovlivněny ve prospěch vysokoškolsky vzdělaných respondentů s praxí delší než 9 let.

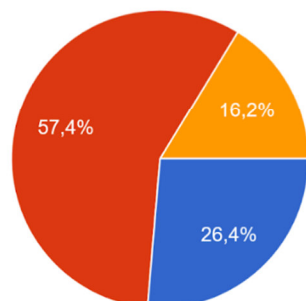
Podíl respondentů dle typu archivu

Typ archivu	respondenti	procentní podíl
Státní (NA, SOA, ABS)	198	72 %
Městské	23	8 %
Specializované	51	18 %
Soukromé	4	1 %
Bezpečnostní	0	0 %
Nepracuji v archivu	1	1 %
Celkem	277	100 %

ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

1) Považujete aktivní přístup OASSS MV ČR v oblasti zpracování archiválií za přínosný?

277 odpovědí

- ano, ve všech ohledech – bez jasných pokynů se v běžné praxi neobejdeme
- ano, částečně – v oblasti zajištění finanční podpory pro rozvíjející se elektronické zpracování archiválií nebo v oblasti zajištění spolupráce archivů na poli metodickém a koordinačním
- ne

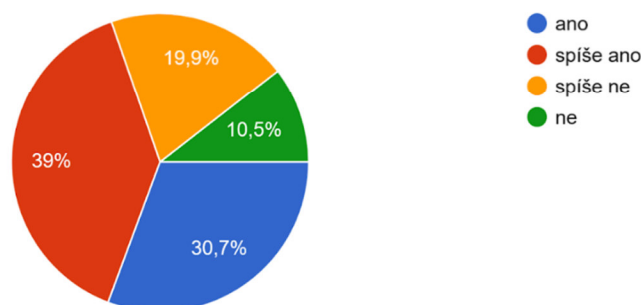
Typ archivu	celkem respondentů	ano, ve všech ohledech – bez jasných pokynů se v běžné praxi neobejdeme		ano, částečně – v oblasti zajištění finanční podpory pro rozvíjející se elektronické zpracování archiválií nebo v oblasti zajištění spolupráce archivů na poli metodickém a koordinačním		ne	
		absolutně	procento	absolutně	procento	absolutně	procento
Státní	198	55	28 %	113	57 %	30	15 %
Městské	23	7	30 %	10	44 %	6	26 %
Specializované	51	10	19 %	33	65 %	8	16 %
Soukromé	4	1	25 %	3	75 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracují v archivu	1	0	0 %	0	0 %	1	100 %
Celkem	277	73	26 %	159	57 %	45	16 %

Zhodnocení

Celkem 83 % dotazovaných označilo aktivní přístup OASSS MV ČR v oblasti zpracování archiválií za přínosný, a to zejména v souvislosti se zajištěním financí pro rozvíjející se elektronické zpracování archiválií a s podporou metodického sjednocování praxe mezi archivy.

2) Jste připraveni se zapojit do přípravy procesů spojených se zpracováním metadat a archiválií uložených v digitálním archivu?

277 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		spíše ano		spíše ne		ne	
Státní	198	58	29 %	77	39 %	42	21 %	21	11 %
Městské	23	8	35 %	9	39 %	2	9 %	4	17 %
Specializované	51	18	35 %	20	39 %	9	18 %	4	8 %
Soukromé	4	0	0 %	2	50 %	0	0 %	2	50 %
Bezpečnostní	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	277	85	31 %	108	39 %	53	19 %	31	11 %

Věk	celkem respondentů	ano a spíše ano		ne a spíše ne	
Do 49 let	183	132	72 %	51	28 %
Nad 50 let	94	61	65 %	33	35 %

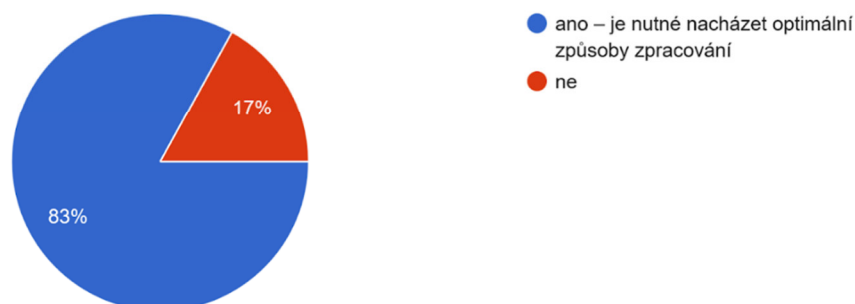
Vzdělání	celkem respondentů	ano a spíše ano		ne a spíše ne	
Vysokoškolské	248	175	71 %	73	29 %
Středoškolské	29	18	62 %	11	38 %

Zhodnocení

Na záměrně obecně formulovanou otázku odpovědělo téměř 70 % respondentů kladně, tedy „ano“ nebo „spíše ano“. V kontextu klesajícího počtu archivářů, kteří se mohou věnovat samotnému zpracování archiválií – a kteří mají zpravidla vzdělání v oblasti archivnictví, pomocných věd historických či historie –, lze tento výsledek považovat za pozitivní signál. Analýza dvou možných ovlivňujících faktorů, věku a vzdělání respondentů, neodhalila výraznější rozdíly v postoji ke zpracování archiválií uložených v digitálním archivu.

3) Je nutné přistoupit ke změně způsobu zpracování archiválií s ohledem na jeho typ a množství?

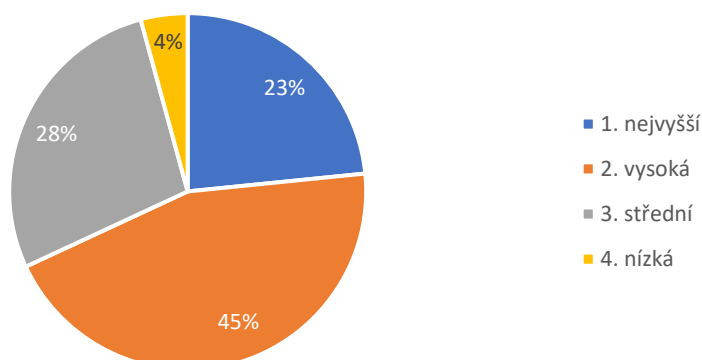
277 odpovědí

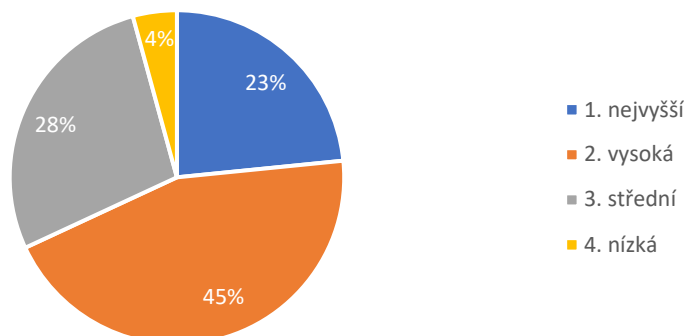
Typ archivu	celkem respondentů	ano – je nutné nacházet optimální způsoby zpracování		ne	
Státní	198	160	81 %	38	19 %
Městské	23	19	83 %	4	17 %
Specializované	51	46	90 %	5	10 %
Soukromé	4	4	100 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	1	1	100 %	0	0 %
Celkem	277	230	83 %	47	17 %

Porovnání odpovědí na otázku 3 (Je nutné přistoupit ke změně způsobu zpracování archiválií s ohledem na jeho typ a množství?) s odpověďmi na otázku 4 (priorita on-line zpřístupňování).

Odpověď ANO a priorita zpřístupňování

Odpověď NE a priorita zpřístupňování

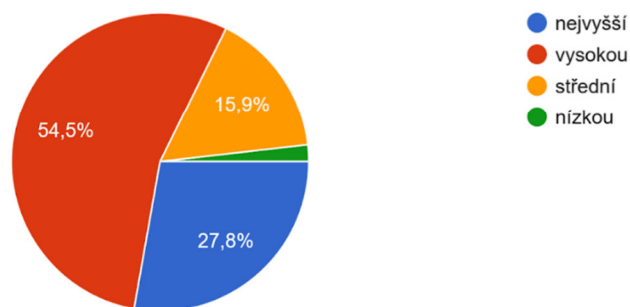

Zhodnocení

Změna způsobu zpracování archiválií, která by zohledňovala jejich typ a množství, má vést k vyšší efektivitě zpracování a tím i k nárůstu počtu zpracovaných archiválií. Tuto skutečnost 83 % respondentů uznává a souhlasí s ní. K negativním odpovědím častěji přistupují respondenti ze státních a městských archivů, jejichž podíl se blíží 20 %, zatímco u specializovaných archivů je to pouze 10 %. U dalších typů archivů není možné provádět samostatné hodnocení kvůli nízkému počtu odpovědí. Nebylo potvrzeno očekávání, že respondenti, kteří nevidí smysl ve změně způsobu zpracování archiválií, považují prioritu on-line zpřístupnění za střední nebo nízkou. I když většina respondentů souhlasí se změnou způsobu zpracování archiválií, která zohledňuje jejich typ a množství, ukazuje se, že je stále třeba pracovat na pozitivním vnímání této změny.

4) Jakou prioritu dáváte on-line zpřístupňování archiválií široké veřejnosti?

277 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	nejvyšší		vysokou		střední		nízkou	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	198	57	29 %	110	56 %	28	14 %	3	1 %
Městské	23	7	30 %	13	57 %	2	9 %	1	4 %
Specializované	51	12	24 %	25	49 %	13	25 %	1	2 %
Soukromé	4	0	0 %	3	75 %	1	25 %	0	0 %
Bezpečnostní	0	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Nepracuji v archivu	1	1	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Celkem	277	77	28 %	151	54 %	44	16 %	5	2 %

Věk	celkem respondentů	nejvyšší		vysokou		střední		nízkou	
Do 29	10	2	20 %	8	80 %	0	0 %	0	0 %
30–39	76	28	37 %	41	54 %	6	8 %	1	1 %
40–49	97	21	22 %	51	53 %	23	24 %	2	2 %
50–59	72	17	24 %	40	56 %	14	19 %	1	1 %
60–65	17	6	35 %	9	53 %	1	6 %	1	6 %
66 a více	5	3	60 %	2	40 %	0	0 %	0	0 %

Zhodnocení

Většina respondentů, konkrétně 82 %, se shoduje na tom, že on-line zpřístupňování archiválií široké veřejnosti by mělo patřit mezi nejvyšší nebo vysoké priority archivů. Vysoká priorita je však výrazně častější než ta nejvyšší, což naznačuje, že archivy musí věnovat pozornost i samotnému zpracování archiválií, které je nezbytné pro jejich zpřístupnění. V archivech, kde ještě nebylo zavedeno on-line zpřístupnění popisů archiválií, se zpřístupnění digitalizovaných materiálů nemůže stát prioritou. Pokud jde o rozdělení odpovědí podle věku, nebyly zaznamenány výrazné rozdíly v celkovém trendu, s výjimkou kategorie 40–59 let, kde bylo častěji uvedeno „střední priorita“. Podobný vzorec se objevil i u délky praxe, přičemž u pracovníků s praxí 9–19 let a 20 let a více byla odpověď „střední priorita“ častější.

Souhrnné doporučení pro oblast zpracování a zpřístupňování archiválií

V oblasti zpracování a zpřístupňování archiválií je kladen důraz na motivaci pro sjednocování procesů a hledání účinnějších metod. Je nezbytné posílit metodickou činnost, která pomůže nacházet optimální řešení v celé archivní síti. Pro zvýšení efektivity zpracování je klíčové i další vzdělávání archivářů a odstranění formálních překážek, které brání efektivnějšímu zpracování a zpřístupnění materiálů. Zajištění finančních prostředků na uživatelskou podporu a rozvoj aplikací pro tuto oblast, stejně jako vytvoření vhodných pracovních podmínek pro klíčové pracovníky (koordinátory, metodiky, IT specialisty, spolupracovníky s vývojáři), je nezbytné pro dosažení úspěchu.

Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“

Z celkového počtu 277 respondentů uvedlo 25 odpovědi vztahující se ke zkoumaným činnostem. Jejich hlavním obsahem byla metodická a koordinační oblast. Respondenti se shodují na čtyřech základních oblastech, které negativně ovlivňují zpracování a zpřístupňování archiválií:

- nekonceptnost a nedostatečná metodická podpora,
- neochota měnit zavedené postupy,
- menší schopnost přizpůsobit se narůstajícím nárokům,
- formální překážky bránící větší efektivitě.

2.2.4. Fyzický stav

ÚVOD

Sběr dat probíhal anonymně prostřednictvím on-line formuláře v období **od 20. ledna do 7. února 2025**. Dotazník obsahoval celkem 5 otázek, a to jak uzavřených s nabídkou odpovědí, tak i otevřených, umožňujících respondentům vyjádřit se vlastními slovy. Otázky byly zaměřeny na oblast péče o fyzický stav archiválií.

Celkem se do šetření zapojilo **150 respondentů**, z nichž 67 % pracuje ve státních archivech. Jedná se o 100 odpovědí, které lze považovat za dostatečný vzorek pro zjištění základních informací o praxi v této cílové skupině. Za částečně reprezentativní lze považovat vzorek 36 odpovědí ze specializovaných archivů. U ostatních typů archivů naopak není počet odpovědí dostatečný (alespoň 30), výsledek u městských a soukromých archivů lze považovat pouze za značně orientační, respondenti bezpečnostních archivů neodpovídali. Tato skutečnost může zkreslovat některé závěry dotazníku.

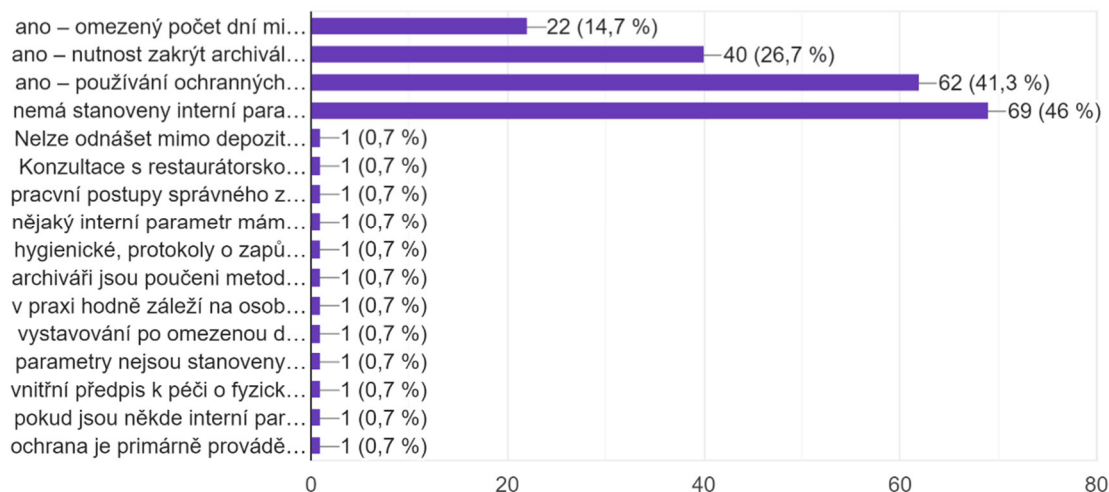
Podíl respondentů dle typu archivu

Typ archivu	respondenti	procentní podíl
Státní (NA, SOA, ABS)	100	67 %
Městské	10	7 %
Specializované	36	24 %
Soukromé	4	2 %
Bezpečnostní	0	0 %
Nepracují v archivu	0	0 %
Celkem	150	100 %

ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

1) Má archiv stanoveny interní parametry pro zacházení s archiváliemi zaměstnanci archivu?

150 odpovědí

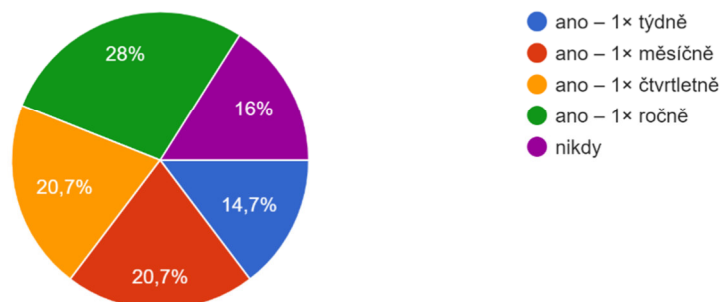
Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	ano – omezený počet dní mimo depot		ano – nutnost zakrýt archiválie proti světlu v nepřítomnosti archiváře		ano – používání ochranných pomůcek při kontaktu s archiváliemi		nemá stanoveny interní parametry		jiná odpověď	
			počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Státní	100	136	12	9 %	28	21 %	43	32 %	47	35 %	6	4 %
Městské	10	11	1	9 %	1	9 %	4	36 %	5	45 %	0	0 %
Specializované	36	51	6	12 %	9	18 %	14	27 %	16	31 %	6	12 %
Soukromé	4	7	3	43 %	2	29 %	1	14 %	1	14 %	0	0 %
Celkem	150	205	22	11 %	40	20 %	62	30 %	69	34 %	12	6 %

Zhodnocení

Vzhledem k možnosti výběru více odpovědí se jich sešlo celkem 205. Nadpoloviční většina respondentů deklaruje existenci alespoň nějakých interních parametrů pro zacházení s archiváliemi, nejčastěji používání ochranných pomůcek při kontaktu s archiváliemi. Nezanedbatelný počet respondentů deklaruje neexistenci interních norem pro fyzické zacházení s archiváliemi.

2) Provádí archiv pravidelný monitoring fyzického stavu archiválií a jak často?

150 odpovědí

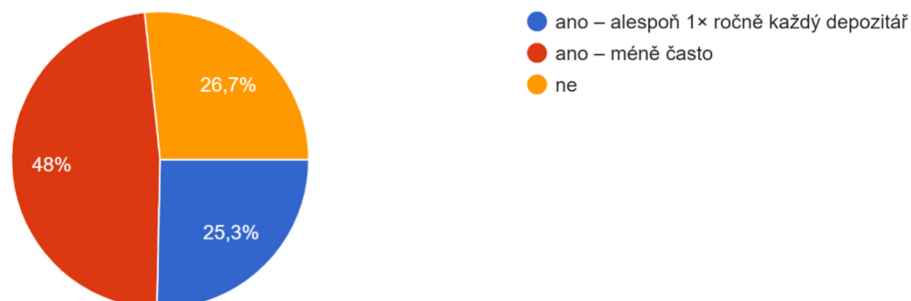
Typ archivu	celkem respondentů	ano – 1× týdně		ano – 1× měsíčně		ano – 1× čtvrtletně		ano – 1× ročně		nikdy	
		absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)	absolutně	relativně (%)
Státní	100	17	17 %	29	29 %	19	19 %	22	22 %	13	13 %
Městské	10	0	0 %	0	0 %	3	30 %	6	60 %	1	10 %
Specializované	36	4	11 %	1	3 %	8	22 %	13	36 %	10	28 %
Soukromé	4	1	25 %	1	25 %	1	25 %	1	25 %	0	0 %
Celkem	150	22	15 %	31	21 %	31	21 %	42	28 %	24	16 %

Zhodnocení

Kontrolu fyzického stavu archiválií alespoň jednou ročně deklarovalo 84 % respondentů. U státních archivů nepanuje jednotný přístup, vcelku rovnoměrně se vyskytují varianty od jednou týdně po jednou ročně. U městských a specializovaných archivů převažuje monitoring depozitářů jednou ročně.

3) Provádí archiv pravidelnou očistu archiválií?

150 odpovědí

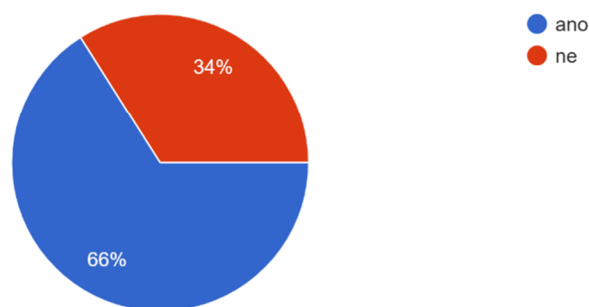
Typ archivu	celkem respondentů	ano – alespoň 1× ročně každý depozitář		ano – méně často		ne	
Státní	100	24	24 %	51	51 %	25	25 %
Městské	10	7	70 %	1	10 %	2	20 %
Specializované	36	6	17 %	18	50 %	12	33 %
Soukromé	4	1	25 %	2	50 %	1	25 %
Celkem	150	38	25 %	72	48 %	40	27 %

Zhodnocení

Téměř polovina všech respondentů deklaruje, že očista archiválií se provádí méně než jednou ročně, 27 % dokonce očistu neprovádí vůbec. Pozitivně vybočují pouze městské archivy, kde 70 % respondentů vyznačilo odpověď, že očistu ve všech depozitářích provádějí minimálně jednou ročně.

4) Zasahuje archiv aktivně proti plynným polutantům (znečištění ovzduší), spadu plísni apod.?

150 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	ano		ne	
Státní	100	69	69 %	31	31 %
Městské	10	8	80 %	2	20 %
Specializované	36	20	56 %	16	44 %
Soukromé	4	2	50 %	2	50 %
Celkem	150	99	66 %	51	34 %

Zhodnocení

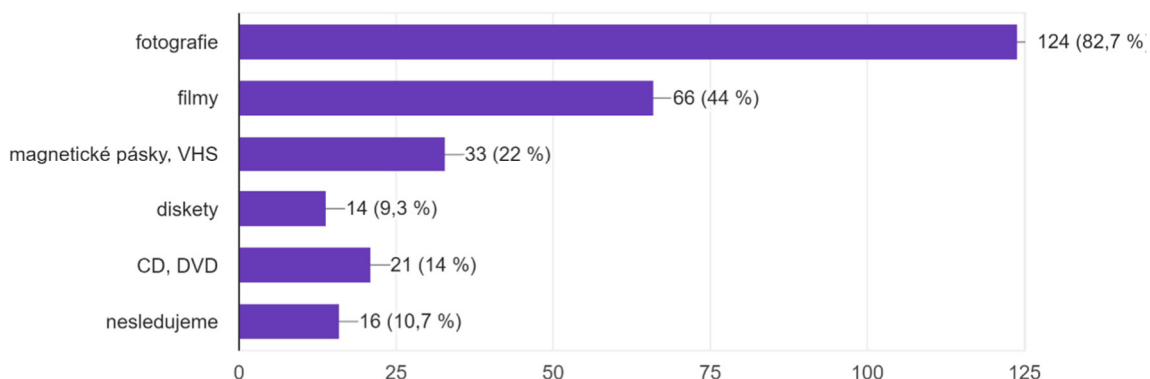
Mírně nadpoloviční většina respondentů uvádí, že jejich archivy aktivně zasahují proti plynným polutantům. Stejně jako u předchozí otázky vybočují z průměru městské archivy s 80 % kladných odpovědí.

Doporučení pro otázky č. 1–4

Vytvořit metodický návod stanovující základní parametry ochrany archiválií při manipulaci s nimi, vhodné intervaly kontrol fyzického stavu, způsoby a četnost provádění očisty a návrhy možností ochrany proti plynným polutantům.

5) Které z následujících netradičních materiálů sledujete z hlediska jejich fyzického stavu?

150 odpovědí

Typ archivu	celkem respondentů	celkem odpovědí	fotografie		filmy		magnetické pásky, VHS		diskety		CD, DVD	
			absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)	absolutní počet	podíl (%)
Státní	100	179	83	46 %	43	24 %	18	10 %	11	6 %	11	6 %
Městské	10	18	8	44 %	6	33 %	1	6 %	1	6 %	1	6 %
Specializované	36	67	29	43 %	15	22 %	14	21 %	1	1 %	4	6 %
Soukromé	4	8	4	50 %	2	25 %	0	0 %	1	13 %	0	0 %
Celkem	150	272	124	46 %	66	24 %	33	12 %	14	5 %	16	6 %

Zhodnocení

Z netradičních materiálů jsou v archivech všech typů nejvíce sledovány fotografie (46 %), méně často filmy (24 %). Ostatní záznamová média nejsou sledována téměř vůbec, ačkoliv především diskety, CD a DVD jistě nalezneme ve fondech většiny archivů a z hlediska dlouhodobé péče se jedná o velmi nestabilní nosiče.

Doporučení

Informovat archivy o nutnosti sledování funkčnosti záznamových médií a zajistit metodickou podporu pro práci s nimi.

Odpovědi na otázku „Je ještě něco, co byste nám rádi sdělili?“

Z celkového počtu 150 respondentů uvedlo sedm písemnou odpověď týkající se oblasti fyzického stavu archiválií a restaurování. Vyskytuje se zde apel na dodržování zásady nezapůjčování digitalizovaných archiválií nebo na často těžko řešitelné rozpory mezi fyzickou ochranou archiválií a praktickou potřebou jejich využívání pro badatelské účely. Zazněla zde relevantní poznámka, že pravidelnost očisty archiválií negativně ovlivnila redukce pracovních pozic uklízeček v archivech, do jejichž náplně práce tato činnost patřila.

3. Shrnutí

Klíčové výzvy

Legislativa

Jednou z klíčových výzev v oblasti archivnictví je úprava nejednoznačné a ne zcela vyhovující legislativy, včetně s ní souvisejících právních otázek, které významně ovlivňují každodenní praxi i dlouhodobé směřování oboru.

Značka

Archivní instituce čelí nízké viditelnosti a omezenému porozumění ze strany veřejnosti i státní správy. Absence jednotné a silné značky přispívá k nedostatečné prestiži oboru a omezuje jeho schopnost získávat adekvátní finanční a personální podporu. Systematické budování silné značky je nezbytné nejen z hlediska komunikace s veřejností, ale i pro posílení institucionálního postavení archivů v rámci státní politiky v oblasti veřejné správy a paměťových institucí.

Digitální transformace

Zásadní výzvou pro archivnictví je digitální transformace, která vyžaduje komplexní implementaci moderních technologií a adaptaci pracovních procesů v oblasti digitalizace, digitálního zpřístupňování a dlouhodobé digitální archivace. Tato transformace je nezbytná pro udržení institucionální relevance, zvýšení efektivity a zajištění kontinuální dostupnosti digitálních dokumentů v souladu s požadavky současné informační společnosti.

SWOT analýza

Provozní podmínky

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • stabilní archivní síť • vysoká míra dodržování jednotných pracovních postupů v rámci celé archivní sítě • aktivní zapojení zaměstnanců do tvorby pracovních pravidel, silná motivace pracovníků podílet se na profesním rozvoji archivářů • vysoký zájem o další vzdělávání, ochota ke zlepšování odbornosti a týmové spolupráci • dobré zkušenosti s pronájmem a užíváním archivních prostor • existence plánu strategického rozvoje na střednědobé období (1–5 let) u většiny archivů 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná možnost ovlivnit pracovní pravidla pro značnou část zaměstnanců • nespokojenost většiny archivů s personálním stavem • nedostatečná rezerva úložných kapacit • nedostatečné technické vybavení, zejména v oblasti restaurování a digitalizace archiválií • neplnění stavebních a bezpečnostních podmínek u některých archivů • komunikační bariéry a neochota měnit pracovní postupy, nedostatečná metodická podpora v jiných než státních archivech • nízká motivace některých zaměstnanců a vedoucích ke sjednocování pracovních postupů
Vnější vlivy	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> • využití vysoké míry zájmu o vzdělávání a rozvoj k vytvoření jednotného, funkčního systému vzdělávání archivářů napříč všemi typy archivů • posílení spolupráce a konzultací mezi archivy v rámci sítě k lepšímu sdílení zkušeností a standardizaci postupů • vypracování a realizace dlouhodobých investičních plánů na obnovu a rozšíření prostor a technického vybavení 	<ul style="list-style-type: none"> • riziko stagnace a neefektivnosti kvůli neochotě měnit pracovní postupy a nedostatečné komunikaci napříč archivy • zvýšená nejistota a odpor odborné veřejnosti vůči případným výraznějším změnám či centralizaci archivní sítě • dlouhodobé zhoršování kvality služeb z důvodu nedostatku finančních prostředků na nutné stavební úpravy, technické vybavení a personální posílení

	<p>(restaurátorské dílny, digitalizační pracoviště)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj manažerských a komunikačních dovedností vedoucích pracovníků k lepší motivaci a efektivitě řízení lidských zdrojů • zvýšení motivace a zapojení zaměstnanců do tvorby pracovních pravidel • podpora multifunkčnosti pracovníků, zapojení studentů a sdílení zaměstnanců mezi archivy • implementace moderních technologií a digitalizace jako standardní součást archivní praxe ke zvýšení efektivity a dostupnosti služeb • možnost využít pozitivní zkušenosti s pronájmy k optimalizaci prostorového zajištění 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhoření zaměstnanců a zhoršení provozu z důvodu personální nedostatečnosti, kdy kompenzační opatření nejsou dlouhodobě udržitelná • snižování výkonnosti a kvality práce z důvodu nízké motivace a slabé manažerské podpory • duplikace práce, nejednotnost postupů a ztráta efektivity kvůli nedostatečné metodické podpoře a slabé koordinaci mezi archivy • ohrožení bezpečného a dlouhodobého uložení archiválií kvůli nedostatečné rezervě úložných kapacit • ohrožení kvality a konzistence archivní práce na národní úrovni zapříčiněné rozdílnou mírou dodržování standardů a postupů
--	--	--

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • odbornost archivářů • vysoká motivace pro co nejkvalitnější výběr archiválií • blízký kontakt s původci, znalost prostředí • schopnost adaptace na měnící se podmínky (legislativní, technologické, metodické) • technologická zdatnost získaná kladným osobním přístupem, samostudiem, zájmem o věc 	<ul style="list-style-type: none"> • limity ve schopnosti zvládat a učit se stále nové postupy, metody, technologie • nedostatečné jednoznačné metodické usměrňování napříč archivní sítí • slabé IT kompetence
Vnější vlivy	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> • technologický rozvoj v oblasti automatizace, urychlení a zpřesnění výběru • technologický rozvoj v oblasti přechodu na ukládání digitálních archiválií a rychlejší zpřístupnění • zachycení rostoucích požadavků na transparentnost, přístup k informacím a zajištění věrohodnosti zdrojů informací (hrozby dezinformací, fake news, deep fake), posílení významu tradičních archivů • postupná normalizace a standardizace postupů v rámci mezinárodního kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> • příliš dynamická, nesrozumitelná legislativa • podfinancování oboru • nepodchycení technologických výzev • nedostatečná znalost legislativy a základních postupů spisové služby u původců • poddimenzování personálních zdrojů (platová a početní nedostatečnost, absence některých specializací)

Zpracování a zpřístupňování

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • odborná znalost historického, právního a správního kontextu archiválií • orientace v evidenčních a popisných standardech definovaných jednotnými pravidly pro zpracování archiválií • ovládání elektronických systémů pro evidenci, zpracování a zpřístupňování archiválií • schopnost identifikovat a aplikovat správné postupy při nakládání s osobními údaji v souladu s platnou legislativou 	<ul style="list-style-type: none"> • konzervativní přístup ke změnám a technologiím • slabá centrální i lokální koncepční a koordinační činnost • nedostatečná IT gramotnost • omezení časových kapacit pro zpracování a zpřístupňování archiválií ve prospěch jiných archivních činností • formalismus a přehnaný důraz na předpisy na úkor přístupnosti • tendence k detailnímu popisu informací nad rámec běžné uživatelské potřeby
Vnější vlivy	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj technologií • legislativa umožňující efektivnější postupy • automatizace procesů • využití umělé inteligence 	<ul style="list-style-type: none"> • omezování finančních prostředků na údržbu a rozvoj nových technologií • nedostatek kvalitních uchazečů (platové tabulky)

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • odborná znalost fyzické povahy archiválií a jejich ochrany při digitalizaci • dostupnost národních metodických postupů a technických standardů pro digitalizaci archiválií • připravenost archivů formulovat cíle digitalizace • praktická zkušenost s realizací digitalizace archiválií s ohledem na účel zveřejnění a omezení fyzického zpřístupňování • schopnost realizovat digitalizaci i v podmínkách s omezenými zdroji • otevřenost části archivní komunity k digitální transformaci interních procesů a využití nových technologií včetně nástrojů umělé inteligence 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné technické vybavení pro systematickou digitalizaci archiválií • nedostatečná integrace digitalizačních činností s pořádacími a publikačními systémy • omezené personální a finanční zdroje pro naplňování digitalizačních potřeb • nerovnoměrná schopnost digitalizovat napříč archivní sítí v důsledku rozdílných organizačních, personálních a finančních podmínek • různorodý přístup k plánování digitalizace bez sdílených priorit nebo rámce • roztříštěnost výstupů digitalizace včetně rozdílů v kvalitě a způsobu zveřejnění (problém znovupoužitelnosti)
	Příležitosti <ul style="list-style-type: none"> • rostoucí poptávka po on-line zveřejňování archiválií ze strany veřejnosti i veřejné správy • vývoj technologií, včetně umělé inteligence, umožňujících efektivnější digitalizaci a zpřístupnění • možnosti financování z vnějších zdrojů (např. IROP, NAKI) 	Ohrožení <ul style="list-style-type: none"> • nestabilita a nejistota financování digitalizačních projektů • konkurence jiných priorit, které omezují kapacity pro digitalizaci • zesilující požadavky na kyberbezpečnost, ochranu dat a infrastrukturu, které zvyšují technologické i organizační nároky
Vnější vlivy		

	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšující se hodnotová vnímaná role digitálních služeb a společenský důraz na digitální transformaci veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • rozdílné podmínky, typologie a strategie jednotlivých archivů, které komplikují možnost zavádění koordinovaného a kompatibilního systému pro ukládání a zveřejňování digitalizátů, což zvyšuje riziko jejich izolace a omezené využitelnosti
--	---	--

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • schopnost poskytovat rozmanité služby svým klientům • sledování rozsahu poskytovaných služeb a vyhodnocování jejich využívání • zohledňování potřeb uživatelů prostřednictvím různorodých forem zpětné vazby • využívání formálních i neformálních pravidel kvality při poskytování služeb veřejnosti • systematické budování knihovních fondů v souladu s akviziční politikou 	<ul style="list-style-type: none"> • neexistence formalizovaných a jednotných kvalitativních měřítek pro poskytování služeb napříč archivní sítí • absence systematického zjišťování souladu mezi nabídkou služeb a aktuálními potřebami uživatelů • omezené kapacity a personální zdroje vedoucí k omezování rozsahu služeb, zejména soukromých řešerů bez jasné společenské přidané hodnoty • omezená schopnost adaptace na očekávání uživatelů zvyklých na on-line služby • nevyjasněná nebo pouze neformálně uplatňovaná akviziční politika v archivních knihovnách
Vnější vlivy	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> • rostoucí očekávání veřejnosti na on-line dostupnost informací a služeb veřejné správy • zvýšený důraz na uživatelskou přívětivost a otevřenost institucí ve veřejné správě • tlak na standardizaci veřejných služeb v digitálním prostoru k vytváření prostoru pro koordinaci archivních služeb v rámci celé veřejné správy • možnost využití nových digitálních nástrojů a technologií pro zefektivnění a automatizaci služeb • využití komerčních platforem pro část služeb k umožnění archivům soustředit se na klíčové odborné úkoly 	<ul style="list-style-type: none"> • nízká informovanost veřejnosti o nabídce služeb archivů, což omezuje jejich využití a společenský dopad • rostoucí tlak na poskytování časově náročných služeb (např. řešerše, genealogie), které nejsou dostatečně pokryty personálními kapacitami archivů • nejasná pravidla pro poskytování kopií archiválií, což zvyšuje riziko jejich nekontrolovaného využití a zneužití, nejasná pravidla pro nacenění některých služeb • konkurence komerčních platforem nabízejících obdobné, uživatelsky přívětivější služby

	<ul style="list-style-type: none"> • uchopení rostoucího společenského důrazu na důvěryhodné a ověřitelné informace k posílení role archivů jako garantů autenticity a spolehlivých zdrojů • potenciál rozšířit roli archivních knihoven jako veřejné knihovny zejména v regionech s omezenou knihovní infrastrukturou	
--	---	--

	Pozitivní faktory	Negativní faktory
Vnitřní vlivy	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • vědomostně vybavení pracovníci schopní zapojování do vědecko-výzkumných projektů a publikačních aktivit archivu • výrazně lepší možnosti pěstování vědy v městských a specializovaných archivech • silný publikační potenciál • propojení praxe se vzděláváním archivářů prostřednictvím zapojování do výuky • realizace exkurzí do archivu pro střední a základní školy především v síti státních archivů • dobře rozvinutá přednášková činnost archivů • převládající vědomí důležitosti propagace archivů 	<ul style="list-style-type: none"> • nízká míra vlastní institucionální aktivity při vytváření témat pro vědecko-výzkumné projekty • pasivní přístup k vědecko-výzkumné práci • roztříštěnost publikačních aktivit, často neexistence edičních plánů a jasnějšího zaměření • účast archivářů z praxe na výuce je často soukromou, byť příslušným archivem podporovanou činností • nedostatečné financování výstavních projektů archivů • malá propagace archivů při spolupráci na výstavních projektech jiných kulturních institucí • téměř nulová podpora propagace archivů vyjádřená pracovními úvazky
Vnější vlivy	Příležitosti	Ohrožení
	<ul style="list-style-type: none"> • možnosti zapojování archivů do vědecko-výzkumných projektů jiných institucí • definování výzkumných potřeb oboru archivnictví a jednotlivých archivů a efektivní koordinace jejich plnění • ujasnění publikačních záměrů a efektivní využívání finančních prostředků do nich investovaných • výraznější využívání oborové publikační platformy 	<ul style="list-style-type: none"> • formulace témat grantových a projektových výzev neodpovídající výzkumným potřebám archivů, s tím související nemožnost zisku finančních prostředků • redukce financování publikačních aktivit, nekvalitní propagace publikačních výstupů • konflikt se služebním zákonem při zapojování archivářů z praxe do výuky • neexistence míst edukátorů v archivech

	<ul style="list-style-type: none"> • systematické využívání archivářů v oborové výuce • rozvoj dalších vzdělávacích aktivit směřovaných ke školám základních a středních stupňů • výraznější propagace archivů prostřednictvím spolupráce na výstavních projektech s dalšími kulturními subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> • pasivní přístup k mezinárodní spolupráci vedoucí k izolovanosti oboru a nereflektování mezinárodního kontextu • ztráta viditelnosti oboru při nedostatečné podpoře výstavních a propagačních aktivit archivů
--	---	---

Spolupráce na dotazníkovém šetření

Na přípravě dotazníků a jejich vyhodnocení se podíleli (v abecedním pořadí): Stanislav Bárta, Daniela Brádlarová, Daniel Doležal, Tomáš Dvořák, Josef Hora, Pavlína Nimrichtrová, David Valůšek, Michaela Zemánková. V průběhu finalizování dotazníků poskytli konzultace ředitel kanceláře vrchního ředitele sekce legislativy a státní správy Ondřej Mátl a socioložka Věra Tůmová.

Vyhodnocení otázek provedli:

Typ dotazníku		Otázky	Zpracovatel
Pro instituce	Archivní síť	2–3	Zemánková
	Plánování	4	Zemánková
	Personální podmínky archivu	5–9	Zemánková
	Stavební a prostorové podmínky archivu	10–14	Valůšek
	Archivní činnosti	15–16	Nimrichtrová
	Archivní činnosti	17–23	Zemánková
	Zveřejňování popisu a kopií archiválií	24–27	Zemánková
	Technické vybavení	28–29	Zemánková
	Využívání archivu	30–35	Dvořák
	Digitalizace	36–45	Dvořák
	Fyzický stav archiválií	46–48	Valůšek
	Vydavatelská, publikační a vědecko-výzkumná činnost	49–59	Bárta
	Mezinárodní spolupráce	60	Bárta
	Spolupráce se školami	61–64	Bárta
Konference, přednášky, výstavy a propagace	65–75	Bárta	
Pro všechny všeobecný		1–21	Zemánková
Pro všechny specializace	Předarchivní péče a výběr	1–13	Brádlarová
	Předarchivní péče a výběr	14–30	Nimrichtrová
	Evidence a AUMA	1–7	Dvořák
	Zpracování a zpřístupňování	1–4	Zemánková
	Fyzický stav	1–5	Valůšek

Všem respondentům děkujeme za jejich čas a ochotu zúčastnit se dotazníkového šetření!